

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ
MESSER TEHNOGAS A.D ZA 2019.GODINU**

Beograd, april 2020.

S A D R Ź A J:

I. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA IZVEŠTAJEM REVIZORA	5
1. Finansijski izveštaj za 2019. godinu	5
1.1. Bilans stanja	6
1.2. Bilans uspeha	12
1.3. Izveštaj o tokovima gotovine	16
1.4. Izveštaj o promenama na kapitalu	18
1.5. Izveštaj o ostalom rezultatu.....	28
1.5. Napomene uz finansijske izveštaje	30
2. Izveštaj nezavisnog revizora za 2019. godinu (u celini)	73
II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2019. GODINU	159
1. Opšti podaci.....	160
2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizaciona struktura pravnog lica.....	161
3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući finansijske u nefinansijske pokazatelje relevantne za poslovne aktivnosti a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima.....	162
4. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, planirani budući razvoj, promene u poslovnim politikama društva, kao i glavnih razlika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo.....	165
5. Ciljevi i politike vezane za uz upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite.....	166
6. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti.....	166
7. Svi važniji poslovni događaji koji su nastali nakon proteka poslovne godine za koju se izveštaj priprema.....	166
8. Svi značajni poslovni sa povezanim licima.....	169
9. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja.....	169
10. Infomacije o ulaganju u cilju zaštite životne sredine.....	169
11. Informacije o otkupu sopstvenih akcija.....	170

12. Postojanje ogranka.....	170
13. Finansijski instrumenti koje društvo koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.....	170
14. Pregled pravila korporativnog upravljanja.....	170
1. Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja koji društvo primenjuje kao i mesto na kojem je njegov tekst javno dostupan	170
2. Sva bitna obaveštenja o praksi korporativnog upravljanja koje društvo sprovodi, a posebno one koje nisu izričito propisane zakonom	170
3. Odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja ako takva odstupanja postoje i obrazloženje za ta odstupanja.	171
IV. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA...	172
V. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA (u celini)	172
VI. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA (u celini)	172
VII. NAPOMENA	172

U skladu sa članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Messer Tehnogas“ a.d., iz Beograda, Banjički put 62, MB:07011458 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2019.GODINU

I. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI SA IZVEŠTAJEM REVIZORA

1. Finansijski izveštaj za 2019. godinu

- **Bilans stanja**
- **Bilans uspeha**
- **Izveštaj o tokovima gotovine**
- **Izveštaj o promenama na kapitalu**
- **Izveštaj o ostalom rezultatu**
- **Napomene uz finansijski izveštaj**

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште **Београд (Раковица), Бањички пут 62**

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		13053624	12232115	0
01	1. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003	25	33012	46019	0
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005		9763	12657	
013 и део 019	3. Гудвил	0006				
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007		23249	33362	
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010		7531422	7143806	0
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011	26	132427	118999	
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012	26	625600	540732	
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013	26	5958920	5256511	
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014	27	14377		
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015	26	500	500	
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и опрема у припреми	0016	26	657687	1208263	
027 и део 029	7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017				
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018	26	141911	18801	
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019		0	0	0
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04. осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)	0024	28	5410564	4937392	0
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025		5234019	4752867	
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима	0026		0	0	
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027		2971	3269	
део 043, део 044 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	0028				
део 043, део 044 и део 049	5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима	0029				
део 045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030		5880	5910	
део 045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
048 и део 049	9. Остали дугорочни финансијски пласмани	0033	29	167694	175346	
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)	0034		78626	104898	0
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих повезаних лица	0036				
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037		62899	76349	
053 и део 059	4. Потраживање за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања по основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041		15727	28549	
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042		118234	83941	
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)	0043		6530214	6089967	0
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0044	30	483501	474380	0
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045		164265	152690	
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046		36573	37043	
12	3. Готови производи	0047		80797	59621	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
13	4. Роба	0048		168906	103492	
14	5. Стална средства намењена продаји	0049		0	14408	
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050		32960	107126	
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)	0051	31	2215609	2390879	0
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052		34649	28409	
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053		112921	115365	
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054		0	0	
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055		290955	377847	
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056		1676781	1755355	
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057		100303	113903	
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА	0059		120088	111068	
22	IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0060	31	5476	13505	
236	V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	0061		0	0	
23 осим 236 и 237	VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0063 + 0064 + 0065 + 0066 + 0067)	0062	32	2497541	2524175	0
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064				
232 и део 239	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0065		36231	32981	
233 и део 239	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0066		0	0	
234, 235, 238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067		2461310	2491194	
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	33	1181522	509641	
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069		229	35058	
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	34	26248	31261	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0042 + 0043)	0071		19702072	18406023	0
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072	42	69092	50193	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	ПАСИВА					
	A. КАПИТАЛ (0402 + 0411 - 0412 + 0413 + 0414 + 0415 - 0416 + 0417 + 0420 - 0421) ≥ 0 = (0071 - 0424 - 0441 - 0442)	0401	36	18615118	17265993	
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409 + 0410)	0402		1884234	1884234	0
300	1. Акцијски капитал	0403	35	1865984	1865984	
301	2. Удели друштава с ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409		13371	13371	
309	8. Остали основни капитал	0410		4879	4879	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413		1282231	1282231	
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414				
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415				
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416				
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418 + 0419)	0417		15448653	14099528	0
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418		13658948	12276833	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419		1789705	1822695	
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423)	0421		0	0	0
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425 + 0432)	0424	37	94628	94628	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)	0425		94628	94628	0
400	1. Резервисања за трошкове у гарантном року	0426				
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429				
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430		94628	94628	
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0432		0	0	0
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				
413	4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0437				
415	6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	0438				
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439				
419	8. Остале дугорочне обавезе	0440				
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441				
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)	0442		992326	1045402	0
42	I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)	0443		0	0	0
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444				
421	2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446				
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424, 425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449				
430	II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450		39643	26157	
43 осим 430	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)	0451	38	509907	912904	0
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452		0	0	
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453		46249	115506	
433	3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454		0	0	
434	4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455		55598	138550	
435	5. Добављачи у земљи	0456		326127	375051	
436	6. Добављачи у иностранству	0457		81933	283761	
439	7. Остале обавезе из пословања	0458		0	36	
44, 45 и 46	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	39	124198	105262	
47	V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460		37931	0	
48	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	40	47358	0	
49 осим 498	VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	41	233289	1079	
	Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412 + 0416 + 0421 - 0420 - 0417 - 0415 - 0414 - 0413 - 0411 - 0402) ≥ 0 = (0441 + 0424 + 0442 - 0071) ≥ 0	0463				
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424 + 0442 + 0441 + 0401 - 0463) ≥ 0	0464		19702072	18406023	
89	Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0465	42	69092	50193	

у Београд

дана 31-03-2020 године

Законски заступник

Милан Рајковић

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИН I MEDICИНСКИН GASOVA I PRATEЋЕ OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште Београд (Раковица), Бањички пут 62

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1016 + 1017)	1001		8718193	8769732
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007+ 1008)	1002	5	559404	427808
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003		34	183
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004		276	0
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005		0	0
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006		8440	9841
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007		541030	406402
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008		9624	11382
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)	1009	6	7990134	8193834
610	1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010		8401	17967
611	2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011		144578	138003
612	3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012		0	0
613	4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013		998005	1177278
614	5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1014		6328043	6428180
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015		511107	432406
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.	1016		0	
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	7	168655	148090

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019 - 1020 - 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018		6524764	6663116
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	9	417526	334872
62	II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020	8	7396	5358
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021		38563	0
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022		17846	45765
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	10	930901	1034866
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	11	2097750	2237985
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	12	911600	898171
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	13	809670	769443
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	14	881487	801916
541 до 549	X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	15	0	30653
55	XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	16	503943	514803
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1018) ≥ 0	1030		2193429	2106616
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018 - 1001) ≥ 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033 + 1038 + 1039)	1032	17	52488	69282
66, осим 662, 663 и 664	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034 + 1035 + 1036 + 1037)	1033		2	215
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034			
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035			
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036			
669	4. Остали финансијски приходи	1037		2	215
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038		47690	56042
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039		4796	13025
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041 + 1046 + 1047)	1040	18	37280	30711
56, осим 562, 563 и 564	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042 + 1043 + 1044 + 1045)	1041		1058	28
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043			
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045		1058	28
562	II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046		158	22
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047		36064	30661
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1040)	1048		15208	38571
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 - 1032)	1049			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050	19	41616	
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051	20	107812	122286
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	21	29694	47956
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	22	40539	18601
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030 - 1031 + 1048 - 1049 + 1050 - 1051 + 1052 - 1053)	1054		2131596	2052256
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1031 - 1030 + 1049 - 1048 + 1051 - 1050 + 1053 - 1052)	1055			
69-59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056	23		12205
59-69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057		4200	
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054 - 1055 + 1056 - 1057)	1058		2127396	2064461
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1055 - 1054 + 1057 - 1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	24	371983	256991
део 722	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061			
део 722	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062	24	34293	15225
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058 - 1059 - 1060 - 1061 + 1062 - 1063)	1064		1789706	1822695
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059 - 1058 + 1060 + 1061 - 1062 + 1063)	1065			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070	43	2	2
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			
у <u>Београд</u> , дана <u>31-03-2020</u> године					
				Законски заступник <u>Marko Perić</u>	

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште **Београд (Раковица), Бањички пут 62**

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	10315805	9855036
1. Продаја и примљени аванси	3002	10299234	9838709
2. Примљене камате из пословних активности	3003	6013	2773
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	10558	13554
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	7165824	7766311
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	5187493	5740160
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	911599	898171
3. Плаћене камате	3008	158	22
4. Порез на добитак	3009	319839	312318
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	746735	815640
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3011	3149981	2088725
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3012		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	74964	3133400
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014	0	0
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3015	2706	14705
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	3016	30581	3065426
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	41677	53269
5. Примљене дивиденде	3018		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	2101382	4908667
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020	588665	3604193
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	1467552	1290396
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022	45165	14078
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3023		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3024	2026418	1775267

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	3025	0	0
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)			
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3027		
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	440558	518329
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одливи)	3033		
3. Краткорочни кредити (одливи)	3034		
4. Остале обавезе (одливи)	3035		
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037	440558	518329
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3039	440558	518329
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3013 + 3025)	3040	10390769	12988436
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005 + 3019 + 3031)	3041	9707764	13193307
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040 - 3041)	3042	683005	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041 - 3040)	3043		204871
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	509641	740505
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	2218	0
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	13342	25993
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042 - 3043 + 3044 + 3045 - 3046)	3047	1181522	509641

у Београде,
 дана 31-03 2020 године

Законски заступник

Marko Poroš

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVIKA)

Седиште Београд (Раковица), Бањички пут 62

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Редни број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	30	АОП	31	АОП	32
			Основни капитал		Уписани а неуплаћени капитал		Резерве
1	2		3		4		5
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01.____						
	а) дуговни салдо рачуна	4001		4019		4037	
	б) потражни салдо рачуна	4002	1884234	4020		4038	1282231
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4003		4021		4039	
	б) Исправке на потражној страни рачуна	4004		4022		4040	
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. ____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1a + 2a - 26) \geq 0$	4005	0	4023		4041	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(16 - 2a + 26) \geq 0$	4006	1884234	4024	0	4042	1282231
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4007		4025		4043	
	б) промет на потражној страни рачуна	4008		4026		4044	
5	Стање на крају претходне године 31.12.____						
	а) дуговни салдо рачуна $(3a + 4a - 46) \geq 0$	4009	0	4027		4045	
	б) потражни салдо рачуна $(36 - 4a + 46) \geq 0$	4010	1884234	4028	0	4046	1282231
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4011		4029		4047	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030		4048	
7	Кориговано почетно стање текуће година на дан 01.01. ____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5a + 6a - 66) \geq 0$	4013	0	4031		4049	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(56 - 6a + 66) \geq 0$	4014	1884234	4032	0	4050	1282231

Редни број	ОПИС	Компоненте капитала					
		30		31		32	
		АОП	Основни капитал	АОП	Уписани а неуплаћени капитал	АОП	Резерве
1	2		3		4		5
	Промене у текућој _____ години						
8	а) промет на дуговној страни рачуна	4015		4033		4051	
	б) промет на потражној страни рачуна	4016		4034		4052	
	Стање на крају текуће године 31.12. _____						
9	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4017	0	4035		4053	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4018	1884234	4036	0	4054	1282231

Редни Број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	35	АОП	047 и 237	АОП	34
			Губитак		Откупљене сопствене акције		Нераспоређени добитак
1	2		6		7		8
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) дуговни салдо рачуна	4055		4073		4091	
	б) потражни салдо рачуна	4056		4074		4092	12782769
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4057		4075		4093	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4058		4076		4094	
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4059		4077		4095	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4060	0	4078	0	4096	12782769
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4061		4079		4097	518329
	б) промет на потражној страни рачуна	4062		4080		4098	1822695
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4063		4081		4099	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4064	0	4082	0	4100	14087135
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4065		4083		4101	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4066		4084		4102	12393
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4067		4085		4103	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4068	0	4086	0	4104	14099528

Редни Број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	35	АОП	047 и 237	АОП	34
			Губитак		Откупљене сопствене акције		Нераспоређени добитак
1	2		6		7		8
8	Промене у текућој _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4069		4087		4105	440580
	б) промет на потражној страни рачуна	4070		4088		4106	1789705
9	Стање на крају текуће године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4071		4089		4107	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4072	0	4090	0	4108	15448653

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		330		331		332	
		АОП	Ревалоризационе резерве	АОП	Актуарски добици или губици	АОП	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала
1	2		9		10		11
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) дуговни салдо рачуна	4109		4127		4145	
	б) потражни салдо рачуна	4110		4128		4146	
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4111		4129		4147	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4112		4130		4148	
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1a + 2a - 2б) \geq 0$	4113		4131		4149	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($1б - 2a + 2б) \geq 0$	4114		4132		4150	
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4115		4133		4151	
	б) промет на потражној страни рачуна	4116		4134		4152	
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна ($3a + 4a - 4б) \geq 0$	4117		4135		4153	
	б) потражни салдо рачуна ($3б - 4a + 4б) \geq 0$	4118		4136		4154	
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4119		4137		4155	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4120		4138		4156	
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5a + 6a - 6б) \geq 0$	4121		4139		4157	
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5б - 6a + 6б) \geq 0$	4122		4140		4158	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		330		331		332	
		АОП	Ревалоризационе резерве	АОП	Актуарски добици или губици	АОП	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала
1	2		9		10		11
8	Промене у текућој _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4123		4141		4159	
	б) промет на потражној страни рачуна	4124		4142		4160	
9	Стање на крају текуће године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4125		4143		4161	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4126		4144		4162	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата						
		333		334 и 335		336		
		АОП	Добици или губици по основу удела у осталом добитку или губитку придружених друштва	АОП	Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	АОП	Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока	
1	2		12		13		14	
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____							
	а) дуговни салдо рачуна	4163		4181		4199		
	б) потражни салдо рачуна	4164		4182		4200		
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика							
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4165		4183		4201		
	б) исправке на потражној страни рачуна	4166		4184		4202		
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____							
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1a + 2a - 26) \geq 0$	4167		4185		4203		
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(16 - 2a + 26) \geq 0$	4168		4186		4204		
4	Промене у претходној години _____							
	а) промет на дуговној страни рачуна	4169		4187		4205		
	б) промет на потражној страни рачуна	4170		4188		4206		
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____							
	а) дуговни салдо рачуна $(3a + 4a - 46) \geq 0$	4171		4189		4207		
	б) потражни салдо рачуна $(36 - 4a + 46) \geq 0$	4172		4190		4208		
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика							
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4173		4191		4209		
	б) исправке на потражној страни рачуна	4174		4192		4210		
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____							
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5a + 6a - 66) \geq 0$	4175		4193		4211		
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(56 - 6a + 66) \geq 0$	4176		4194		4212		

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата						
		333		334 и 335		336		
		АОП	Добици или губици по основу удала у осталом добитку или губитку придружених друштава	АОП	Добици или губици по основу иностраниг пословања и прерачуна финансијских извештаја	АОП	Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока	
1	2		12		13		14	
	Промене у текућој _____ години							
8	а) промет на дуговној страни рачуна	4177		4195		4213		
	б) промет на потражној страни рачуна	4178		4196		4214		
	Стање на крају текуће године 31.12. _____							
9	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4179		4197		4215		
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4180		4198		4216		

Ре дни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		АОП	Укупан капитал [Σ(ред 16 кол 3 до кол 15) - Σ(ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	АОП	Губитак изнад капитала [Σ(ред 1а кол 3 до кол 15) - Σ(ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337				
			Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају				
1	2		15		16		17
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) дуговни салдо рачуна	4217		4235	15949234	4244	
	б) потражни салдо рачуна	4218					
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4219		4236	0	4245	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4220					
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4221		4237	15949234	4246	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4222					
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4223		4238	1304366	4247	
	б) промет на потражној страни рачуна	4224					
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4225		4239	17253600	4248	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4226					
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4227		4240	12393	4249	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4228					
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4229		4241	17265993	4250	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4230					

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		Укупан капитал [Σ(ред 16 кол 3 до кол 15) - Σ(ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	Губитак изнад капитала [Σ(ред 1а кол 3 до кол 15) - Σ(ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337 Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају		
1	2		15	16	17
	Промене у текућој _____ години				
8	а) промет на дуговој страни рачуна	4231		4242	1349125
	б) промет на потражној страни рачуна	4232			4251
	Стање на крају текуће године 31.12. _____				
9	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4233		4243	18615118
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4234			4252
у _____				Законски заступник	
дана 31-03-2020 године				_____	

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИH I MEDICINSКИH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште Београд (Раковица), Бањички пут 62

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		1789706	1822695
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добаци	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добаци	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добаци	2017			
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020			
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021) ≥ 0	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021) ≥ 0	2023			
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2022 - 2023) ≥ 0	2024		1789706	1822695
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2023 - 2022) ≥ 0	2025			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027 + 2028) = АОП 2024 ≥ 0 или АОП 2025 > 0	2026		0	0
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028			

у Београд,

дана 31-03-2020 године

М.П.

Законски заступник

[Handwritten signature]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2011 и 144/2014)

„MESSER TEHNOGAS“ AD BEOGRAD

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za 2019. godinu

1. OSNIVANJE I DELATNOST

„Messer Tehnogas“ AD, Beograd (u daljem tekstu „Preduzeće“) je akcionarsko preduzeće registrovano u Srbiji i Crnoj Gori, koje se bavi proizvodnjom i distribucijom tehničkih gasova i medicinske opreme.

Preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasova, locirana u Rakovici.

Sadašnji većinskije Messer Group sa učešćem u kapitalu od 81,93%.

Preduzeće se kotira na Beogradskoj berzi na regulisanom tržištu u okviru grupe Open Market. Simbol hartije od vrednosti je TGAS. Broj izdatih hartija od vrednosti je 1.036.658.

Sedište Preduzeća je u Beogradu, Banjički put br. 62.

Preduzeće je na dan 31.decembra 2019. godine imalo 351 zaposlenih. Preduzeće je zapošljavalo 347 radnika na dan 31. decembra 2018. godine.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Preduzeće vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu Republike Srbije (Službeni glasnik RS 62/2013, 30/2018 i 73/2019) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, privredna društva sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom. Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima Društvo je, kao veliko pravno lice, u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji u smislu Zakona o računovodstvu podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja odobreni od Odbora za međunarodne računovodstven standarde („Odbor“), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija („Ministarstvo“).

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI, izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da jon sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod MSFI primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine.

Rešenjem Ministarstva finansija i privrede broj 401-00-4980/2019-16 od 21. novembra 2019. godine utvrđen je prevod Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (MSFI), koje čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, osnovni tekstovi Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), osnovni tekstovi MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board – IASB), kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje

računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevedeni MSFI utvrđeni navedenim rešenjem broj 401-00-4980/2019-16, počće da se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2020. godine, dok se isti mogu primeniti na dobrovoljnoj osnovi i prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2019. godine (uz obelodanjivanje odgovarajućih informacija u Napomenama uz finansijske izveštaje). Preduzeće će primeniti ove prevedene MSFI prilikom izrade finansijskih izveštaja za 2020. godinu.

Priloženi pojedinačni finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS 95/2014 i 144/2014), koji propisuje primenu seta finansijskih izveštaja, čija forma i sadržina nije u potpunosti usaglašena sa zahtevima MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

S obzirom na napred navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MSFI kao i to da je Zakonom o računovodstvu dinar utvrđen kao zvanična valuta izveštavanja, računovodstveni propisi Republike Srbije mogu odstupati od zahteva MSFI što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih izveštaja. Shodno tome, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji odobreni su od strane Izvršnog direktora dana 14.01.2020. godine.

2.2. Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim zafinansijska sredstva raspoloživa za prodaju koja se vrednuju po fer vrednosti.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Finansijski izveštaji Preduzeća su iskazani u hiljadama dinara (RSD) koji je funkcionalna valuta Preduzeća i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima, zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Preduzeća, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.6. i 3.7 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i obezvređenje istih;
- Napomena 3.4 – Obezvređenje finansijskih sredstava;
- Napomena 3.11 – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova;

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

Preduzeće nije imalo promene u računovodstvenoj politici u 2019. godini.

2.6. Prevedeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Ključni novi standardi i tumačenja koji su prevedeni Rešenjem Ministarstva finansija i privrede broj 401-00-4980/2019-16 od 21. novembra 2019. godine i koji zvanično stupaju na snagu 1. januara 2020. godine su sledeći:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti”

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde objavio je u julu 2014. godine konačnu verziju MSFI 9 „Finansijski instrumenti” kojom su obuhvaćene sve faze projekta vezano za finansijske instrumente i koja zamenjuje MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje” i sve prethodne verzije MSFI 9. Ovim standardom se uvode novi zahtevi za klasifikaciju i odmeravanje, za umanjenje vrednosti i računovodstvo hedžinga. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, dok se u Republici Srbiji primenjuje od 1. januara 2020. godine.

Standard definiše tri nove kategorije za klasifikaciju i merenje finansijske imovine: finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, a u skladu sa precizno određenim pravilima. Klasifikacija finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 se generalno zasniva na poslovnom modelu u okviru koga se upravlja finansijskim sredstvom i njegovim ugovorom definisanim novčanim tokovima. Ovim standardom su eliminisane prethodne kategorije finansijskih sredstava po MRS 39 (sredstva koja se drže do dospeća, sredstva koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja).

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima. MSFI 9 zamenjuje model „nastalih gubitaka” iz MRS 39 sa modelom „očekivanih kreditnih gubitaka” koji je usmeren ka budućnosti. To zahteva značajno prosuđivanje o načinu na koji promene u ekonomskim faktorima utiču na očekivane kreditne gubitke, što će se utvrđivati na verovatnoćom ponderisanoj osnovi. Novi model umanjenja vrednosti će se primenjivati na finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, osim investicija u instrumente kapitala, kao i na ugovorna sredstva. U skladu sa MSFI obračun ispravke vrednosti finansijske imovine odmeravaju se na jedan od dva načina: (a) model 12-to mesečnih očekivanih kreditnih gubitaka ili (2) model očekivanih kreditnih gubitaka tokom veka trajanja instrumenta.

MSFI 9 uglavnom zadržava postojeće zahteve iz MRS 39 za reklasifikaciju i odmeravanje finansijskih obaveza.

- MSFI 15 – „Prihodi od ugovora sa kupcima”.

MSFI 15 uspostavlja sveobuhvatan okvir za priznavanje prihoda. Zamenjuje postojeća uputstva za priznavanje prihoda, uključujući MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji” i IFRIC 13 „Programi nagrada za lojalne kupce”. MSFI 15 je objavljen 28. maja 2014. godine i njime se utvrđuje model od pet koraka koji se primenjuje na prihode od ugovora s kupcima. MSFI 15 propisuje da se prihodi priznaju u iznosu koji odražava naknadu na koju entitet očekuje da će imati prava u zamenu za prenos dobara ili usluga kupcu. Principi iz MSFI 15 pružaju više strukturiran pristup odmeravanju i priznavanju prihoda. Novi standard za prihode se primenjuje na sve entitete i zamenjuje sve dosadašnje zahteve za priznavanje prihoda u skladu sa MSFI. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, dok se u Republici Srbiji primenjuje od 1. januara 2020. godine.

Po novom standardu, prihod se utvrđuje i priznaje po modelu koji podrazumeva sprovođenje sledećih pet koraka:

- Korak 1 – Identifikovanje ugovora s kupcem (pojedinačni i kombinovani ugovori, izmene ugovora)
- Korak 2 – Utvrđivanje obaveza po ugovoru sa kupcima
- Korak 3 – Utvrđivanje cene transakcije: utvrđivanje iznosa prihoda
- Korak 4 – Raspored cene na konkretne obaveze iz ugovora
- Korak 5 – Priznavanje prihoda kada društvo ispunjava svoje obaveze prema kupcu

Standard dozvoljava ili potpun retrospektivan pristup ili modifikovan retrospektivan pristup prilikom usvajanja i prve primene istog.

- IFRIC 22 – „Transakcije u stranoj valuti i avansno plaćanje naknada”

Tumačenje je objavljeno 8. decembra 2016. godine, na snazi je za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Primena u Republici Srbiji počinje od 1. januara 2020. godine.

Ovo Tumačenje primenjuje se na transakciju u stranoj valuti (ili neki njen deo) kada se kao rezultat te transakcije priznaje nemonetarna imovina ili nemonetarne obaveze koje proizilaze iz primanja ili plaćanja avansa pre nego što nastupi trenutak priznavanja povezane imovine, rashoda ili prihoda (ili nekog njihovog dela). Tumačenje se bavi pitanjem kako da se odredi datum transakcije za svrhe određivanja deviznog kursa koji se koristi prilikom početnog priznavanja povezane imovine, rashoda ili prihoda (ili nekog njihovog dela), kao i prilikom prestanka priznavanja nemonetarne imovine ili nemonetarne obaveze koja proističe iz plaćanja ili primanja avansa u stranoj valuti.

Potencijalni uticaj primene novih prevedenih standarda i tumačenja

Preduzeće je preliminarno sagledalo uticaj primene gore navedenih novih prevedenih MSFI i Tumačenja, kao i ostalih relevantnih izmena po osnovu prevoda izmena i dopuna drugih standarda i prevoda drugih novih Tumačenja. Po osnovu primene MSFI 15 Društvo ne očekuje materijalno značajne efekte, kao ni po osnovu primene IFRIC 22. Procenjeni preliminarni efekti primene MSFI 9 na finansijske izveštaje Preduzeća na dan 1. januara 2020. godine procenjeni su na RSD 37.024 hiljada (smanjenje ispravke vrednosti), na bazi trenutno raspoloživih istorijskih i tekućih podataka. Konačni efekti primene MSFI 9 biće naknadno potvrđeni.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike, date u nastavku, Preduzeće konzistentno primenjuje u svim periodima prezentovanim u ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima.

3.1. Konsolidacija

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Preduzeća, u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji sledećih povezanih pravnih lica, čiji je Preduzeće 100% vlasnik:

- Messer GTM Kosovska Mitrovica;
- Messer BH Gas Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina;
- Messer Albagaz, Tirana, Albanija;

kao i društva čiji je Preduzeće vlasnik sa 99,13%

- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija.

Preduzeće nije konsolidovalo finansijske izveštaje povezanih pravnih lica budući da je, u skladu sa zakonskim propisima, u obavezi da sastavlja i pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje. Preduzeće sastavlja i konsolidovane finansijske izveštaje.

3.2. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumeva da će Preduzeće nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

Preduzeće ima dugogodnju istoriju pozitivnog poslovanja, za poslovnu 2019. godinu ostvaren je neto dobitak u iznosu od RSD 1.789.706 hiljada (2018. godina: RSD 1.822.695 hiljada) sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine ima pozitivan neto obrtni kapital u iznosu od RSD 5.537.888 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 5.040.565 hiljada). Preduzeće nema finansijskih obaveza prema bankama ili drugim kreditorima na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine, a iznos raspoložive gotovine i gotovinskih ekvivalenta, uključuju i kratkoročno oročene plasmane kod banaka u zemlji, iznosi RSD 3.634.343 hiljada odnosno RSD 2.992.585 hiljada, na navedene datume, respektivno.

Rukovodstvo Preduzeća nema nedoumica u vezi sa tim da će Preduzeće biti u mogućnosti da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja u periodu od najmanje 12 meseci od datuma finansijskih izveštaja (31. decembar 2019. godine) i da eventualni efekti izazvani svetskom pandemijom bolesti COVID-19 će imati određene efekte ali neće ugroziti poslovanje Preduzeća u 2020. godini, a samim tim ni na njegovu mogućnost da nastavi poslovanja u skladu sa napred navedenim načelom. Razmatranja potencijalnih efekata ovog pitanja na dalje poslovanje Preduzeća, data su u napomeni 47 „Događaji nakon datuma bilansa“.

3.3. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Preduzeća, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Preduzeća, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
USD	104,9186	103,3893
CHF	108,4004	104,9779
EUR	117,5928	118,1946

3.4. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Preduzeće klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha su finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja. Finansijsko sredstvo se klasifikuje u ovu kategoriju ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku. Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika. Sredstva u ovoj kategoriji su klasifikovana kao tekuća sredstva. Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće nema finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promene u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivni dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Preduzeća procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentiraju kao rashod u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena.

Kratkoročni finansijski plasmani se sastoje od tekućih dospeća dugoročnih kredita odobrenih pravnim licima.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan bilansa stanja krediti su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. U slučaju kada se proceni da postoji objektivan dokaz da su krediti obezvređeni, Preduzeće vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka i ostala visoko likvidna finansijska aktiva sa dospećem do 3 meseca.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koja mogu biti prodana zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Preduzeće ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica i banaka. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Preduzeća. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koja rukovodstvo ima nameru i mogućnost da drži do dospeća. U slučaju da Preduzeće odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospeća kraći od 12 meseci od datuma bilansa stanja, kada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrednosti.

Kredit i potraživanja, kao i finansijska sredstva koja se drže do dospeća, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Preduzeće vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenese na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Preduzeća, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana, u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Preduzeće koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Preduzeća i njegovih opštih politika nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obezvredenje finansijskih sredstava

Preduzeće obračunava obezvredenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvredivanja za sumnjiva potraživanja, Preduzeće se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Sva potraživanja koja su u kašnjenju više od 60 dana, kao i za sva ostala potraživanja za koja se proceni da su nenaplativa, formira se ispravka vrednosti u punom iznosu dospelih, a nenaplaćenih potraživanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi Izvršni direktor Preduzeća.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Preduzeća, da je potraživanje u knjigama Preduzeća otpisano kao nenaplativo i da Preduzeće nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi Izvršni direktor Preduzeća.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Preduzeća odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Preduzeće vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.5. Učešća u kapitalu

Ulaganja u kapitalu zavisnih pravnih lica

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica inicijalno se priznaju u visini nabavne vrednosti. Nabavnu vrednost čini inicijalno ulaganje za sticanje učešća u kapitalu ili osnivanje zavisnog pravnog lica, uvećano za eventualne transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju učešća ili osnivanju pravnog lica. Naknadno vrednovanje učešća u kapitalu zavisnih društva vrši se u visini nabavne vrednosti umanjeno za eventualno obezvređenje.

Kontrola je moć da se odlučuje o finansijskim i poslovnim politikama preduzeća kako bi se ostvarile ekonomske koristi od njegovih aktivnosti. Uobičajeno, kontrola se ostvaruje kada matično preduzeće poseduje u vlasništvu više od 50% akcija zavisnog preduzeća, ili poseduje pravo na više od 50% glasačkih prava u organima odlučivanja pravnog lica. Drugi vidovi kontrole takođe mogu ukazati na to da je preduzeće zavisno odnosno pod kontrolom matičnog preduzeća-

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica testiraju se na obezvređenje jedino ako se utvrdi da postoje indikatori obezvređenja na datum izveštavanja. Pored toga, razmatranje obezvređenja učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica vrši se i u sledećim situacijama:

- Kada trenutna knjigovodstvena vrednost učešća u kapitalu iskazana u pojedinačnim finansijskim izveštajima prevazilazi vrednost neto imovine zavisnog pravnog lica iskazanu u konsolidovanih finansijskim izveštajima, uključujući i pripadajući goodwill;
- Kada primljene dividende prevazilaze ukupni sveobuhvatni rezultat zavisnog pravnog lica u godini u kojoj su te dividende deklarirane za isplatu;

Prilikom razmatranja indikatora obezvređenja za učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica u obzir se uzimaju svi indikatori obezvređenja kao i za ostalu nefinansijsku stalnu imovinu (interni i eksterne indikatori obezvređenja).

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica se odnose na ulaganja u pravna lica gde preduzeće nema ostvarenu kontrolu vlasništva niti vrši značajan uticaj na poslovanje tih pravnih lica, odnosno koja ne predstavljaju zavisna pravna lica ili pridružena pravna lica. Ovakvim ulaganjima smatraju se sva ulaganja gde Preduzeć ima učešće bez prava kontrole do visine od 20% vlasništva u kapitalu.

Prilikom početnog priznavanja učešća u kapitalu drugih pravnih lica se vrednuju po nabavnoj vrednosti. Nakon početnog priznavanja, ova učešća iskazuju se po fer vrednosti. Ukoliko za navedena učešća postoji organizovano aktivno tržište kapitala na kojem se vrši trgovanje takvim vlasničkim instrumentima, fer vrednost utvrđuje se u visini kotirane tržišne cene na datum izveštavanja. Vlasnički instrumenti koji nemaju kotiranu vrednost na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može utvrditi drugim alternativnim metodama, vrednuju se u visini nabavne vrednosti po umanjenju za eventualno obezvređenje, ukoliko je utvrđeno da obezvređenje postoji na datum izveštavanja.

3.6 Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Ostala nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od pet godina, uz korišćenje amortizacione stope od 20%, softveri se amortizuju putem proporcionalne metode u roku od tri godine, uz korišćenje amortizacione stope 33,33%.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

3.7 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Preduzeće i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Preduzeća analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Preduzeća. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativni iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2019.	Procenjeni vek trajanja (u godinama)	2018.	Procenjeni vek trajanja (u godinama)
Građevinski objekti	2,50%	40	2,50%	40
Rezervoari, ASU, Isparivači	6,66%	15	6,66%	15
Kompjuterska oprema	33,33%	3	33,33%	3
Motorna vozila	20,00%	5	20,00%	5
Ostala oprema i alati	20,00%	5	20,00%	5

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.8 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljište, zgrade) svrstavaju se u investicione nekretnine ako se drže radi povećanja vrednosti ili davanja u zakup. Sredstvo koje se daje u zakup klasifikuje se kao investicione nekretnine ako se kao takvo može posebno identifikovati, odnosno ako je njegov najveći deo dat u zakup, a beznačajan deo se odnosi za obavljanje njegove sopstvene delatnosti.

Početno merenje investicionih nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Naknadno merenje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualno obezvređenje.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu uvećavaju vrednost te investicione nekretnine, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi od investicione nekretnine biti veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadni izdaci koji ne ispunjavaju prethodno navedene uslove priznaju se na teret rashoda perioda u kome su nastali.

3.9 Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi koji se odnose na konzumna biološka sredstva i poljoprivredne proizvode su vrednovani po fer vrednosti. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

3.10 Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Preduzeće je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Preduzeće ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Kolektivnim ugovorom o radu, Preduzeće je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini najmanje 2 prosečne zarade isplaćene u Republici Srbiji a prema poslenjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku.

Pored toga, Preduzeće na osnovu kolektivnog ugovora, donosi odluku o isplati jubilarnih nagrada i to za zaposlene koji u toku kalendarske godine navršavaju 10, 15, 20, 25, 30, 35 i 40 godina neprekidnog uspešnog radnog staža u Preduzeću. Pojedinačnim kolektivnim ugovorom definiran je iznos jubilarne nagrade za svaku od napred pomenutih pojedinačnih jubilarnih godina radnog staža.

Preduzeće nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2019. godine.

Kratkoročna plaćena odsustva

Prema proceni rukovodstva Preduzeće, iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na dan 31. decembra 2019. godine nije materijalno značajan i shodno tome, Preduzeće nije izvršilo ukalkulisavanje navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.11 Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Preduzeće ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se na osnovu procene ishoda sporova od strane rukovodstva Preduzeća u visini procenjenih izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

3.12 Kapital

Kapital Preduzeća obuhvata osnovni kapital i to akcijski kapital, ostali kapital, emisionu premiju, rezerve i akumulirani rezultat.

Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Preduzeća, osim u slučajevima predviđenim pozitivnim zakonskim propisima.

3.13 Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za prirast osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti i učešća u kapitalu, dobici od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrednosti imovine, pozitivni efekti promene poštene (fer) vrednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrednosti po osnovu vrednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Preduzeća.

3.14 Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine, negativni efekti vrednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Preduzeća.

3.15 Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Zakona o porezu na dobit pravnih lica propisuje poreske stope od 15%. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.16 Zarada po akciji

Preduzeće izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoćima običnih akcija Preduzeća, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.17 Informacije po segmentima

Segment poslovanja je komponenta Preduzeća:

- a) Koja se bavi poslovnim aktivnostima kojima može da ostvaruje prihode ili pravi rashode.
- b) Čije poslovne rezultate redovno pregleda glavni organ upravljanja Preduzeća da bi doneo odluke o resursima koji se dodeljuju tom segmentu i da bi ocenio njegove performanse.
- c) Za koji su raspoložive zasebne finansijske informacije.

Preduzeće ima ogranak u Petrovcu, Republika Crna Gora. Ogranak svoju delatnost obavlja i finansijske izveštaje sastavlja u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima Republike Crna Gora.

Preduzeće najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije.

4 UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Preduzeće je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti, i
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Preduzeću je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Preduzeća u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.6 Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Preduzeće je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Preduzeće minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Preduzeća deviznom riziku na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	149.280	-	360.361	509.641
Potraživanja	630.568	-	1.760.311	2.390.879
Kratkoročni finansijski plasmani	1.981.887	-	542.288	2.524.175
Učešća u kapitalu	-	-	4.756.136	4.756.136
Dugoročna potraživanja	174.101	-	112.053	286.154
Ostala potraživanja	86.400	7.651	88.109	182.160
Ukupno	3.022.236	7.651	7.619.258	10.649.145
Obaveze iz poslovanja	431.292	86.744	394.868	912.904
Ostale obaveze	6.383	-	129.776	136.159
Ukupno	437.675	86.744	524.644	1.049.063
Neto devizna pozicija na dan				
31. decembra 2018. godine	2.584.561	(79.093)	7.094.614	9.600.082

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Preduzeća deviznom riziku na dan 31. decembra 2019. godine:

U hiljadama RSD	EUR	GBP	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	282.340	-	-	899.182	1.181.522
Potraživanja	836.908	-	-	1.378.701	2.215.609
Kratkoročni finansijski plasmani	1.652.179	-	-	845.362	2.497.541
Učešća u kapitalu	-	-	-	5.236.990	5.236.990
Dugoročna potraživanja	166.629	-	-	85.571	252.200
Ostala potraživanja	78.199	-	-	73.842	152.041
Ukupno	3.016.255	-	-	8.519.648	11.535.903
Obaveze iz poslovanja	165.100	413	14.374	330.020	509.907
Ostale obaveze	4.351	-	-	478.068	482.419
Ukupno	169.451	413	14.374	808.088	992.326
Neto devizna pozicija na dan					
31. decembra 2019. godine	2.846.804	(413)	(14.374)	7.711.560	10.543.577

Promena deviznog kursa dinara u odnosu na gore pomenute strane valute od 1% imalo bi sledeći uticaj na neto rezultat Preduzeća:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
- EUR	28.468	25.846
- USD	(144)	(791)
- CHF	(4)	-
Ukupno	28.320	25.055

Slabljenje dinara u odnosu na gore pomenute strane valute za 1% proizvelo bi povećanje neto rezultata Preduzeća u 2019. godini za RSD 28.320 hiljada dinara, odnosno smanjenje neto rezultata za isti iznos u slučaju jačanja dinara (2018. godina: RSD 25.055 hiljada).

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Preduzeće je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Preduzeća je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju na naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Preduzeća riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Finansijska sredstva	2.665.235	2.699.521
Finansijske obaveze	-	-
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2.665.235	2.699.521
Finansijska sredstva	1.181.522	509.641
Finansijske obaveze	-	-
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	1.181.522	509.641

Preduzeće ima značajnu kamatonosnu imovinu. Prihod Preduzeća i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa.

U slučaju promene kamatne stope za +/- 1% neto rezultat Preduzeća bio bi veći (manji) za iznos od RSD 11.815 hiljada u 2019. godini, odnosno RSD 5.096 u 2018 hiljada. godini.

4.7 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Preduzeće neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Preduzeće upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Preduzeće neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Preduzeća, a u skladu sa poslovnom strategijom Preduzeća.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	509.641	-	-	-	509.641
Potraživanja	1.851.687	539.192	-	-	2.390.879
Kratkoročni finansijski plasmani	2.524.175	-	-	-	2.524.175
Učešća u kapitalu	-	-	-	4.756.136	4.756.136
Dugoročna potraživanja	-	-	14.308	271.846	286.154
Ostala potraživanja	176.695	5.465	-	-	182.160
Ukupno	5.062.198	544.657	14.308	5.027.982	10.649.145
Obaveze iz poslovanja	912.904	-	-	-	912.904
Ostale obaveze	136.159	-	-	-	136.159
Ukupno	1.049.063	-	-	-	1.049.063
Ročna neusklađenost na dan 31. decembra 2018. godine	4.013.135	544.657	14.308	5.027.982	9.600.082

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2019. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.181.522	-	-	-	1.181.522
Potraživanja	2.141.932	73.677	-	-	2.215.609
Kratkoročni finansijski plasmani	2.497.541	-	-	-	2.497.541
Učešća u kapitalu	-	-	-	5.236.990	5.236.990
Dugoročna potraživanja	-	-	85.996	166.204	252.200
Ostala potraživanja	152.041	-	-	-	152.041
Ukupno	5.973.036	73.677	85.996	5.403.194	11.535.903
Obaveze iz poslovanja	509.907	-	-	-	509.907
Ostale obaveze	482.419	-	-	-	482.419
Ukupno	992.326	-	-	-	992.326
Ročna neusklađenost na dan 31. decembra 2019. godine	4.980.710	73.677	85.996	5.403.194	10.543.577

4.8 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Preduzeća kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Preduzeća po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Preduzeće je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Preduzeća. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Preduzeću, razmatraju se sve mogućnosti naplate pre obustavljanja isporuke kupcima. Međutim, pored toga, Preduzeće ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Preduzeće od velikog broja kupaca ima obezbeđenje u vidu blanko menica registrovanih u NBS. Menice se u dogovoru sa rukovodstvom puštanju na realizaciju.

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Preduzeća po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po eografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Kupci u zemlji - bruto	2.636.039	2.792.871
Kupci u inostranstvu		
- Evro zona	793.675	895.970
- Ostali bruto	34.649	28.408
Ispravka vrednosti kupaca	(1.248.754)	(1.326.370)
Ukupno	2.215.609	2.390.879

Ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto 2019	Ispravka vrednosti 2019	Bruto 2018	Ispravka vrednosti 2018
Nedospela potraživanja	1.331.683	-	1.539.614	-
Docnja od 0-30 dana	502.415	-	342.959	-
Docnja od 31-60 dana	140.721	-	226.760	-
Docnja od 61-90dana	71.815	21.668	134.764	55.133
Docnja od 91-180 dana	97.268	34.037	114.022	30.301
Docnja od 181-360 dana	76.032	35.156	116.926	29.946
Docnja preko 360	1.280.429	1.193.893	1.242.204	1.210.990
Ukupno	3.500.363	1.284.754	3.717.249	1.326.370

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Stanje na dan 1. januara	1.326.370	1.321.756
Nove ispravke u toku godine	-	8.570
Naplata potraživanja u toku godine	(41.616)	(3.956)
Stanje na dan 31. decembra	1.284.754	1.326.370

4.9 Upravljanje rizikom kapitala

Preduzeće se opredelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Preduzeće zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala i poveća dobit preduzeća.

Preduzeće prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Preduzeća i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2019. godine, koeficijenti zaduženosti Preduzeća bili su kao što sledi:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Ukupne obaveze	1.086.954	1.140.030
<i>Minus: gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1.181.522	509.641
Neto dugovanja	(94.568)	630.389
Sopstveni kapital	18.615.118	17.265.993
Kapital - Ukupno	18.615.118	17.265.993
Koeficijent zaduzenosti u %	(0,51)	3,65

4.10 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Preduzeća je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Preduzeća vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Preduzeće smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Preduzeće smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5 PRIHODI OD PRODAJE ROBE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnm licima na domaćem tržištu	34	183
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	276	-
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	8.440	9.841
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	541.030	406.402
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	9.624	11.382
Ukupno	559.404	427.808

6 PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	8.401	17.967
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	144.578	138.003
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	998.005	1.177.278
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga na domaćem tržištu	6.328.043	6.428.180
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga na inostranom tržištu	511.107	432.406
Ukupno	7.990.134	8.193.834

7 DRUGI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od zakupnina	158.759	132.622
Ostali poslovni prihodi	9.896	15.468
Ukupno	168.655	148.090

8 PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihod od aktiviranja robe	3.621	3.210
Prihod od aktiviranja gotovih proizvoda	3.775	2.148
Ukupno	7.396	5.358

9 NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Nabavna vrednost prodate robe	417.526	334.872
Ukupno	417.526	334.872

10 TROŠKOVI MATERIJALA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi materijala za izradu	779.297	889.775
Troškovi ostalog materijala	6.786	7.781
Troškovi rezervnih delova	127.862	119.769
Troškovi alata i sitnog inventara	16.956	17.541
Ukupno	930.901	1.034.866

11 TROŠKOVI ENERGIJE I GORIVA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi energije energije	1.985.886	2.134.226
Troškovi goriva i pare	111.864	103.759
Ukupno	2.097.750	2.237.985

12 TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	717.083	703.263
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	116.856	118.654
Troškovi naknada po ugovoru o delu	10.814	5.057
Troškovi naknada omladinskim i studentskim zadrugama	2.667	3.825
Troškovi naknada po osnovu ostalih ugovora	15.217	18.278
Troškovi naknada fizičkim licima	1.388	1.621
Ostali lični rashodi i naknade	47.575	47.473
Ukupno	911.600	898.171

13 TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi transportnih usluga	528.492	529.080
Troškovi usluga održavanja	121.354	86.623
Troškovi zakupnina	12.355	12.084
Troškovi sajma	3	1.446
Troškovi reklame i propagande	12.386	13.501
Troškovi ostalih usluga	135.080	126.709
Ukupno	809.670	769.443

U ostale troškove spadaju troškovi stručnog osposobljavanja radnika, troškovi špedicije, troškovi obezbeđenja (2019. iznose 40.002 HRSD , u 2018. iznose 35.018 HRSD).

14 TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi amortizacije - ukupno	881.487	801.916
- nekretnina, postrojenja i opreme	867.299	786.592
- nematerijalnih ulaganja	14.188	15.324
Ukupno	881.487	801.916

15 TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi dugoročnih rezervisanja za sudske sporove	-	30.653
Ukupno	-	30.653

16 NEMATERIJALNI TROŠKOVI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi neproizvodnih usluga	438.261	441.550
Troškovi reprezentacije	10.672	13.545
Troškovi premija osiguranja	22.925	23.356
Troškovi platnog prometa	5.535	5.566
Troškovi članarina	1.208	1.280
Troškovi poreza	21.339	22.935
Ostali nematerijalni troškovi	4.003	6.571
Ukupno	503.943	514.803

U troškove neproizvodnih usluga spadaju troškovi komisione prodaje, troškovi menadžmenta, troškovi licenci (u 2019. troškovi licenci iznosili su RSD 148.587 hiljada, a u 2018. izosili su RSD 155.554 hiljada)

17 FINANSIJSKI PRIHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od kamata	47.690	56.042
Pozitivne kursne razlike:		
- kursne razlike	4.796	13.021
- efekti valutne klauzule	-	4
Ostali finansijski prihodi	2	215
Ukupno	52.488	69.282

18 FINANSIJSKI RASHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Rashodi kamata	158	22
Negativne kursne razlike:		
- kursne razlike	36.064	30.661
- efekti valutne klauzule	-	-
Ostali finansijski rashodi	1.058	28
Ukupno	37.280	30.711

19 PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja	41.616	-
Ukupno	41.616	-

U 2019. godini prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja su nastali zbog smanjenja ispravke vrednostipotraživanja od kupaca.

20 RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Obezvredenje dugoročnih plasmana	107.812	121.626
Obezvredenje potraživanja	-	660
Ukupno	107.812	122.286

Obezvredenje dugoročnih plasmana odnosi se na obezvredenje učešća u kapitalu Messer Albagaz.

21 OSTALI PRIHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	4.510	18.025
Dobici od prodaje materijala	997	1.171
Viškovi	13.480	17.139
Naplaćena otpisana potraživanja	-	197
Prihodi od smanjenja obaveza	6.518	251
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	-	2.000
Ostali prihodi	4.189	9.173
Ukupno	29.694	47.956

22 OSTALI RASHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.804	3.321
Gubici od prodaje materijala	-	1.845
Manjkovi	18	868
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	21.563	2.847
Ostali nepomenuti rashodi	17.154	9.720
Ukupno	40.539	18.601

23 NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi ranijih perioda	3.684	18.315
Rashodi ranijih perioda	(7.884)	(6.110)
Ukupno – dobitak/(gubitak)	(4.200)	12.205

24 POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Poreski rashodi perioda	371.983	256.991
Odloženi poreski prihodi	34.293	15.225
Ukupno poreski prihodi/rashodi perioda	337.690	241.766

(b) Usaglašavanje iznosa poreskog rashoda i proizvoda dobitka proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dobit pre oporezivanja	2.127.396	2.064.461
Obračunati porez po stopi od 15%	319.109	309.669
Usaglašavanje efektivne poreske stope		
Razlika između obračuna računovodstvene i poreske amortizacije	35.134	17.463
Ostale trajne razlike	21.121	27.133
Poreska oslobođenja	(3.381)	(97.274)
Obračunati tekući porez po umanjenju	371.983	256.991
Efekti odloženih poreza	(34.293)	(15.225)
Ukupan porez na dobit prikazan u bilansu uspeha – poreski rashod	337.690	241.766
Efektivna poreska stopa	16%	12%

(c) Nepriznata poreska sredstva

Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće nije imalo nepriznatih odloženih poreskih sredstava. Poreski kredit je u potpunosti iskorišćen.

(d) Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska sredstva u iznosu od RSD 118.234 hiljada nastala su kao posledica razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja. Obračun odloženih poreza je prikazan u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.			2018.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Amortizacija osnovnih sredstava	118.234	-	118.234	83.941	-	83.941
Po osnovu poreskog gubitka	-	-	-	-	-	-
Odloženo poresko sredstvo/obaveza, neto	118.234	-	118.234	83.941	-	83.941

25 NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Softveri i ostala prava	Ostala nematerijalna imovina	Ukupno
NABAVNA VREDNOST			
Stanje na dan 1. januara 2018.	38.922	63.793	102.715
Povećanja u toku godine	792	-	792
Otuđenja i rashodovanja	(11)	-	(11)
Prenosi sa osnovnih sredstava	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	39.703	63.793	103.496
Povećanja u toku godine	1.019	-	1.019
Otuđenja i rashodovanja	(223)	-	(223)
Prenosi	162	-	162
Stanje na dan 31. decembra 2019.	40.661	63.793	104.454
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
Stanje na dan 1. januara 2018.	21.846	20.318	42.164
Amortizacija za tekuću godinu	5.211	10.113	15.324
Otuđenja i rashodovanja	(11)	-	(11)
Prenosi	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	27.046	30.431	57.477
Amortizacija za tekuću godinu	4.075	10.113	14.188
Otuđenja i rashodovanja	(223)	-	(223)
Prenosi	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	30.898	40.544	71.442
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2018.	12.657	33.362	46.019
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2019.	9.763	23.249	33.012

26 NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U hiljadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenju i opremi	Avansi zanekeznine, postrojenja i opremu	Ukupno
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 1. januara 2018.	118.637	1.515.375	12.751.738	500	521.054	3.423	189.229	15.099.956
Povećanja u toku godine	-	3.719	871.617	-	781.797	-	152.676	1.809.809
Otuđenja i rashodovanja	-	(979)	(143.286)	-	-	-	-	(144.265)
Prenosi	362	4.607	412.723	-	(94.588)	-	(323.104)	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	118.999	1.522.722	13.892.792	500	1.208.263	3.423	18.801	16.765.500
Povećanja u toku godine	230	17.086	717.860	-	270.672	-	238.334	1.244.182
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(369.852)	-	-	-	-	(369.852)
Prenosi	13.198	103.654	819.782	-	(821.248)	-	(115.224)	-
Prenos sa investicionih nekretnina	-	7.449	-	-	-	-	-	7.449
Zatvaranje datih avansa	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	132.427	1.650.749	15.060.582	500	657.687	3.423	141.911	17.647.279
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 1. januara 2018.	-	946.033	8.026.591	-	-	3.423	-	8.976.047
Amortizacija za tekuću godinu	-	36.937	749.655	-	-	-	-	786.592
Otuđenja i rashodovanja	-	(980)	(139.965)	-	-	-	-	(140.945)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	981.990	8.636.281	-	-	3.423	-	9.621.694
Amortizacija za tekuću godinu	-	35.710	831.589	-	-	-	-	867.299
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(366.208)	-	-	-	-	(366.208)
Prenosi sa investicionih nekretnina	-	7.449	-	-	-	-	-	7.449
Stanje ispravke na dan 31. decembra 2019.	-	1.025.149	9.101.662	-	-	3.423	-	10.130.234
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2018.	118.999	540.732	5.256.511	500	1.208.263	-	18.801	7.143.806
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2019.	132.427	625.600	5.958.920	500	657.687	-	141.911	7.517.045

27 INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
NABAVNA VREDNOST		
Stanje na dan 1.januara	11.105	17.708
Nabavke u toku godine	14.408	-
Otuđenja i rahodovanja	-	(6.603)
Prenosi na osnovna sredstva	(7.449)	-
Stanje na dan 31.decembra	18.064	11.105
ISPRAVKA VREDNOSTI		
Stanje na dan 1. januara	11.105	17.698
Amortizacija u toku godine	31	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(6.593)
Prenosi na osnovna sredstva	(7.449)	-
Stanje na dan 31. decembra	3.687	11.105
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra	14.377	-

28 DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Učešće u kapitalu Messer GTM, Kosovo	22.634	22.634
Učešće u kapitalu Messer BH Gas, Bosna i Hercegovina	683.188	683.188
Učešće u kapitalu Messer Albagaz, Albanija	564.478	564.478
Učešće u kapitalu Messer Slovenija, Slovenija	4.192.858	3.604.193
Ukupno učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	5.463.158	4.874.493
Ispravka učešća u kapitalu	(229.139)	(121.626)
Neto učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	5.234.019	4.752.867

Na osnovu odluke Odbora direktora i potpisanog ugovora o kupoprodaji udela od 7. avgusta 2018. godine, Preduzeće je steklo 91.24% vlasništva u društvu Messer Slovenija za iznos od EUR 25.020.541, otkupom postojećeg udela koji je bio u vlasništvu povezanog pravnog lica Messer Belgium N.V. Isplata kupoprodajne cene udela izvršena je tokom avgusta 2018. godine. Tokom novembra 2018. godine Preduzeće je unelo dodatan ulog u Messer Slovenija u formi dokapitalizacije u ukupnom iznosu od EUR 5.500.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine Preduzeće poseduje 98.47%. Dana 16.07.2019. izvršena je dokapitalizacija u iznosu od EUR 5.000.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće poseduje 99,13% udela u Messer Sloveniji

Obezvredjenja učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica (Messer Albagaz, Albanija)

S obzirom na okolnosti koje se odnose na poslovanje zavisnog pravnog lica Messer Albagaz, Albanija rukovodstvo Društva je procenilo da postoje indikatori obezvredjenja za učešće u kapitalu ovog pravnog lica i shodno tome sprovedo je test obezvredjenja na dan 31. decembra 2019. godine.

Za potrebe utvrđivanja nadoknadive vrednosti navedenog učešća u kapitalu Društvo je koristilo koncept „vrednosti u upotrebi“ zasnovanog na projekciji i diskontovanju budućih neto novčanih tokova. Projekcije novčanih tokova bazirane su na planu poslovanja Messer Albagaz, Albanija za period od 2020. do 2024. godine.

Ključne kvantitativne pretpostavke korišćene u obračunu vrednosti u upotrebi odnose se na diskontu stopu, koja je utvrđena u iznosu od 11.5%, i stopu rasta u terminalnom periodu (2.8%). Diskontna stopa nije korigovana za efekte inflacije s obzirom da su isti uključeni u projekcije poslovanja, i predstavlja očekivanu prosečnu ponderisanu realnu stopu prinosa na uloženi kapital. Prilikom obračuna projekcija odnosno odabira ključnih pretpostavki rukovodstvo Društva se rukovodilo istorijskim podacima koji se odnose na poslovnje samog zavisnog preduzeća i na proceni očekivanih budućih trendova, koristeći podatke iz internih i eksternih izvora.

Vrednost u upotrebi utvrđena je na nivou celog Društva koje je za ove svrhe tretirano kao jedna jedinica koja generiše gotovinu. Procenjena vrednost u upotrebi odnosno nadoknadiva vrednost manja je od knjigovodstvene vrednosti učešća na dan 31. decembra 2019. godine i shodno tome rukovodstvo Društva je zaključilo da navedena imovina obezvređena i dodatno obezvređilo učešće u zavisnom pravnom licu Messer Albagaz u iznosu od RSD 107.812 hiljada.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	(26.007)	(26.007)
Ukupno Tehnogas Hellas	-	-
Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	31.158	31.545
Ispravka vrednosti učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	(28.187)	(28.276)
Ukupno učešće u kapitalu drugih pravnih lica	2.971	3.269

29 DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Ostali dugoročni plasmani	168.965	176.617
Ostali dugoročni finansijski plasmani - bruto	168.965	176.617
Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih plasmana	(1.271)	(1.271)
Ostali dugoročni finansijski plasmani - neto	167.694	175.346

Ostali dugoročni plasmani prevashodno se odnose na stambene kredite odobrene zaposlenima uz kamatnu stopu od 3 % godšnje.

30 ZALIHE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Materijal i rezervni delovi	164.265	152.690
Nedovršena proizvodnja	36.573	37.043
Gotovi proizvodi	80.797	59.621
Roba	168.906	103.492
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	14.408
Dati avansi	32.960	107.126
Ukupno zalihe	483.501	474.380

31 POTRAŽIVANJA

(a) Potraživanja po osnovu prodaje

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci - matična i zavisna pravna lica u zemlji	34.649	28.409
Kupci - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	112.921	115.365
Kupci - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	290.955	377.847
Kupci u zemlji	2.672.038	2.792.871
Kupci u inostranstvu	389.800	402.758
Bruto potraživanja od kupaca	3.500.363	3.717.250
Ispravka vrednosti kupaca u zemlji	(995.257)	(1.037.516)
Ispravka vrednosti kupaca u inostranstvu	(289.497)	(288.855)
Ispravka vrednosti kupaca	(1.284.754)	(1.326.371)
Neto - kupci matična i zavisna pravna lica u zemlji	34.649	28.409
Neto - kupci matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	112.921	115.365
Neto - kupci ostala povezana pravna lica u inostranstvu	290.955	377.847
Neto - kupci u zemlji	1.676.781	1.755.355
Neto - kupci u inostranstvu	100.303	113.903
Ukupno - neto kupci	2.215.609	2.390.879

(b) Druga potraživanja

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Potraživanja od zaposlenih	168	141
Potraživanja za porez na dobit	563	-
Potraživanja za refundacije	4.525	4.412
Ostala kratkoročna potraživanja	17.139	17.139
Ispravka vrednosti ostalih kratkoročnih potraživanja	(16.919)	(16.919)
Druga potraživanja	5.476	4.773

32 KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	36.231	32.981
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	2.461.310	2.491.194
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti	2.984	2.984
Ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti	(2.984)	(2.984)
Ukupno	2.497.541	2.524.175

Ostali kratkoročni finansijski plasmani odnose se na kratkoročno oročene depozite kod banaka u zemlji.

33 GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Hartije od vrednosti	119	304
Dinarski tekući računi	897.946	359.793
Blagajna	126	187
Devizni tekući računi	282.339	149.357
Ostala novčana sredstva	992	-
Ukupno	1.181.522	509.641

Deponovana novčana sredstva se nalaze kod domaćih banaka. Na dinarske i devizne tekuće račune obračunava se kamatna stopa koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS ili „beoniu“ za dinarska sredstva ili je vezana za „eoniu“ ako se radi o deviznim sredstvima.

34 AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Unapred plaćeni troškovi	5.732	11.780
Ostala AVR	20.516	19.481
Ukupno	26.248	31.261

35 OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital Preduzeća se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembra 2019. godine akcijski kapital se sastoji od 1.036.658 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 1.800 RSD.

Većinski vlasnik Preduzeća je Messer Group sa 81.94% akcija i prava glasa.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2019. godine:

	Broj običnih akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa u %
Messer Group	849.396	1.528.913	81,94
Aksijski kapital manjinskih akcionara	187.262	337.072	18,06
Ukupno	1.036.658	1.865.984	100,00

Preduzeće krajnje kontroliše porodica Messer, Nemačka.

36 KAPITAL

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Aksijski kapital	1.865.984	1.865.984
Ostali kapital	4.879	4.879
Emisiona premija	13.371	13.371
Zakonske rezerve	367.036	367.036
Statutarne rezerve	915.195	915.195
Neraspoređena dobit	15.448.653	14.099.528
Ukupno	18.615.118	17.265.993

37 DUGOROČNA REZERVISANJA

(a) Struktura dugoročnih rezervisanja je prikazana kako sledi:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dugoročna rezervisanja za sudske sporove	94.628	94.628
Ukupno	94.628	94.628

Na dan 31. decembra 2019. godine, Preduzeće je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći po osnovu verovatnih negativnih ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Preduzeća.

- (b) Promene na dugoročnim rezervisanjima u toku 2018. i 2019. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Rezervisanje za sudske sporove
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	65.975
Dodatna rezervisanja	30.653
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	2.000
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	94.628
Dodatna rezervisanja	-
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	-
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	94.628

38 OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dobavljači - matična i povezana pravna lica u inostranstvu	46.249	115.506
Dobaljači - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	55.598	138.550
Dobaljači u zemlji	326.127	375.051
Dovaljači u inostranstvu	81.933	283.761
Ostale obaveze iz poslovanja	-	36
Ukupno - kratkoročne obaveze iz poslovanja	509.907	912.904

39 OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Ostale specifične obaveze iz poslovanja	120.088	105.068
Ostale kratkoročne obaveze	4.110	194
Ukupno	124.198	105.262

40 OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Obaveza za porez na dobit preduzeća	47.358	-
Ukupno	47.358	-

41 PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Unapred obračunati troškovi	232.426	19
Unapred naplaćeni prihodi	863	1.060
Ukupno	233.289	1.079

42 VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Tuđa oprema	160	160
Date bankarske garancije	67.630	48.174
Ostalo	1.074	1.074
Primljene garancije i jemstva	228	785
Stanje na dan 31. decembra	69.092	50.193

43 ZARADA PO AKCIJI

U RSD	2019.	2018.
Neto dobitak	1.789.705.310	1.822.695.000
Prosečan ponderisani broj akcija	1.036.658	1.036.658
Zarada po akciji u RSD	1.726	1.758

44 OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Preduzeće ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Preduzeće pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Preduzeća i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

(a) Potraživanja od prodaje

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Bulgaria	113.915	86.248
Messer Albagas	106.115	115.365
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	85.377	86.880
Messer Croatia Plin	37.231	57.195
MessrGMT	34.649	28.409
Messer Hungarogaz KFT	20.285	26.326
Messer Romania Gaz S.R.L	10.614	12.075
Messer Tehnoplina	8.305	6.325
Messer Tatragas	7.359	-
Mec Group	3.977	343
Messer Slovenija	2.828	73.006
Messer Belgia	2.502	10.700
Messer Polska	2.092	7.358
Messer Mostar Plin	1.394	1.039
Messer Ibérica de Gases SA	813	-
Messer B.V	653	5.786
Messer Industriegase GmbH	159	-
Messer Griesheim (China) Investment	60	-
Messer Energo Gas	45	-
Messer Haiphong Industrial Gases Co	36	-
WUJIANG MESSER INDUSTRIAL GAS CO	36	-
Messer Schweiz AG	24	-
Asco Kohlensäure AG	24	-
Castolin Gesmbh Austria	20	-
Messer Information Services GmbH	8	-
Messer Austria	2	23
Messer France	2	-
Messer Energo Gas	-	4.543
Ukupno	438.525	521.621

(b) Obaveze prema povezanim licima

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Group GMBH	42.705	111.944
Messer Gas Pak	37.501	112.849
MEC Group	6.884	7.153
Messer Austria	4.477	5.420
Messer Albagas	3.544	3.562
Messer Hungarogaz	2.632	1.207
Messer Informacioni	2.543	4.269
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	828	4.706
Messer Croatia Plin	569	2.915
Messer Polska	102	-
Messer Belgium	62	31
Ukupno	101.847	254.056

(c) Prihodi od prodaje robe, usluga, proizvoda, ostali poslovni prihodi

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Hungarogaz KFT	306.157	314.999
Messer Bulgaria	275.318	250.900
Messer AlbaGas	137.779	138.354
Messer Romania Gaz S.R.L	109.947	137.821
Messer Tehnoplina	106.283	111.356
Messer Croatia Plin	81.283	106.014
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	72.665	98.030
Messer Mostar Plin	25.556	24.184
Messer Tatragas	17.853	3.537
Messer Polska	10.517	12.937
Messer GTM	9.796	20.937
MEC Group	4.375	2.669
Messer Group	3.975	-
Messer Slovenija	3.798	119.377
Messer Belgium	2.500	10.695
Messer Austria	2.441	6.187
Messer Ibérica de Gases SA	812	-
Messer B.V	653	5.784
Messer Schweiz AG	454	-
Messer Technogas Praha	255	-
Messer Energo Gas	200	4.549
Messer Industriegase GmbH	159	-
Messer Griesheim (China) Investment	60	-
Messer Haiphong Industrial Gases Co	36	-
WUJIANG MESSER INDUSTRIAL GAS CO	36	-
Messer France	26	-
Asco Kohlenäure AG	24	-
Messer Information Services GmbH	13	-
MP Production Sp. z o.o.	10	-
Messer BH Gas d.o.o.	-	1.511
Ukupno	1.172.981	1.369.841

(d) Potraživanja za date avanse

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Cutting Welding	18.694	7.369
Ukupno	18.694	7.369

(e) Zarade i ostala primanja ključnog rukovodećeg osoblja Preduzeća (Odbora direktora)

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Kratkoročna primanja	13.853	10.423
Ukupno	13.853	10.423

45 NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

U skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu Preduzeće je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i poveriocima. Usaglašavanje potraživanja i obaveza izvršeno je sa stanjem na dan 30. septembra 2019. godine.

Procenat usaglašanih potraživanja i obaveza na gore navedeni datum je sledeći:

U %	2019.	2018.
Potraživanja po osnovu prodaje	96,75%	96,48%
Dugoročna potraživanja	100%	100%
Ostala potraživanja	100%	100%
Obaveze iz poslovanja	100%	100%
Dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze	100%	100%
Ostale obaveze	100%	100%
Iznos neusaglašanih potraživanja po osnovu prodaje u hiljadama RSD	87.499	102.126

46 POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

(a) Sudski sporovi

Preduzeće je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Preduzeće procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 37 na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 94.628 hiljada.

Na osnovu procene menadžmenta, i na bazi iskustva iz prethodnih godina, rukovodstvo Društva smatra da ne postoji potreba da dodatnim ukalkulisanjem i korekcijama u finansijskim Izveštajima.

(b) Izdata jemstva i garancije

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Carinske uprave	16.000
Garancija izdata u korist JKP Beogradski vodovod i kanalizacija	5.973
Garancija izdata u korist Kliničkog Centra Srbije	5.200
Garancija izdata u korist Eps Kolugara Lazarevac	4.979
Garancija izdata u korist JKP Beogradski vodovod i kanalizacija	2.987
Garancija izdata u korist JP EPS TENT	2.720
Garancija izdata u korist JKP Beogradski vodovod i kanalizacija	2.063
Garancija izdata u korist Termoinžinjeri	1.477
Garancija izdata u korist JP EPS	1.250
Garancija izdata u korist KBC Zemun	1.092
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	1.000
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	943
Garancija izdata u korist JP EPS	770
Garancija izdata u korist JP Putevi Srbije	600
Garancija izdata u korist Institut za zaštitu majki i dece	591
Garancija izdata u korist Termoinžinjeri	411
Garancija izdata u korist China Machinery Engineering	118

Ukupno na dan 31. decembar 2018. godine **48.174**

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Uprave Carine	29.000
Garancija izdata u korist kupca JP EPS Ogranak RB Kolubara	8.688
Garancija izdata u korist kupca Beogradski vodovod i kanalizacija	7.104
Garancija izdata u korist EPS	6.930
Garancija izdata u korist KC Srbije	5.200
Garancija izdata u korist kupca JP EPS Kostolac	2.222
Garancija izdata u korist kupca JP EPS TENT	1.895
Garancija izdata u korist Termoinženjering	1.888
Garancija izdata u korist KBC Zemun	1.114
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	1.000
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	898
Garancija izdata u korist kupca JP Putevi Srbije	800
Garancija izdata u korist Institut za zdravstvenu zaštitu majke i deteta	591
Garancija izdata u korist China Machinery Engineering	300

Ukupno na dan 31. decembar 2019. godine **67.630**

47 DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Uticao COVID-19 virusa

Svetska zdravstvena organizacija je 11. marta 2020. godine objavila da širenje korona virusa predstavlja pandemiju, usled čega je Vlada Republike Srbije ("Vlada") 15. marta 2020. godine proglasila vanredno

stanja. U odgovoru na potencijalno ozbiljnu opasnost koju COVID-19 predstavlja po zdravlje stanovništva, Vladini organi su preduzeli mere na suzbijanju pandemije, uključujući i uvođenje ograničenja na prekogranično kretanje ljudi, ograničenja na dolazak u zemlju posetilaca iz inostranstva i "zatvaranja" pojedinih industrijskih sektora, što je uslovljeno daljim razvojem situacije. Pojedina privredna društva su izdala uputstva svojim zaposlenima da ostanu kući i ograničila su ili privremeno obustavila svoje poslovanje.

Posledice koje nastaju kao rezultat COVID -19 krize tretiraju se kao nekorigujući događaj nakon datuma bilansa stanja za potrebe izrade finansijskih izveštaja za 2019. godinu.

U danima nakon proglašenja vanrednog stanja, Društvo je zauzelo proaktivan stav u odnosu na novonastalu situaciju i sačinilo je akcioni plan poslovanja u slučaju vanrednog stanja. Osnovna pretpostavka i cilj akcionog plana jeste redukovanje kontakta između zaposlenih, klijenata i ostalih zainteresovanih strana u prostorijama Društva, tako da Društvo može na odgovoran način da se bori protiv širenja COVID-19 virusa. Prioritet rukovodstva Društva je bio da smesta uvede parcijalni rad od kuće za zaposlene čije prisustvo nije neophodno da bi se poslovni procesi Društva neometano odvijali. U prvom tromesečju 2020. godine (period koji se završava 31. marta 2020. godine) prihodi od prodaje su bili u skladu sa budžetom, promet u martu 2020. godine je bio viši u poređenju sa istim periodom u prethodnoj godini i bio je veći od prometa u januaru i februaru 2020. godine za 2,42% odnosno 6,26%. Društvo uglavnom očekuje efekat ove krize tokom drugog tromesečja, dok se oporavak očekuje u poslednjem mesecu drugog tromesečja, sa normalizacijom poslovanja u trećem tromesečju. Ta očekivanja su uglavnom zasnovana na trenutnom razvoju pandemije i odnosnih zvaničnih procena i izjava državnih organa.

Stvarni efekat potencijalnog uticaja će zavisiti od razmere krize. Iako na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije moguće izvršiti razumnu procenu sadašnjih i budućih posledica ove krize na poslovanje Društva, Društvo je svesno sledećih mogućih uticaja:

- Pojedini kupci su već obustavili proizvodnju za 2020. godinu (npr. auto industrija). Zbog prekida ili usporavanja lanaca snabdevanja i značajnog povećanja ekonomske neizvesnosti koja je imala negativan uticaj na ukupnu tražnju, može se očekivati da će promet u trećem tromesečju biti ispod budžetiranog ili uporednih vrednosti za prethodnu godinu
- Pogoršanje naplate potraživanja od kupaca i povećanje ispravke vrednosti za nenaplativa potraživanja u 2020. godini;
- Neraspoloživost zaposlenih na duži vremenski period u slučaju daljeg širenja pandemije, što bi moglo da ima negativan uticaj na sposobnost Društva da održi zahtevani nivo proizvodnje;
- Prekidi u transportu robe koji bi mogli da imaju za posledicu prekid u distribuiranju proizvoda do krajnjih kupaca;
- Eventualno preispitivanje ugovora sa kupcima;
- Potencijalno značajno smanjenje neto prihoda, EBITDA i dobiti pre poreza za 2020. godinu.

Kao odgovor na potencijalnu ekonomsku krizu Vlada Republike Srbije je objavila 31. marta 2020. godine planirani set mera za podsticaj privrede koje će biti preduzete sa ciljem ublažavanja posledica krize prouzrokovane zaraznom bolešću COVID-19. Cilj mera je da se očuva zaposlenost i podrže privredni subjekti kojima je poslovanje otežano tokom vanrednog stanja. Mere koje Vlada planira da preduzme, a koje mogu biti od koristi i za Preduzeće, jesu sledeće:

- Mere poreske politike, i
- Mere direktne pomoći privatnom sektoru.

Mere poreske politike se u najvećem delu odnose na odlaganje plaćanja dospelih poreskih obaveza uz kasniju otplatu na rate, najranije od početka 2021. godine, i obuhvataju sledeće mere:

- Odlaganje plaćanja poreza na zarade i doprinosa za privatni sektor za period do početka 2021. godine uz mogućnost dodatnog naknadnog odlaganja. Odloženi dug će se naknadno namirivati u najviše 24 mesečne rate bez obračunate zatezne kamate.
- Odlaganje plaćanja akontacija poreza na dobit u drugom kvartalu 2020.

Ove mere će se primenjivati jednako na sva privredna društva i preduzetnike bez obzira na njihovu veličinu ili ekonomsku snagu.

Mere direktne pomoći privatnom sektoru se odnose na direktna davanja i isplate pomoći privrednim društvima i preduzetnicima sa ciljem kontinuiteta isplata zarada. U vezi sa tim merama, Preduzeće kao veliko pravno lice moglo bi jedino da računa na direktnu pomoć u vidu uplate 50% minimalne zarade za svakog zaposlenog na privremenom plaćenom odsustvu koje je uređeno odredbama Zakona o radu. Ovom merom se neće ograničavati broj zaposlenih kojima je poslodavac odobrio meru privremenog plaćenog odsustva niti obim prava koji im je u toku odsustva određen.

Za svrhe identifikovanja mogućih budućih događaja i negativnih eksternih okolnosti, Društvo je sproveo projekciju nekoliko scenarija (stres testovi). Svrha tih scenarija je da se proceni sposobnost Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, u svetlu raspoloživih novčanih rezervi, uključujući i date avanse. Na dan 31. marta 2020. godine Društvo ima raspoložive novčane rezerve u iznosu od 3.839.314 hiljada dinara, što uključuje i date avanse u iznosu od RSD 1.181.866 hiljada. Prvi scenario predstavlja najekstremniji scenario zasnovan na pretpostavci da Društvo neće ostvariti nikakve prihode u narednih 9 meseci 2020. godine (april – decembar), sa sledećim ostalim ključnim pretpostavkama:

- Društvo održava samo neophodan nivo poslovanja (održavanje osnovnih troškova);
- Zaposleni koji će biti angažovani na zahtevanom nivou poslovanja preduzeća primaće punu zaradu, dok će ostali zaposleni biti na plaćenom odsustvu sa 60% postojeće zarade;
- Društvo će naplatiti nenaplaćena potraživanja na dan 31. mart 2020. godine, sa povećanjem stope nenaplativosti potraživanja za 40%;
- Sve neizmirene obaveze na dan 31. decembar 2020. godine će biti u potpunosti plaćana do 31. decembar 2020. godine; (obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada, druge obaveze)
- Društvo neće da konkuriše za raspoložive mere koje sprovodi Vlada u cilju podrške privatnom sektoru i jačanju privrede;

Stres test po navedenim pretpostavkama ukazuje da Društvo ima dovoljne novčane rezerve da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja do 31. decembra 2020. godine, i za značajan broj meseci nakon tog datuma.

Pored toga, Društvo je takođe uzelo u obzir druga scenarija, sa osnovnom pretpostavkom smanjenja prihoda od prodaje i povećanja nenaplativih potraživanja za 20%, 30% i 50%, sa održavanjem proizvodnje na nivou koji zadovoljava trenutnu tražnju, bez posebnih smanjenja troškova zarada i bez investicionih ulaganja u proširenje kapaciteta, između ostalih relevantnim inputa za scenarija, i zaključilo je da pod svakim scenarijom Društvo će biti sposobno da generiše pozitivne novčane tokove iz poslovnih aktivnosti i stoga će biti u mogućnosti da dodatno uveća svoje sadašnje novčane rezerve.

Rukovodstvo pažljivo prati razvoj situacije i nastoji da pronađe raspoložive načine da umanja uticaj širenja korona virusa na samo Društvo. Društvo je uglavnom fokusirano na održavanje svojih proizvodnih sposobnosti, kao i na održavanje sadašnje likvidnosne pozicije.

Ovi finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, kao što je već obelodanjeno u napomeni 3.2. uz finansijske izveštaje. Rukovodstvo je analiziralo činjenice, okolnosti i neizvesnosti koji su prisutni na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja. Rezultati stres testova, kao što je gore spomenuto, pokazuju da Društvo raspolaže adekvatnim resursima da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja u periodu od najmanje 12 meseci posle datuma izveštavanja.

Stoga, rukovodstvo Društva je zaključilo da ne postoji materijalna neizvesnost u vezi sa pretpostavkom stalnosti poslovanja na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja.

Ostalo

Nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije odnosno dodatna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima za 2019. godinu.

U Beogradu, 31.03.2020. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Zakonski zastupnik

Olivera Rogović
Rukovodilac finansija i knjigovodstva

Đorđe Savić
Izvršni direktor

2. Izveštaj nezavisnog revizora za 2019. godinu (u celini)

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

Akcionarima Messer Tehnogas a.d., Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih pojedinačnih finansijskih izveštaja Messer Tehnogas a.d., Beograd (u daljem tekstu: „Društvo”), koji se sastoje od:

— pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. godine;

i za period od 1. januara do 31. decembra 2019. godine:

- pojedinačnog bilansa uspeha;
- pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu;
- pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu;
- pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja

(„pojedinačni finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2019. godine, kao i nekonsolidovane rezultate njegovog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja *Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe

Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izveštaja za tekući period. Ona predstavljaju najznačajnije procenjene rizike od materijalno značajnih grešaka, uključujući i one nastale zbog pronevere, a koja su opisana dole u nastavku i sproveli smo odgovarajuće

(uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

revizorske procedure za razmatranje tih pitanja. Ključna revizorska pitanja su razmatrana u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja mi smo rezimirali naš odgovor na navedene rizike. Na izražavamo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Utvrdili smo sledeća ključna revizorska pitanja:

Obezvredjenje učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica

Računovodstvene politike i finansijska obelodanjivanja u vezi sa učešćima u kapitalu zavisnih pravnih lica su obelodanjena u napomeni 3.5 i 28 uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Knjigovodstvena vrednost učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica na dan 31. decembra 2019. godine: RSD 5.234.019 hiljada; gubitak po osnovu obezvređenja na dan 31. decembra 2019. godine: RSD 107.812 hiljada.

Ključno revizorsko pitanje

Naš odgovor

Kao što je opisano u napomeni 28. uz pojedinačne finansijske izveštaje, u tekućoj godini Društvo je identifikovalo indikatore obezvređenja u vezi sa učešćem u kapitalu zavisnog pravnog lica Messer Albagaz Sh.p.k, Tirana-Albanija, prevashodno u vezi sa činjenicom da je knjigovodstvena vrednost predmetnog učešća u pojedinačnim finansijskim izveštajima na dan 31. decembra 2019. godine veća od neto imovine zavisnog društva i činjenice da zavisno društvo trenutno beleži gubitke, sa procenom budućeg poslovanja koja takođe ukazuje na nerentabilno poslovanje.

S obzirom na gore navedeno, na dan 31. decembra 2019. godine Društvo je sprovelo test obezvređenja za učešće u kapitalu zavisnog društva Messer Albagaz Sh.p.k. Društvo je utvrdilo nadoknadivu vrednost ovog učešća u kapitalu na osnovu njegove upotrebne vrednosti procenjene metodom diskontovanih novčanih tokova.

Naši postupci za ovo pitanje, između ostalog, su uključili:

- Ocenjivanje usklađenosti računovodstvene politike Društva za identifikovanje obezvređenja i odmeravanje i priznavanje svih gubitaka po osnovu obezvređenja u vezi sa učešćem u kapitalu zavisnih pravnih lica sa zahtevima relevantnih standarda finansijskog izveštavanja;
- Ocenjivanje internih kontrola relevantnih za identifikovanje indikatora obezvređenja i za sam proces testiranja na obezvređenje;
- Ocenjivanje kvaliteta projekcija Društva kroz poređenje istorijskih projekcija sa stvarnim ishodima;
- Uz pomoć naših stručnjaka za procenu vrednosti, preispitali smo razumnost ključnih pretpostavki i prosuđivanja koje je Društvo koristilo u proceni nadoknadive vrednosti, uključujući:

Utvrđivanje nadoknadiive vrednosti zahteva kreiranje određenih pretpostavki i prosuđivanja, posebno u pogledu diskontnih stopa koje se koriste i budućih novčanih tokova, sa ključnim pretpostavkama o budućim deviznim kursovima i očekivanim obimom prodaje, proizvodnje i troškova poslovanja zavisnog društva.

Zbog gore navedenog, procena obezvređenja ovog učešća zahtevala ja naše značajno prosuđivanje i veću pažnju u toku naše revizije. Kao rezultat toga, smatrali smo da ova oblast predstavlja ključno revizorsko pitanje.

- Ocenjivanje modela Društva za diskontovanje novčanih tokova u odnosu na relevantne standarde finansijskog izveštavanja, tržišnu praksu i internu postojanost,
- Preispitivanje razumnosti ključnih makroekonomskih pretpostavki koje su korišćene, kao što su one u vezi diskontnih stopa i kursa valuta, u odnosu na javno dostupne eksterne izvore, i
- Ocenjivanje razumnosti pretpostavki u vezi sa očekivanim obimom prodaje, proizvodnje i troškova poslovanja, u odnosu na javno dostupne izveštaje, izveštaje za tržište i interna akta Društva.
- Ocenjivanje mere u kojoj mišljenje rukovodstva utiče na model obezvređenja i rezultirajuće zaključke o obezvređenju, kroz preispitivanje analize Društva o osetljivosti modela na promene u ključnim pretpostavkama;
- Ocenjivanje mere u kojoj su obelodanjivanja o obezvređenju u pojedinačnim finansijskim izveštajima odgovarajuća i potpuna.

Obezvređenje potraživanja od kupaca

Računovodstvene politike i finansijska obelodanjivanja u vezi sa potraživanjima od kupaca su obelodanjena u napomeni 3.4 i 31 uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Knjigovodstvena vrednost potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2019. godine: RSD 2.215.609 hiljada; ispravka vrednosti potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2019. godine iznosi RSD 1.284.754 hiljada, ukidanje ispravke vrednosti za 2019. godinu iznosi RSD 41.616 hiljada.

Ključno revizorsko pitanje

Nenaplaćena neto potraživanja od kupaca predstavljaju pojedinačno najznačajniji deo kratkoročnih sredstava (34%), i posle nekretnina, postrojenja i opreme i učešća u kapitalu čine najznačajniju stavku u strukturi ukupne imovine (11%). Dodatno, procena ispravke vrednosti potraživanja od kupaca zahteva visok nivo prosuđivanja od strane rukovodstva. Kao rezultat toga, smatramo da određivanje ispravke vrednosti potraživanja od kupaca predstavlja ključno revizorsko pitanje.

Naš odgovor

Za ovu oblast naši postupci su obuhvatili, između ostalog, sledeće:

- Ocenjivanje računovodstvene politike Društva za utvrđivanje ispravke vrednosti, i odmeravanje i priznavanje svih gubitaka po osnovu obezvređenja u vezi sa nenaplaćenim potraživanjima od kupaca u odnosu na zahteve relevantnih standarda finansijskog izveštavanja;
- Testirali smo dizajn, implementaciju i operativnu efektivnost relevantnih internih kontrola u procesu prodaje;

-
- Dobili smo potvrde za uzorak otvorenih stavki potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2019. godine;
  - Na bazi određenog uzorka smo izvršili testiranje otvorenih stavki potraživanja od kupaca u pogledu njihove naplate posle datuma bilansa stanja;
  - U vezi sa potraživanjima od kupaca koja su dospela i nisu naplaćena već duže vreme uradili smo sledeće:
    - Ocenili smo pretpostavke koje su korišćene u proceni nadoknadivog iznosa potraživanja kroz razgovor sa licima zaduženim za naplatu potraživanja i kroz uvid u prateću dokumentaciju koja potvrđuje iznose relevantnih potraživanja, kao i kroz analizu kreditne istorije, uključujući i sadašnji kreditni rejting, gde je to bilo relevantno i primenljivo,
    - Od eksternih advokata smo dobili i analizirali pregled sudskih sporova koji se vode protiv kupaca u kašnjenju, zajedno sa očekivanim ishodima tih sporova, koji je korišćen od strane rukovodstva Društva i
    - Kritički smo analizirali adekvatnost obračunate ispravke vrednosti u kontekstu nivoa procenjene ispravke vrednosti u prethodnim godinama u odnosu na stvarne ishode.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2019. godine.

Naše mišljenje o pojedinačnim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom pojedinačnih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i pojedinačnih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih

tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije pojedinačnih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su pojedinačni finansijski izveštaji pripremljeni, su usklađene sa pojedinačnim finansijskim izveštajima.

Dodatno, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni

spособnost Društva da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Društvo ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Društvo.

Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li pojedinačni finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.

- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Društva.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Društva da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

Dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahteva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj meri može očekivati da mogu uticati na našu nezavisnost, i gde je to primenljivo, odgovarajuće mere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima zaduženim za upravljanje, utvrdili smo koja pitanja su od najvećeg značaja za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja za tekući period i koja shodno tome predstavljaju ključna revizorska pitanja. Dajemo opis ovih pitanja u našem izveštaju revizora o reviziji pojedinačnih finansijskih izveštaja, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude saopšteno u našem izveštaju, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi za dobrobit javnosti od takvog saopštavanja.

KPMG d.o.o. Beograd

Vladimir Savković

Vladimir Savković
Partner na projektu revizije
Licencirani ovlašćeni revizor

Beograd, 13. april 2020. godine

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште **Београд (Раковица), Бањички пут 62**

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		13053624	12232115	0
01	1. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003	25	33012	46019	0
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005		9763	12657	
013 и део 019	3. Гудвил	0006				
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007		23249	33362	
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010		7531422	7143806	0
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011	26	132427	118999	
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012	26	625600	540732	
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013	26	5958920	5256511	
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014	27	14377		
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015	26	500	500	
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и опрема у припреми	0016	26	657687	1208263	
027 и део 029	7. Улагања на туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017				
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018	26	141911	18801	
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019		0	0	0
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04. осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)	0024	28	5410564	4937392	0
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025		5234019	4752867	
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених правних лица и заједничким подухватима	0026		0	0	
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027		2971	3269	
део 043, део 044 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним и зависним правним лицима	0028				
део 043, део 044 и део 049	5. Дугорочни пласмани осталим повезаним правним лицима	0029				
део 045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030		5880	5910	
део 045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
048 и део 049	9. Остали дугорочни финансијски пласмани	0033	29	167694	175346	
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)	0034		78626	104898	0
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих повезаних лица	0036				
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037		62899	76349	
053 и део 059	4. Потраживање за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања по основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041		15727	28549	
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042		118234	83941	
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)	0043		6530214	6089967	0
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0044	30	483501	474380	0
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045		164265	152690	
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046		36573	37043	
12	3. Готови производи	0047		80797	59621	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
13	4. Роба	0048		168906	103492	
14	5. Стална средства намењена продаји	0049		0	14408	
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050		32960	107126	
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)	0051	31	2215609	2390879	0
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052		34649	28409	
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053		112921	115365	
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054		0	0	
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055		290955	377847	
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056		1676781	1755355	
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057		100303	113903	
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. ПОТРАЖИВАЊА ИЗ СПЕЦИФИЧНИХ ПОСЛОВА	0059		120088	111068	
22	IV. ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	0060	31	5476	13505	
236	V. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА КОЈА СЕ ВРЕДНУЈУ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	0061		0	0	
23 осим 236 и 237	VI. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (0063 + 0064 + 0065 + 0066 + 0067)	0062	32	2497541	2524175	0
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064				
232 и део 239	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0065		36231	32981	
233 и део 239	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0066		0	0	
234, 235, 238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067		2461310	2491194	
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	33	1181522	509641	
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069		229	35058	
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	34	26248	31261	
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001 + 0002 + 0042 + 0043)	0071		19702072	18406023	0
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072	42	69092	50193	

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
	ПАСИВА					
	A. КАПИТАЛ (0402 + 0411 - 0412 + 0413 + 0414 + 0415 - 0416 + 0417 + 0420 - 0421) ≥ 0 = (0071 - 0424 - 0441 - 0442)	0401	36	18615118	17265993	
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409 + 0410)	0402		1884234	1884234	0
300	1. Акцијски капитал	0403	35	1865984	1865984	
301	2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409		13371	13371	
309	8. Остали основни капитал	0410		4879	4879	
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413		1282231	1282231	
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414				
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415				
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416				
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418 + 0419)	0417		15448653	14099528	0
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418		13658948	12276833	
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419		1789705	1822695	
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423)	0421		0	0	0
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425 + 0432)	0424	37	94628	94628	0

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)	0425		94628	94628	0
400	1. Резервисања за трошкове у гарантном року	0426				
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429				
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430		94628	94628	
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431				
41	II. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	0432		0	0	0
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				
413	4. Обавезе по емитованим хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугорочни кредити и зајмови у земљи	0437				
415	6. Дугорочни кредити и зајмови у иностранству	0438				
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439				
419	8. Остале дугорочне обавезе	0440				
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441				
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)	0442		992326	1045402	0
42	I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)	0443		0	0	0
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444				
421	2. Краткорочни кредити од осталих повезаних правних лица	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446				
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање _____ 20__.	Почетно стање 01.01.20__.
1	2	3	4	5	6	7
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424, 425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449				
430	II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450		39643	26157	
43 осим 430	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)	0451	38	509907	912904	0
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452		0	0	
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453		46249	115506	
433	3. Добављачи - остала повезана правна лица у земљи	0454		0	0	
434	4. Добављачи - остала повезана правна лица у иностранству	0455		55598	138550	
435	5. Добављачи у земљи	0456		326127	375051	
436	6. Добављачи у иностранству	0457		81933	283761	
439	7. Остале обавезе из пословања	0458		0	36	
44, 45 и 46	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	39	124198	105262	
47	V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460		37931	0	
48	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	40	47358	0	
49 осим 498	VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	41	233289	1079	
	Д. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412 + 0416 + 0421 - 0420 - 0417 - 0415 - 0414 - 0413 - 0411 - 0402) ≥ 0 = (0441 + 0424 + 0442 - 0071) ≥ 0	0463				
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424 + 0442 + 0441 + 0401 - 0463) ≥ 0	0464		19702072	18406023	
89	Е. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	0465	42	69092	50193	

у Београд

дана 31-03-2020 године

Законски заступник

Михајло Рајковић

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИН I MEDICINSКИН GASOVA I PRATEЋЕ OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште Београд (Раковица), Бањички пут 62

БИЛАНС УСПЕХА

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	ПРИХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	А. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002 + 1009 + 1016 + 1017)	1001		8718193	8769732
60	I. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007+ 1008)	1002	5	559404	427808
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003		34	183
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004		276	0
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005		0	0
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006		8440	9841
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007		541030	406402
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008		9624	11382
61	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)	1009	6	7990134	8193834
610	1. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010		8401	17967
611	2. Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011		144578	138003
612	3. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012		0	0
613	4. Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013		998005	1177278
614	5. Приходи од продаје производа и услуга на домаћем тржишту	1014		6328043	6428180
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015		511107	432406
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ.	1016		0	
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	7	168655	148090

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019 - 1020 - 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018		6524764	6663116
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	9	417526	334872
62	II. ПРИХОДИ ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020	8	7396	5358
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021		38563	0
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022		17846	45765
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	10	930901	1034866
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	11	2097750	2237985
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	12	911600	898171
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	13	809670	769443
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	14	881487	801916
541 до 549	X. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	15	0	30653
55	XI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	16	503943	514803
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001 - 1018) ≥ 0	1030		2193429	2106616
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018 - 1001) ≥ 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033 + 1038 + 1039)	1032	17	52488	69282
66, осим 662, 663 и 664	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034 + 1035 + 1036 + 1037)	1033		2	215
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034			
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035			
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036			
669	4. Остали финансијски приходи	1037		2	215
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038		47690	56042
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039		4796	13025
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041 + 1046 + 1047)	1040	18	37280	30711
56, осим 562, 563 и 564	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042 + 1043 + 1044 + 1045)	1041		1058	28
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043			
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045		1058	28
562	II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046		158	22
563 и 564	III. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047		36064	30661
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032 - 1040)	1048		15208	38571
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040 - 1032)	1049			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050	19	41616	
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051	20	107812	122286
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	21	29694	47956
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	22	40539	18601
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1030 - 1031 + 1048 - 1049 + 1050 - 1051 + 1052 - 1053)	1054		2131596	2052256
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1031 - 1030 + 1049 - 1048 + 1051 - 1050 + 1053 - 1052)	1055			
69-59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056	23		12205
59-69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057		4200	
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1054 - 1055 + 1056 - 1057)	1058		2127396	2064461
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА (1055 - 1054 + 1057 - 1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	24	371983	256991
део 722	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061			
део 722	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062	24	34293	15225
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058 - 1059 - 1060 - 1061 + 1062 - 1063)	1064		1789706	1822695
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059 - 1058 + 1060 + 1061 - 1062 + 1063)	1065			
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070	43	2	2
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			
у <u>Београд</u> , дана <u>31-03-2020</u> године					
				Законски заступник <u>Marko PORSU</u>	

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČКИH I MEDICINSКИH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште Београд (Раковица), Бањички пут 62

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	A. НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		1789706	1822695
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добаци	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добаци	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добаци	2017			
	б) губици	2018			
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) - (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) ≥ 0	2019			
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004 + 2006 + 2008 + 2010 + 2012 + 2014 + 2016 + 2018) - (2003 + 2005 + 2007 + 2009 + 2011 + 2013 + 2015 + 2017) ≥ 0	2020			
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019 - 2020 - 2021) ≥ 0	2022			
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020 - 2019 + 2021) ≥ 0	2023			
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001 - 2002 + 2022 - 2023) ≥ 0	2024		1789706	1822695
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002 - 2001 + 2023 - 2022) ≥ 0	2025			
	Г. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027 + 2028) = АОП 2024 ≥ 0 или АОП 2025 > 0	2026		0	0
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028			

у Београд,

дана 31-03-2020 године

М.П.

Законски заступник

[Handwritten signature]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2011 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив MESSER TEHNOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)

Седиште Београд (Раковица), Бањички пут 62

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Редни број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	30	АОП	31	АОП	32
			Основни капитал		Уписани а неуплаћени капитал		Резерве
1	2		3		4		5
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01.____						
	а) дуговни салдо рачуна	4001		4019		4037	
	б) потражни салдо рачуна	4002	1884234	4020		4038	1282231
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4003		4021		4039	
	б) Исправке на потражној страни рачуна	4004		4022		4040	
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. ____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1a + 2a - 26) \geq 0$	4005	0	4023		4041	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(16 - 2a + 26) \geq 0$	4006	1884234	4024	0	4042	1282231
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4007		4025		4043	
	б) промет на потражној страни рачуна	4008		4026		4044	
5	Стање на крају претходне године 31.12.____						
	а) дуговни салдо рачуна $(3a + 4a - 46) \geq 0$	4009	0	4027		4045	
	б) потражни салдо рачуна $(36 - 4a + 46) \geq 0$	4010	1884234	4028	0	4046	1282231
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4011		4029		4047	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030		4048	
7	Кориговано почетно стање текуће година на дан 01.01. ____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5a + 6a - 66) \geq 0$	4013	0	4031		4049	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(56 - 6a + 66) \geq 0$	4014	1884234	4032	0	4050	1282231

Редни број	ОПИС	Компоненте капитала						
		30		31		32		
		АОП	Основни капитал	АОП	Уписани а неуплаћени капитал	АОП	Резерве	
1	2		3		4		5	
	Промене у текућој _____ години							
8	а) промет на дуговној страни рачуна	4015		4033		4051		
	б) промет на потражној страни рачуна	4016		4034		4052		
	Стање на крају текуће године 31.12. _____							
9	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4017	0	4035		4053		
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4018	1884234	4036	0	4054	1282231	

Редни Број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	35	АОП	047 и 237	АОП	34
			Губитак		Откупљене сопствене акције		Нераспоређени добитак
1	2		6		7		8
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) дуговни салдо рачуна	4055		4073		4091	
	б) потражни салдо рачуна	4056		4074		4092	12782769
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4057		4075		4093	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4058		4076		4094	
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4059		4077		4095	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4060	0	4078	0	4096	12782769
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4061		4079		4097	518329
	б) промет на потражној страни рачуна	4062		4080		4098	1822695
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4063		4081		4099	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4064	0	4082	0	4100	14087135
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4065		4083		4101	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4066		4084		4102	12393
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4067		4085		4103	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4068	0	4086	0	4104	14099528

Редни Број	ОПИС	Компоненте капитала					
		АОП	35	АОП	047 и 237	АОП	34
			Губитак		Откупљене сопствене акције		Нераспоређени добитак
1	2		6		7		8
8	Промене у текућој _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4069		4087		4105	440580
	б) промет на потражној страни рачуна	4070		4088		4106	1789705
9	Стање на крају текуће године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4071		4089		4107	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4072	0	4090	0	4108	15448653

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата						
		330		331		332		
		АОП	Ревалоризационе резерве	АОП	Актуарски добици или губици	АОП	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала	
1	2	9		10		11		
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____							
	а) дуговни салдо рачуна	4109		4127		4145		
	б) потражни салдо рачуна	4110		4128		4146		
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика							
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4111		4129		4147		
	б) исправке на потражној страни рачуна	4112		4130		4148		
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____							
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($1a + 2a - 2b \geq 0$)	4113		4131		4149		
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($1b - 2a + 2b \geq 0$)	4114		4132		4150		
4	Промене у претходној _____ години							
	а) промет на дуговној страни рачуна	4115		4133		4151		
	б) промет на потражној страни рачуна	4116		4134		4152		
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____							
	а) дуговни салдо рачуна ($3a + 4a - 4b \geq 0$)	4117		4135		4153		
	б) потражни салдо рачуна ($3b - 4a + 4b \geq 0$)	4118		4136		4154		
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика							
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4119		4137		4155		
	б) исправке на потражној страни рачуна	4120		4138		4156		
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____							
	а) кориговани дуговни салдо рачуна ($5a + 6a - 6b \geq 0$)	4121		4139		4157		
	б) кориговани потражни салдо рачуна ($5b - 6a + 6b \geq 0$)	4122		4140		4158		

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата						
		330		331		332		
		АОП	Ревалоризационе резерве	АОП	Актуарски добици или губици	АОП	Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала	
1	2		9		10		11	
8	Промене у текућој _____ години							
	а) промет на дуговној страни рачуна	4123		4141		4159		
	б) промет на потражној страни рачуна	4124		4142		4160		
9	Стање на крају текуће године 31.12. _____							
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4125		4143		4161		
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4126		4144		4162		

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		333		334 и 335		336	
		АОП	Добици или губици по основу удела у осталом добитку или губитку придружених друштва	АОП	Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	АОП	Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока
1	2		12		13		14
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) дуговни салдо рачуна	4163		4181		4199	
	б) потражни салдо рачуна	4164		4182		4200	
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4165		4183		4201	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4166		4184		4202	
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1a + 2a - 26) \geq 0$	4167		4185		4203	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(16 - 2a + 26) \geq 0$	4168		4186		4204	
4	Промене у претходној години _____						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4169		4187		4205	
	б) промет на потражној страни рачуна	4170		4188		4206	
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна $(3a + 4a - 46) \geq 0$	4171		4189		4207	
	б) потражни салдо рачуна $(36 - 4a + 46) \geq 0$	4172		4190		4208	
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4173		4191		4209	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4174		4192		4210	
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5a + 6a - 66) \geq 0$	4175		4193		4211	
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(56 - 6a + 66) \geq 0$	4176		4194		4212	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		333		334 и 335		336	
		АОП	Добици или губици по основу удала у осталом добитку или губитку придружених друштава	АОП	Добици или губици по основу иностраног пословања и прерачуна финансијских извештаја	АОП	Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока
1	2		12		13		14
	Промене у текућој _____ години						
8	а) промет на дуговној страни рачуна	4177		4195		4213	
	б) промет на потражној страни рачуна	4178		4196		4214	
	Стање на крају текуће године 31.12. _____						
9	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4179		4197		4215	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4180		4198		4216	

Ре дни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		АОП	Укупан капитал [Σ(ред 16 кол 3 до кол 15) - Σ(ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	АОП	Губитак изнад капитала [Σ(ред 1а кол 3 до кол 15) - Σ(ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337				
			Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају				
1	2		15		16		17
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) дуговни салдо рачуна	4217		4235	15949234	4244	
	б) потражни салдо рачуна	4218					
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4219		4236	0	4245	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4220					
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4221		4237	15949234	4246	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4222					
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4223		4238	1304366	4247	
	б) промет на потражној страни рачуна	4224					
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4225		4239	17253600	4248	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4226					
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4227		4240	12393	4249	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4228					
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4229		4241	17265993	4250	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4230					

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		Укупан капитал [Σ(ред 16 кол 3 до кол 15) - Σ(ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	Губитак изнад капитала [Σ(ред 1а кол 3 до кол 15) - Σ(ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337 Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају		
1	2		15	16	17
	Промене у текућој _____ години				
8	а) промет на дуговој страни рачуна	4231		4242	1349125
	б) промет на потражној страни рачуна	4232			4251
	Стање на крају текуће године 31.12. _____				
9	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4233		4243	18615118
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4234			4252
у _____				Законски заступник	
дана 31-03-2020 године				_____	

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

Попуњава правно лице - предузетник

Матични број 07011458

Шифра делатности 2011

ПИБ 100002942

Назив **MESSER TENHOGAS AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA PROIZVODNJU I PROMET TEHNIČKIH I MEDICINSKIH GASOVA I PRATEĆE OPREME, BEOGRAD (RAKOVICA)**

Седиште **Београд (Раковица), Бањички пут 62**

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

за период од 01.01.2019. до 31.12.2019. године

- у хиљадама динара -

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	10315805	9855036
1. Продаја и примљени аванси	3002	10299234	9838709
2. Примљене камате из пословних активности	3003	6013	2773
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	10558	13554
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	7165824	7766311
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	5187493	5740160
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	911599	898171
3. Плаћене камате	3008	158	22
4. Порез на добитак	3009	319839	312318
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	746735	815640
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I-II)	3011	3149981	2088725
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II-I)	3012		
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	74964	3133400
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014	0	0
2. Продаја нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3015	2706	14705
3. Остали финансијски пласмани (нето приливи)	3016	30581	3065426
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	41677	53269
5. Примљене дивиденде	3018		
II. Одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	2101382	4908667
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020	588665	3604193
2. Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	1467552	1290396
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022	45165	14078
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I-II)	3023		
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II-I)	3024	2026418	1775267

Позиција	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА	3025	0	0
I. Приливи готовине из активности финансирања (1 до 5)			
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето приливи)	3027		
3. Краткорочни кредити (нето приливи)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	440558	518329
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одливи)	3033		
3. Краткорочни кредити (одливи)	3034		
4. Остале обавезе (одливи)	3035		
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037	440558	518329
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I-II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II-I)	3039	440558	518329
Г. СВЕГА ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3001 + 3013 + 3025)	3040	10390769	12988436
Д. СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3005 + 3019 + 3031)	3041	9707764	13193307
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040 - 3041)	3042	683005	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041 - 3040)	3043		204871
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	509641	740505
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	2218	0
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	13342	25993
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042 - 3043 + 3044 + 3045 - 3046)	3047	1181522	509641

у Београду,
 дана 31-03-2020 године

Законски заступник

[Handwritten signature]

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

„MESSER TEHNOGAS“ AD BEOGRAD

Napomene uz pojedinačne finansijske izveštaje
za 2019. godinu

1. OSNIVANJE I DELATNOST

„Messer Tehnogas“ AD, Beograd (u daljem tekstu „Preduzeće“) je akcionarsko preduzeće registrovano u Srbiji i Crnoj Gori, koje se bavi proizvodnjom i distribucijom tehničkih gasova i medicinske opreme.

Preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasova, locirana u Rakovici.

Sadašnji većinskije Messer Group sa učešćem u kapitalu od 81,93%.

Preduzeće se kotira na Beogradskoj berzi na regulisanom tržištu u okviru grupe Open Market. Simbol hartije od vrednosti je TGAS. Broj izdatih hartija od vrednosti je 1.036.658.

Sedište Preduzeća je u Beogradu, Banjički put br. 62.

Preduzeće je na dan 31.decembra 2019. godine imalo 351 zaposlenih. Preduzeće je zapošljavalo 347 radnika na dan 31. decembra 2018. godine.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Izjava o usklađenosti

Preduzeće vodi evidenciju i sastavlja finansijske izveštaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu Republike Srbije (Službeni glasnik RS 62/2013, 30/2018 i 73/2019) i ostalom primenljivom zakonskom regulativom u Republici Srbiji.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, privredna društva sastavljaju i prezentuju finansijske izveštaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom. Za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima Društvo je, kao veliko pravno lice, u obavezi da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) koji u smislu Zakona o računovodstvu podrazumevaju primenljivi Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja („Okvir“), Međunarodne računovodstvene standarde („MRS“), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja („MSFI“) i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda („IFRIC“), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja odobreni od Odbora za međunarodne računovodstven standarde („Odbor“), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija („Ministarstvo“).

Prevod MSFI koji utvrđuje i objavljuje Ministarstvo čine osnovni tekstovi MRS, odnosno MSFI, izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da jon sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevod MSFI utvrđen je Rešenjem Ministra finansija o utvrđivanju prevoda Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda, odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja broj 401-00-896/2014-16 od 13. marta 2014. godine, koje je objavljeno u Službenom glasniku RS br. 35 od 27. marta 2014. godine. Navedeni prevod MSFI primenjuje se od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2014. godine.

Rešenjem Ministarstva finansija i privrede broj 401-00-4980/2019-16 od 21. novembra 2019. godine utvrđen je prevod Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja (MSFI), koje čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, osnovni tekstovi Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), osnovni tekstovi MSFI izdati od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (International Accounting Standards Board – IASB), kao i tumačenja izdata od Komiteta za tumačenje

računovodstvenih standarda u obliku u kojem su izdati, odnosno usvojeni i koji ne uključuju osnove za zaključivanje, ilustrujuće primere, smernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primere i drugi dopunski objašnjavajući materijal koji može da se usvoji u vezi sa standardima, odnosno tumačenjima, osim ako se izričito ne navodi da je on sastavni deo standarda, odnosno tumačenja. Prevedeni MSFI utvrđeni navedenim rešenjem broj 401-00-4980/2019-16, počće da se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2020. godine, dok se isti mogu primeniti na dobrovoljnoj osnovi i prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2019. godine (uz obelodanjivanje odgovarajućih informacija u Napomenama uz finansijske izveštaje). Preduzeće će primeniti ove prevedene MSFI prilikom izrade finansijskih izveštaja za 2020. godinu.

Priloženi pojedinačni finansijski izveštaji su sastavljeni u formatu propisanom Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruga, druga pravna lica i preduzetnike (Službeni glasnik RS 95/2014 i 144/2014), koji propisuje primenu seta finansijskih izveštaja, čija forma i sadržina nije u potpunosti usaglašena sa zahtevima MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

S obzirom na napred navedeno i na to da pojedina zakonska i podzakonska regulativa propisuje računovodstvene postupke koji u pojedinim slučajevima odstupaju od zahteva MSFI kao i to da je Zakonom o računovodstvu dinar utvrđen kao zvanična valuta izveštavanja, računovodstveni propisi Republike Srbije mogu odstupati od zahteva MSFI što može imati uticaj na realnost i objektivnost priloženih finansijskih izveštaja. Shodno tome, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji se ne mogu smatrati finansijskim izveštajima sastavljenim u potpunoj saglasnosti sa MSFI na način kako je to definisano odredbama MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“.

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji odobreni su od strane Izvršnog direktora dana 14.01.2020. godine.

2.2. Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim zafinansijska sredstva raspoloživa za prodaju koja se vrednuju po fer vrednosti.

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Finansijski izveštaji Preduzeća su iskazani u hiljadama dinara (RSD) koji je funkcionalna valuta Preduzeća i zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izveštaji u Republici Srbiji. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u dinarima, zaokruženi u hiljadama.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa primenjenim okvirom za izveštavanje zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Preduzeća, date su u okviru sledećih napomena:

- Napomena 3.6. i 3.7 – Koristan vek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja i obezvređenje istih;
- Napomena 3.4 – Obezvređenje finansijskih sredstava;
- Napomena 3.11 – Rezervisanja po osnovu sudskih sporova;

2.5. Promene u računovodstvenim politikama

Preduzeće nije imalo promene u računovodstvenoj politici u 2019. godini.

2.6. Prevedeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Ključni novi standardi i tumačenja koji su prevedeni Rešenjem Ministarstva finansija i privrede broj 401-00-4980/2019-16 od 21. novembra 2019. godine i koji zvanično stupaju na snagu 1. januara 2020. godine su sledeći:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti”

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde objavio je u julu 2014. godine konačnu verziju MSFI 9 „Finansijski instrumenti” kojom su obuhvaćene sve faze projekta vezano za finansijske instrumente i koja zamenjuje MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje” i sve prethodne verzije MSFI 9. Ovim standardom se uvode novi zahtevi za klasifikaciju i odmeravanje, za umanjenje vrednosti i računovodstvo hedžinga. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, dok se u Republici Srbiji primenjuje od 1. januara 2020. godine.

Standard definiše tri nove kategorije za klasifikaciju i merenje finansijske imovine: finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, finansijska sredstva koja se odmeravaju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, a u skladu sa precizno određenim pravilima. Klasifikacija finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 se generalno zasniva na poslovnom modelu u okviru koga se upravlja finansijskim sredstvom i njegovim ugovorom definisanim novčanim tokovima. Ovim standardom su eliminisane prethodne kategorije finansijskih sredstava po MRS 39 (sredstva koja se drže do dospeća, sredstva koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja).

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima. MSFI 9 zamenjuje model „nastalih gubitaka” iz MRS 39 sa modelom „očekivanih kreditnih gubitaka” koji je usmeren ka budućnosti. To zahteva značajno prosuđivanje o načinu na koji promene u ekonomskim faktorima utiču na očekivane kreditne gubitke, što će se utvrđivati na verovatnoćom ponderisanoj osnovi. Novi model umanjenja vrednosti će se primenjivati na finansijska sredstva koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, osim investicija u instrumente kapitala, kao i na ugovorna sredstva. U skladu sa MSFI obračun ispravke vrednosti finansijske imovine odmeravaju se na jedan od dva načina: (a) model 12-to mesečnih očekivanih kreditnih gubitaka ili (2) model očekivanih kreditnih gubitaka tokom veka trajanja instrumenta.

MSFI 9 uglavnom zadržava postojeće zahteve iz MRS 39 za reklasifikaciju i odmeravanje finansijskih obaveza.

- MSFI 15 – „Prihodi od ugovora sa kupcima”.

MSFI 15 uspostavlja sveobuhvatan okvir za priznavanje prihoda. Zamenjuje postojeća uputstva za priznavanje prihoda, uključujući MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji” i IFRIC 13 „Programi nagrada za lojalne kupce”. MSFI 15 je objavljen 28. maja 2014. godine i njime se utvrđuje model od pet koraka koji se primenjuje na prihode od ugovora s kupcima. MSFI 15 propisuje da se prihodi priznaju u iznosu koji odražava naknadu na koju entitet očekuje da će imati prava u zamenu za prenos dobara ili usluga kupcu. Principi iz MSFI 15 pružaju više strukturiran pristup odmeravanju i priznavanju prihoda. Novi standard za prihode se primenjuje na sve entitete i zamenjuje sve dosadašnje zahteve za priznavanje prihoda u skladu sa MSFI. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu, dok se u Republici Srbiji primenjuje od 1. januara 2020. godine.

Po novom standardu, prihod se utvrđuje i priznaje po modelu koji podrazumeva sprovođenje sledećih pet koraka:

- Korak 1 – Identifikovanje ugovora s kupcem (pojedinačni i kombinovani ugovori, izmene ugovora)
- Korak 2 – Utvrđivanje obaveza po ugovoru sa kupcima
- Korak 3 – Utvrđivanje cene transakcije: utvrđivanje iznosa prihoda
- Korak 4 – Raspored cene na konkretne obaveze iz ugovora
- Korak 5 – Priznavanje prihoda kada društvo ispunjava svoje obaveze prema kupcu

Standard dozvoljava ili potpun retrospektivan pristup ili modifikovan retrospektivan pristup prilikom usvajanja i prve primene istog.

- IFRIC 22 – „Transakcije u stranoj valuti i avansno plaćanje naknada”

Tumačenje je objavljeno 8. decembra 2016. godine, na snazi je za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. Primena u Republici Srbiji počinje od 1. januara 2020. godine.

Ovo Tumačenje primenjuje se na transakciju u stranoj valuti (ili neki njen deo) kada se kao rezultat te transakcije priznaje nemonetarna imovina ili nemonetarne obaveze koje proizilaze iz primanja ili plaćanja avansa pre nego što nastupi trenutak priznavanja povezane imovine, rashoda ili prihoda (ili nekog njihovog dela). Tumačenje se bavi pitanjem kako da se odredi datum transakcije za svrhe određivanja deviznog kursa koji se koristi prilikom početnog priznavanja povezane imovine, rashoda ili prihoda (ili nekog njihovog dela), kao i prilikom prestanka priznavanja nemonetarne imovine ili nemonetarne obaveze koja proističe iz plaćanja ili primanja avansa u stranoj valuti.

Potencijalni uticaj primene novih prevedenih standarda i tumačenja

Preduzeće je preliminarno sagledalo uticaj primene gore navedenih novih prevedenih MSFI i Tumačenja, kao i ostalih relevantnih izmena po osnovu prevoda izmena i dopuna drugih standarda i prevoda drugih novih Tumačenja. Po osnovu primene MSFI 15 Društvo ne očekuje materijalno značajne efekte, kao ni po osnovu primene IFRIC 22. Procenjeni preliminarni efekti primene MSFI 9 na finansijske izveštaje Preduzeća na dan 1. januara 2020. godine procenjeni su na RSD 37.024 hiljada (smanjenje ispravke vrednosti), na bazi trenutno raspoloživih istorijskih i tekućih podataka. Konačni efekti primene MSFI 9 biće naknadno potvrđeni.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike, date u nastavku, Preduzeće konzistentno primenjuje u svim periodima prezentovanim u ovim pojedinačnim finansijskim izveštajima.

3.1. Konsolidacija

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Preduzeća, u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji sledećih povezanih pravnih lica, čiji je Preduzeće 100% vlasnik:

- Messer GTM Kosovska Mitrovica;
- Messer BH Gas Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska, Bosna i Hercegovina;
- Messer Albagaz, Tirana, Albanija;

kao i društva čiji je Preduzeće vlasnik sa 99,13%

- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija.

Preduzeće nije konsolidovalo finansijske izveštaje povezanih pravnih lica budući da je, u skladu sa zakonskim propisima, u obavezi da sastavlja i pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje. Preduzeće sastavlja i konsolidovane finansijske izveštaje.

3.2. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumeva da će Preduzeće nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

Preduzeće ima dugogodnju istoriju pozitivnog poslovanja, za poslovnu 2019. godinu ostvaren je neto dobitak u iznosu od RSD 1.789.706 hiljada (2018. godina: RSD 1.822.695 hiljada) sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine ima pozitivan neto obrtni kapital u iznosu od RSD 5.537.888 hiljada (31. decembar 2018. godine: RSD 5.040.565 hiljada). Preduzeće nema finansijskih obaveza prema bankama ili drugim kreditorima na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine, a iznos raspoložive gotovine i gotovinskih ekvivalenta, uključuju i kratkoročno oročene plasmane kod banaka u zemlji, iznosi RSD 3.634.343 hiljada odnosno RSD 2.992.585 hiljada, na navedene datume, respektivno.

Rukovodstvo Preduzeća nema nedoumica u vezi sa tim da će Preduzeće biti u mogućnosti da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja u periodu od najmanje 12 meseci od datuma finansijskih izveštaja (31. decembar 2019. godine) i da eventualni efekti izazvani svetskom pandemijom bolesti COVID-19 će imati određene efekte ali neće ugroziti poslovanje Preduzeća u 2020. godini, a samim tim ni na njegovu mogućnost da nastavi poslovanja u skladu sa napred navedenim načelom. Razmatranja potencijalnih efekata ovog pitanja na dalje poslovanje Preduzeća, data su u napomeni 47 „Događaji nakon datuma bilansa“.

3.3. Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspeha Preduzeća, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Preduzeća, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
USD	104,9186	103,3893
CHF	108,4004	104,9779
EUR	117,5928	118,1946

3.4. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Preduzeće klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha

Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha su finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja. Finansijsko sredstvo se klasifikuje u ovu kategoriju ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku. Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika. Sredstva u ovoj kategoriji su klasifikovana kao tekuća sredstva. Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće nema finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promene u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospeća duži od 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja.

Potraživanja od kupaca su iskazana po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrednosti koja je zasnovana na proceni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivni dokaz da su obezvređena, odnosno za koja rukovodstvo Preduzeća procenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentiraju kao rashod u bilansu uspeha perioda kada je procena izvršena.

Kratkoročni finansijski plasmani se sastoje od tekućih dospeća dugoročnih kredita odobrenih pravnim licima.

Dugoročni krediti obuhvataju dugoročne stambene kredite date radnicima. Dugoročni krediti se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti, odnosno u visini datih sredstava. Na dan bilansa stanja krediti su iskazani po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja. U slučaju kada se proceni da postoji objektivan dokaz da su krediti obezvređeni, Preduzeće vrši procenu nadoknadivog iznosa kredita, a iznos gubitka nastao po osnovu umanjenja vrednosti plasmana evidentira se u bilansu uspeha u okviru ostalih rashoda.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka i ostala visoko likvidna finansijska aktiva sa dospećem do 3 meseca.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, finansijska sredstva koja se drže do dospeća ili finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su plasmani za koje postoji namera držanja u neodređenom vremenskom periodu, koja mogu biti prodana zbog potrebe za likvidnošću ili usled promene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili tržišnih cena. Ukoliko za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ne postoji aktivno tržište, ukoliko su sa fiksnim rokom dospeća, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena.

Preduzeće ima učešća u kapitalu pravnih lica koja obuhvataju ulaganja u akcije pravnih lica i banaka. Ova ulaganja su vrednovana po fer vrednosti, kao hartije od vrednosti raspoložive za prodaju. Efekat promena vrednosti učešća u kapitalu, knjigovodstveno se obuhvata preko revalorizacionih rezervi Preduzeća. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospeća, koja rukovodstvo ima nameru i mogućnost da drži do dospeća. U slučaju da Preduzeće odluči da proda značajan deo finansijskih sredstava koja se drže do dospeća, cela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospeća klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospeća kraći od 12 meseci od datuma bilansa stanja, kada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po tržišnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrednosti.

Kredit i potraživanja, kao i finansijska sredstva koja se drže do dospeća, vrednuju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Preduzeće vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenesu na drugoga. Svako pravo po prenetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Preduzeća, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrednovanje po amortizovanim vrednostima

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstva inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana, u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom dostupnih tržišnih informacija na dan izveštavanja i ostalih modela vrednovanja koje Preduzeće koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospeće ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Preduzeća i njegovih opštih politika nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obezvredenje finansijskih sredstava

Preduzeće obračunava obezvredenje sumnjivih potraživanja na osnovu procenjenih gubitaka koji nastaju, jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U proceni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvredivanja za sumnjiva potraživanja, Preduzeće se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promene u uslovima plaćanja. Ovo zahteva procene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Sva potraživanja koja su u kašnjenju više od 60 dana, kao i za sva ostala potraživanja za koja se proceni da su nenaplativa, formira se ispravka vrednosti u punom iznosu dospelih, a nenaplaćenih potraživanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti donosi Izvršni direktor Preduzeća.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Preduzeća, da je potraživanje u knjigama Preduzeća otpisano kao nenaplativo i da Preduzeće nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi Izvršni direktor Preduzeća.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrednosti koja predstavlja poštnu vrednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Amortizovana vrednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Preduzeća odnosno koja dospeva u periodu do 12 meseci nakon datuma bilansa stanja. Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u dinarskoj protivvrednosti deviznog iznosa neotplaćenog dela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi.

Preduzeće vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenet na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrednuju se po nominalnoj vrednosti.

3.5. Učešća u kapitalu

Ulaganja u kapitalu zavisnih pravnih lica

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica inicijalno se priznaju u visini nabavne vrednosti. Nabavnu vrednost čini inicijalno ulaganje za sticanje učešća u kapitalu ili osnivanje zavisnog pravnog lica, uvećano za eventualne transakcione troškove koji se mogu direktno pripisati sticanju učešća ili osnivanju pravnog lica. Naknadno vrednovanje učešća u kapitalu zavisnih društva vrši se u visini nabavne vrednosti umanjeno za eventualno obezvređenje.

Kontrola je moć da se odlučuje o finansijskim i poslovnim politikama preduzeća kako bi se ostvarile ekonomske koristi od njegovih aktivnosti. Uobičajeno, kontrola se ostvaruje kada matično preduzeće poseduje u vlasništvu više od 50% akcija zavisnog preduzeća, ili poseduje pravo na više od 50% glasačkih prava u organima odlučivanja pravnog lica. Drugi vidovi kontrole takođe mogu ukazati na to da je preduzeće zavisno odnosno pod kontrolom matičnog preduzeća-

Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica testiraju se na obezvređenje jedino ako se utvrdi da postoje indikatori obezvređenja na datum izveštavanja. Pored toga, razmatranje obezvređenja učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica vrši se i u sledećim situacijama:

- Kada trenutna knjigovodstvena vrednost učešća u kapitalu iskazana u pojedinačnim finansijskim izveštajima prevazilazi vrednost neto imovine zavisnog pravnog lica iskazanu u konsolidovanih finansijskim izveštajima, uključujući i pripadajući goodwill;
- Kada primljene dividende prevazilaze ukupni sveobuhvatni rezultat zavisnog pravnog lica u godini u kojoj su te dividende deklarirane za isplatu;

Prilikom razmatranja indikatora obezvređenja za učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica u obzir se uzimaju svi indikatori obezvređenja kao i za ostalu nefinansijsku stalnu imovinu (interni i eksterne indikatori obezvređenja).

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica se odnose na ulaganja u pravna lica gde preduzeće nema ostvarenu kontrolu vlasništva niti vrši značajan uticaj na poslovanje tih pravnih lica, odnosno koja ne predstavljaju zavisna pravna lica ili pridružena pravna lica. Ovakvim ulaganjima smatraju se sva ulaganja gde Preduzeć ima učešće bez prava kontrole do visine od 20% vlasništva u kapitalu.

Prilikom početnog priznavanja učešća u kapitalu drugih pravnih lica se vrednuju po nabavnoj vrednosti. Nakon početnog priznavanja, ova učešća iskazuju se po fer vrednosti. Ukoliko za navedena učešća postoji organizovano aktivno tržište kapitala na kojem se vrši trgovanje takvim vlasničkim instrumentima, fer vrednost utvrđuje se u visini kotirane tržišne cene na datum izveštavanja. Vlasnički instrumenti koji nemaju kotiranu vrednost na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može utvrditi drugim alternativnim metodama, vrednuju se u visini nabavne vrednosti po umanjenju za eventualno obezvređenje, ukoliko je utvrđeno da obezvređenje postoji na datum izveštavanja.

3.6 Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja su nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomske koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja.

Naknadni troškovi po osnovu ulaganja u nematerijalna ulaganja se mogu kapitalizovati samo u slučaju kada se mogu očekivati buduće ekonomske koristi od sredstva na koje se oni odnose. Svi ostali troškovi predstavljaju rashod perioda u kojem su nastali.

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalno ulaganje raspoloživo za upotrebu. Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu, rezidualnu vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju. Ostala nematerijalna ulaganja amortizuju se putem proporcionalne metode u roku od pet godina, uz korišćenje amortizacione stope od 20%, softveri se amortizuju putem proporcionalne metode u roku od tri godine, uz korišćenje amortizacione stope 33,33%.

Metod amortizacije, korisni vek i rezidualna vrednost se procenjuju na kraju svakog izveštajnog perioda i kada je to potrebno vrši se njihova korekcija.

3.7 Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je verovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Preduzeće i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano meriti. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Preduzeća analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna i materijalna imovina Preduzeća. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativni iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od neto prodajne vrednosti i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog meseca od datuma nabavke na nabavnu vrednost.

Primenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2019.	Procenjeni vek trajanja (u godinama)	2018.	Procenjeni vek trajanja (u godinama)
Građevinski objekti	2,50%	40	2,50%	40
Rezervoari, ASU, Isparivači	6,66%	15	6,66%	15
Kompjuterska oprema	33,33%	3	33,33%	3
Motorna vozila	20,00%	5	20,00%	5
Ostala oprema i alati	20,00%	5	20,00%	5

Određivanje korisnog veka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

3.8 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine (zemljište, zgrade) svrstavaju se u investicione nekretnine ako se drže radi povećanja vrednosti ili davanja u zakup. Sredstvo koje se daje u zakup klasifikuje se kao investicione nekretnine ako se kao takvo može posebno identifikovati, odnosno ako je njegov najveći deo dat u zakup, a beznačajan deo se odnosi za obavljanje njegove sopstvene delatnosti.

Početno merenje investicionih nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Naknadno merenje investicionih nekretnina vrši se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualno obezvređenje.

Naknadni izdaci koji se odnose na već priznatu investicionu nekretninu uvećavaju vrednost te investicione nekretnine, ako je verovatno da će priliv budućih ekonomskih koristi od investicione nekretnine biti veći od prvobitno procenjene stope prinosa te investicione nekretnine. Svi ostali naknadni izdaci koji ne ispunjavaju prethodno navedene uslove priznaju se na teret rashoda perioda u kome su nastali.

3.9 Zalihe

Zalihe se iskazuju po ceni koštanja ili po neto prodajnoj vrednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrednost je cena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cene za troškove prodaje.

Nabavnu vrednost sirovina i trgovačke robe čini fakturna cena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Cenu koštanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda čine direktni troškovi materijala i zarada i pripadajući deo opštih troškova proizvodnje. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi koji se odnose na konzumna biološka sredstva i poljoprivredne proizvode su vrednovani po fer vrednosti. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosečne ponderisane cene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrednosti zaliha robe u slučajevima kada se oceni da je potrebno svesti vrednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

3.10 Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Preduzeće je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Preduzeće ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada

U skladu sa Kolektivnim ugovorom o radu, Preduzeće je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini najmanje 2 prosečne zarade isplaćene u Republici Srbiji a prema poslenjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku.

Pored toga, Preduzeće na osnovu kolektivnog ugovora, donosi odluku o isplati jubilarnih nagrada i to za zaposlene koji u toku kalendarske godine navršavaju 10, 15, 20, 25, 30, 35 i 40 godina neprekidnog uspešnog radnog staža u Preduzeću. Pojedinačnim kolektivnim ugovorom definiran je iznos jubilarne nagrade za svaku od napred pomenutih pojedinačnih jubilarnih godina radnog staža.

Preduzeće nema sopstvene penzione fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2019. godine.

Kratkoročna plaćena odsustva

Prema proceni rukovodstva Preduzeće, iznos kratkoročnih plaćenih odsustava na dan 31. decembra 2019. godine nije materijalno značajan i shodno tome, Preduzeće nije izvršilo ukalkulisavanje navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.11 Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje u bilansu stanja u momentu kada Preduzeće ima pravnu ili stvarnu obavezu nastalu kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će podmirenje obaveze zahtevati odliv sredstava s ekonomskim koristima.

Rezervisanja za sudske sporove formiraju se na osnovu procene ishoda sporova od strane rukovodstva Preduzeća u visini procenjenih izdataka koji će nastati da se takve obaveze izmire.

3.12 Kapital

Kapital Preduzeća obuhvata osnovni kapital i to akcijski kapital, ostali kapital, emisionu premiju, rezerve i akumulirani rezultat.

Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Preduzeća, osim u slučajevima predviđenim pozitivnim zakonskim propisima.

3.13 Prihodi

Prihodi od prodaje i pružanja usluga

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrednost.

Prihodi od aktiviranja učinaka

U okviru prihoda od aktiviranja učinaka i robe, iskazuju se prihodi po osnovu upotrebe robe, proizvoda i usluga za nematerijalna ulaganja, za osnovna sredstva, za materijal, za prirast osnovnog stada i za sopstveni transport nabavke materijala i robe.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, dividendi i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici po osnovu prodaje dugoročnih hartija od vrednosti i učešća u kapitalu, dobici od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrednosti imovine, pozitivni efekti promene poštene (fer) vrednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrednosti po osnovu vrednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Preduzeća.

3.14 Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu rashodovanja i prodaje bioloških sredstava, gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvređenja imovine, negativni efekti vrednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Preduzeća.

3.15 Porez na dobitak

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na osnovicu koju predstavlja oporezivi dobitak. Oporezivi dobitak se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit pre oporezivanja iskazana u bilansu uspeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srbije. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita i poreskih podsticaja.

Poresko zakonodavstvo Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srbije. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Zakona o porezu na dobit pravnih lica propisuje poreske stope od 15%. Odložene poreske obaveze priznaju se u celini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu preneti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se preneti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi.

3.16 Zarada po akciji

Preduzeće izračunava i obelodanjuje osnovnu zaradu po akciji. Osnovna zarada po akciji obračunava se deljenjem neto dobitka koji pripada akcionarima, imaoćima običnih akcija Preduzeća, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku perioda.

3.17 Informacije po segmentima

Segment poslovanja je komponenta Preduzeća:

- a) Koja se bavi poslovnim aktivnostima kojima može da ostvaruje prihode ili pravi rashode.
- b) Čije poslovne rezultate redovno pregleda glavni organ upravljanja Preduzeća da bi doneo odluke o resursima koji se dodeljuju tom segmentu i da bi ocenio njegove performanse.
- c) Za koji su raspoložive zasebne finansijske informacije.

Preduzeće ima ogranak u Petrovcu, Republika Crna Gora. Ogranak svoju delatnost obavlja i finansijske izveštaje sastavlja u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima Republike Crna Gora.

Preduzeće najveći deo svog poslovanja obavlja na teritoriji Republike Srbije.

4 UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Preduzeće je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti, i
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Preduzeću je usmereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Preduzeća u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

4.6 Tržišni rizik

(a) Rizik od promene kursa stranih valuta

Preduzeće je izloženo riziku od promene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR. Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti i/ili sa valutnom klauzulom. U meri u kojoj je to moguće, Preduzeće minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Preduzeća deviznom riziku na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama RSD	EUR	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	149.280	-	360.361	509.641
Potraživanja	630.568	-	1.760.311	2.390.879
Kratkoročni finansijski plasmani	1.981.887	-	542.288	2.524.175
Učešća u kapitalu	-	-	4.756.136	4.756.136
Dugoročna potraživanja	174.101	-	112.053	286.154
Ostala potraživanja	86.400	7.651	88.109	182.160
Ukupno	3.022.236	7.651	7.619.258	10.649.145
Obaveze iz poslovanja	431.292	86.744	394.868	912.904
Ostale obaveze	6.383	-	129.776	136.159
Ukupno	437.675	86.744	524.644	1.049.063
Neto devizna pozicija na dan				
31. decembra 2018. godine	2.584.561	(79.093)	7.094.614	9.600.082

U narednoj tabeli je prikazana izloženost Preduzeća deviznom riziku na dan 31. decembra 2019. godine:

U hiljadama RSD	EUR	GBP	USD	RSD	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	282.340	-	-	899.182	1.181.522
Potraživanja	836.908	-	-	1.378.701	2.215.609
Kratkoročni finansijski plasmani	1.652.179	-	-	845.362	2.497.541
Učešća u kapitalu	-	-	-	5.236.990	5.236.990
Dugoročna potraživanja	166.629	-	-	85.571	252.200
Ostala potraživanja	78.199	-	-	73.842	152.041
Ukupno	3.016.255	-	-	8.519.648	11.535.903
Obaveze iz poslovanja	165.100	413	14.374	330.020	509.907
Ostale obaveze	4.351	-	-	478.068	482.419
Ukupno	169.451	413	14.374	808.088	992.326
Neto devizna pozicija na dan					
31. decembra 2019. godine	2.846.804	(413)	(14.374)	7.711.560	10.543.577

Promena deviznog kursa dinara u odnosu na gore pomenute strane valute od 1% imalo bi sledeći uticaj na neto rezultat Preduzeća:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
- EUR	28.468	25.846
- USD	(144)	(791)
- CHF	(4)	-
Ukupno	28.320	25.055

Slabljenje dinara u odnosu na gore pomenute strane valute za 1% proizvelo bi povećanje neto rezultata Preduzeća u 2019. godini za RSD 28.320 hiljada dinara, odnosno smanjenje neto rezultata za isti iznos u slučaju jačanja dinara (2018. godina: RSD 25.055 hiljada).

(b) Rizik od promene kamatnih stopa

Preduzeće je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promena visine tržišnih kamatnih stopa deluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Preduzeća je izloženo riziku promene kamatnih stopa u meri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospevaju na naplatu u različito vreme ili u različitim iznosima.

U sledećoj tabeli je prikazana izloženost Preduzeća riziku promene kamatnih stopa:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Finansijska sredstva	2.665.235	2.699.521
Finansijske obaveze	-	-
Instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom	2.665.235	2.699.521
Finansijska sredstva	1.181.522	509.641
Finansijske obaveze	-	-
Instrumenti sa varijabilnom kamatnom stopom	1.181.522	509.641

Preduzeće ima značajnu kamatonosnu imovinu. Prihod Preduzeća i tokovi gotovine u izvesnoj meri zavise od promena tržišnih kamatnih stopa.

U slučaju promene kamatne stope za +/- 1% neto rezultat Preduzeća bio bi veći (manji) za iznos od RSD 11.815 hiljada u 2019. godini, odnosno RSD 5.096 u 2018 hiljada. godini.

4.7 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Preduzeće neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj ceni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Preduzeće upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeća. Preduzeće neprekidno procenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Preduzeća, a u skladu sa poslovnom strategijom Preduzeća.

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2018. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	509.641	-	-	-	509.641
Potraživanja	1.851.687	539.192	-	-	2.390.879
Kratkoročni finansijski plasmani	2.524.175	-	-	-	2.524.175
Učešća u kapitalu	-	-	-	4.756.136	4.756.136
Dugoročna potraživanja	-	-	14.308	271.846	286.154
Ostala potraživanja	176.695	5.465	-	-	182.160
Ukupno	5.062.198	544.657	14.308	5.027.982	10.649.145
Obaveze iz poslovanja	912.904	-	-	-	912.904
Ostale obaveze	136.159	-	-	-	136.159
Ukupno	1.049.063	-	-	-	1.049.063
Ročna neusklađenost na dan 31. decembra 2018. godine	4.013.135	544.657	14.308	5.027.982	9.600.082

Sledeća tabela predstavlja ročnost dospeća sredstava i obaveza, prema preostalom roku dospeća, na dan 31. decembra 2019. godine:

U hiljadama RSD	Do 3 meseca	Od 3 meseca do 1 godine	Od 1 godine do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.181.522	-	-	-	1.181.522
Potraživanja	2.141.932	73.677	-	-	2.215.609
Kratkoročni finansijski plasmani	2.497.541	-	-	-	2.497.541
Učešća u kapitalu	-	-	-	5.236.990	5.236.990
Dugoročna potraživanja	-	-	85.996	166.204	252.200
Ostala potraživanja	152.041	-	-	-	152.041
Ukupno	5.973.036	73.677	85.996	5.403.194	11.535.903
Obaveze iz poslovanja	509.907	-	-	-	509.907
Ostale obaveze	482.419	-	-	-	482.419
Ukupno	992.326	-	-	-	992.326
Ročna neusklađenost na dan 31. decembra 2019. godine	4.980.710	73.677	85.996	5.403.194	10.543.577

4.8 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Preduzeća kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Preduzeća po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza.

Preduzeće je izloženo kreditnom riziku i obezbeđenje od kreditnog rizika uspostavljeno je preduzimanjem određenih mera i aktivnosti na nivou Preduzeća. U slučaju neblagovremenog izmirivanja obaveza kupaca prema Preduzeću, razmatraju se sve mogućnosti naplate pre obustavljanja isporuke kupcima. Međutim, pored toga, Preduzeće ima značajnu koncentraciju kreditnog rizika u vezi sa potraživanjima, jer ima mali broj međusobno nepovezanih kupaca sa pojedinačno velikim iznosima dugovanja. Pored prekida isporuka proizvoda, koriste se sledeći mehanizmi naplate: reprogramiranje duga, kompenzacije sa pravnim licima, utuženja, vansudska poravnanja i ostalo.

Preduzeće od velikog broja kupaca ima obezbeđenje u vidu blanko menica registrovanih u NBS. Menice se u dogovoru sa rukovodstvom puštanju na realizaciju.

Potraživanja od kupaca

Maksimalna izloženost Preduzeća po osnovu kreditnog rizika za potraživanja od kupaca po eografskim regionima data je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Kupci u zemlji - bruto	2.636.039	2.792.871
Kupci u inostranstvu		
- Evro zona	793.675	895.970
- Ostali bruto	34.649	28.408
Ispravka vrednosti kupaca	(1.248.754)	(1.326.370)
Ukupno	2.215.609	2.390.879

Ispravka vrednosti

Starosna struktura potraživanja od kupaca data je u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Bruto 2019	Ispravka vrednosti 2019	Bruto 2018	Ispravka vrednosti 2018
Nedospela potraživanja	1.331.683	-	1.539.614	-
Docnja od 0-30 dana	502.415	-	342.959	-
Docnja od 31-60 dana	140.721	-	226.760	-
Docnja od 61-90dana	71.815	21.668	134.764	55.133
Docnja od 91-180 dana	97.268	34.037	114.022	30.301
Docnja od 181-360 dana	76.032	35.156	116.926	29.946
Docnja preko 360	1.280.429	1.193.893	1.242.204	1.210.990
Ukupno	3.500.363	1.284.754	3.717.249	1.326.370

Promene na ispravci vrednosti potraživanja od kupaca date su u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Stanje na dan 1. januara	1.326.370	1.321.756
Nove ispravke u toku godine	-	8.570
Naplata potraživanja u toku godine	(41.616)	(3.956)
Stanje na dan 31. decembra	1.284.754	1.326.370

4.9 Upravljanje rizikom kapitala

Preduzeće se opredelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Preduzeće zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala i poveća dobit preduzeća.

Preduzeće prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Preduzeća i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2019. godine, koeficijenti zaduženosti Preduzeća bili su kao što sledi:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Ukupne obaveze	1.086.954	1.140.030
<i>Minus: gotovinski ekvivalenti i gotovina</i>	1.181.522	509.641
Neto dugovanja	(94.568)	630.389
Sopstveni kapital	18.615.118	17.265.993
Kapital - Ukupno	18.615.118	17.265.993
Koeficijent zaduzenosti u %	(0,51)	3,65

4.10 Pravična (fer) vrednost

Poslovna politika Preduzeća je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Preduzeća vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

Preduzeće smatra da iskazana knjigovodstvena vrednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrednost. Preduzeće smatra da iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

5 PRIHODI OD PRODAJE ROBE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnm licima na domaćem tržištu	34	183
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	276	-
Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	8.440	9.841
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	541.030	406.402
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	9.624	11.382
Ukupno	559.404	427.808

6 PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	8.401	17.967
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	144.578	138.003
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	998.005	1.177.278
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga na domaćem tržištu	6.328.043	6.428.180
Prihodi od prodaje gotovih prizvoda i usluga na inostranom tržištu	511.107	432.406
Ukupno	7.990.134	8.193.834

7 DRUGI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od zakupnina	158.759	132.622
Ostali poslovni prihodi	9.896	15.468
Ukupno	168.655	148.090

8 PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihod od aktiviranja robe	3.621	3.210
Prihod od aktiviranja gotovih proizvoda	3.775	2.148
Ukupno	7.396	5.358

9 NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Nabavna vrednost prodate robe	417.526	334.872
Ukupno	417.526	334.872

10 TROŠKOVI MATERIJALA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi materijala za izradu	779.297	889.775
Troškovi ostalog materijala	6.786	7.781
Troškovi rezervnih delova	127.862	119.769
Troškovi alata i sitnog inventara	16.956	17.541
Ukupno	930.901	1.034.866

11 TROŠKOVI ENERGIJE I GORIVA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi energije energije	1.985.886	2.134.226
Troškovi goriva i pare	111.864	103.759
Ukupno	2.097.750	2.237.985

12 TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	717.083	703.263
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	116.856	118.654
Troškovi naknada po ugovoru o delu	10.814	5.057
Troškovi naknada omladinskim i studentskim zadrugama	2.667	3.825
Troškovi naknada po osnovu ostalih ugovora	15.217	18.278
Troškovi naknada fizičkim licima	1.388	1.621
Ostali lični rashodi i naknade	47.575	47.473
Ukupno	911.600	898.171

13 TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi transportnih usluga	528.492	529.080
Troškovi usluga održavanja	121.354	86.623
Troškovi zakupnina	12.355	12.084
Troškovi sajma	3	1.446
Troškovi reklame i propagande	12.386	13.501
Troškovi ostalih usluga	135.080	126.709
Ukupno	809.670	769.443

U ostale troškove spadaju troškovi stručnog osposobljavanja radnika, troškovi špedicije, troškovi obezbeđenja (2019. iznose 40.002 HRSD , u 2018. iznose 35.018 HRSD).

14 TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi amortizacije - ukupno	881.487	801.916
- nekretnina, postrojenja i opreme	867.299	786.592
- nematerijalnih ulaganja	14.188	15.324
Ukupno	881.487	801.916

15 TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi dugoročnih rezervisanja za sudske sporove	-	30.653
Ukupno	-	30.653

16 NEMATERIJALNI TROŠKOVI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi neproizvodnih usluga	438.261	441.550
Troškovi reprezentacije	10.672	13.545
Troškovi premija osiguranja	22.925	23.356
Troškovi platnog prometa	5.535	5.566
Troškovi članarina	1.208	1.280
Troškovi poreza	21.339	22.935
Ostali nematerijalni troškovi	4.003	6.571
Ukupno	503.943	514.803

U troškove neproizvodnih usluga spadaju troškovi komisione prodaje, troškovi menadžmenta, troškovi licenci (u 2019. troškovi licenci iznosili su RSD 148.587 hiljada, a u 2018. izosili su RSD 155.554 hiljada)

17 FINANSIJSKI PRIHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od kamata	47.690	56.042
Pozitivne kursne razlike:		
- kursne razlike	4.796	13.021
- efekti valutne klauzule	-	4
Ostali finansijski prihodi	2	215
Ukupno	52.488	69.282

18 FINANSIJSKI RASHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Rashodi kamata	158	22
Negativne kursne razlike:		
- kursne razlike	36.064	30.661
- efekti valutne klauzule	-	-
Ostali finansijski rashodi	1.058	28
Ukupno	37.280	30.711

19 PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja	41.616	-
Ukupno	41.616	-

U 2019. godini prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja su nastali zbog smanjenja ispravke vrednostipotraživanja od kupaca.

20 RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Obezvredenje dugoročnih plasmana	107.812	121.626
Obezvredenje potraživanja	-	660
Ukupno	107.812	122.286

Obezvredenje dugoročnih plasmana odnosi se na obezvredenje učešća u kapitalu Messer Albagaz.

21 OSTALI PRIHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	4.510	18.025
Dobici od prodaje materijala	997	1.171
Viškovi	13.480	17.139
Naplaćena otpisana potraživanja	-	197
Prihodi od smanjenja obaveza	6.518	251
Prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja	-	2.000
Ostali prihodi	4.189	9.173
Ukupno	29.694	47.956

22 OSTALI RASHODI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	1.804	3.321
Gubici od prodaje materijala	-	1.845
Manjkovi	18	868
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	21.563	2.847
Ostali nepomenuti rashodi	17.154	9.720
Ukupno	40.539	18.601

23 NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi ranijih perioda	3.684	18.315
Rashodi ranijih perioda	(7.884)	(6.110)
Ukupno – dobitak/(gubitak)	(4.200)	12.205

24 POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Poreski rashodi perioda	371.983	256.991
Odloženi poreski prihodi	34.293	15.225
Ukupno poreski prihodi/rashodi perioda	337.690	241.766

(b) Usaglašavanje iznosa poreskog rashoda i proizvoda dobitka proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dobit pre oporezivanja	2.127.396	2.064.461
Obračunati porez po stopi od 15%	319.109	309.669
Usaglašavanje efektivne poreske stope		
Razlika između obračuna računovodstvene i poreske amortizacije	35.134	17.463
Ostale trajne razlike	21.121	27.133
Poreska oslobođenja	(3.381)	(97.274)
Obračunati tekući porez po umanjenju	371.983	256.991
Efekti odloženih poreza	(34.293)	(15.225)
Ukupan porez na dobit prikazan u bilansu uspeha – poreski rashod	337.690	241.766
Efektivna poreska stopa	16%	12%

(c) Nepriznata poreska sredstva

Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće nije imalo nepriznatih odloženih poreskih sredstava. Poreski kredit je u potpunosti iskorišćen.

(d) Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska sredstva u iznosu od RSD 118.234 hiljada nastala su kao posledica razlike između poreske osnovice pojedinih sredstava i obaveza i iznosa tih sredstava i obaveza iskazanih u bilansu stanja. Obračun odloženih poreza je prikazan u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.			2018.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Amortizacija osnovnih sredstava	118.234	-	118.234	83.941	-	83.941
Po osnovu poreskog gubitka	-	-	-	-	-	-
Odloženo poresko sredstvo/obaveza, neto	118.234	-	118.234	83.941	-	83.941

25 NEMATERIJALNA ULAGANJA

Promene na nematerijalnim ulaganjima su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	Softveri i ostala prava	Ostala nematerijalna imovina	Ukupno
NABAVNA VREDNOST			
Stanje na dan 1. januara 2018.	38.922	63.793	102.715
Povećanja u toku godine	792	-	792
Otuđenja i rashodovanja	(11)	-	(11)
Prenosi sa osnovnih sredstava	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	39.703	63.793	103.496
Povećanja u toku godine	1.019	-	1.019
Otuđenja i rashodovanja	(223)	-	(223)
Prenosi	162	-	162
Stanje na dan 31. decembra 2019.	40.661	63.793	104.454
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
Stanje na dan 1. januara 2018.	21.846	20.318	42.164
Amortizacija za tekuću godinu	5.211	10.113	15.324
Otuđenja i rashodovanja	(11)	-	(11)
Prenosi	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	27.046	30.431	57.477
Amortizacija za tekuću godinu	4.075	10.113	14.188
Otuđenja i rashodovanja	(223)	-	(223)
Prenosi	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	30.898	40.544	71.442
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2018.	12.657	33.362	46.019
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2019.	9.763	23.249	33.012

26 NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U hiljadama RSD	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenju i opremi	Avansi zanekeznine, postrojenja i opremu	Ukupno
NABAVNA VREDNOST								
Stanje na dan 1. januara 2018.	118.637	1.515.375	12.751.738	500	521.054	3.423	189.229	15.099.956
Povećanja u toku godine	-	3.719	871.617	-	781.797	-	152.676	1.809.809
Otuđenja i rashodovanja	-	(979)	(143.286)	-	-	-	-	(144.265)
Prenosi	362	4.607	412.723	-	(94.588)	-	(323.104)	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	118.999	1.522.722	13.892.792	500	1.208.263	3.423	18.801	16.765.500
Povećanja u toku godine	230	17.086	717.860	-	270.672	-	238.334	1.244.182
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(369.852)	-	-	-	-	(369.852)
Prenosi	13.198	103.654	819.782	-	(821.248)	-	(115.224)	-
Prenos sa investicionih nekretnina	-	7.449	-	-	-	-	-	7.449
Zatvaranje datih avansa	-	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	132.427	1.650.749	15.060.582	500	657.687	3.423	141.911	17.647.279
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI								
Stanje na dan 1. januara 2018.	-	946.033	8.026.591	-	-	3.423	-	8.976.047
Amortizacija za tekuću godinu	-	36.937	749.655	-	-	-	-	786.592
Otuđenja i rashodovanja	-	(980)	(139.965)	-	-	-	-	(140.945)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	-	981.990	8.636.281	-	-	3.423	-	9.621.694
Amortizacija za tekuću godinu	-	35.710	831.589	-	-	-	-	867.299
Otuđenja i rashodovanja	-	-	(366.208)	-	-	-	-	(366.208)
Prenosi sa investicionih nekretnina	-	7.449	-	-	-	-	-	7.449
Stanje ispravke na dan 31. decembra 2019.	-	1.025.149	9.101.662	-	-	3.423	-	10.130.234
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2018.	118.999	540.732	5.256.511	500	1.208.263	-	18.801	7.143.806
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra 2019.	132.427	625.600	5.958.920	500	657.687	-	141.911	7.517.045

27 INVESTICIONE NEKRETNINE

Promene na investicionim nekretninama su prikazane u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
NABAVNA VREDNOST		
Stanje na dan 1.januara	11.105	17.708
Nabavke u toku godine	14.408	-
Otuđenja i rahodovanja	-	(6.603)
Prenosi na osnovna sredstva	(7.449)	-
Stanje na dan 31.decembra	18.064	11.105
ISPRAVKA VREDNOSTI		
Stanje na dan 1. januara	11.105	17.698
Amortizacija u toku godine	31	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(6.593)
Prenosi na osnovna sredstva	(7.449)	-
Stanje na dan 31. decembra	3.687	11.105
Sadašnja vrednost na dan 31. decembra	14.377	-

28 DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Učešće u kapitalu Messer GTM, Kosovo	22.634	22.634
Učešće u kapitalu Messer BH Gas, Bosna i Hercegovina	683.188	683.188
Učešće u kapitalu Messer Albagaz, Albanija	564.478	564.478
Učešće u kapitalu Messer Slovenija, Slovenija	4.192.858	3.604.193
Ukupno učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	5.463.158	4.874.493
Ispravka učešća u kapitalu	(229.139)	(121.626)
Neto učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	5.234.019	4.752.867

Na osnovu odluke Odbora direktora i potpisanog ugovora o kupoprodaji udela od 7. avgusta 2018. godine, Preduzeće je steklo 91.24% vlasništva u društvu Messer Slovenija za iznos od EUR 25.020.541, otkupom postojećeg udela koji je bio u vlasništvu povezanog pravnog lica Messer Belgium N.V. Isplata kupoprodajne cene udela izvršena je tokom avgusta 2018. godine. Tokom novembra 2018. godine Preduzeće je unelo dodatan ulog u Messer Slovenija u formi dokapitalizacije u ukupnom iznosu od EUR 5.500.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine Preduzeće poseduje 98.47%. Dana 16.07.2019. izvršena je dokapitalizacija u iznosu od EUR 5.000.000. Sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće poseduje 99,13% udela u Messer Sloveniji

Obezvredjenja učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica (Messer Albagaz, Albanija)

S obzirom na okolnosti koje se odnose na poslovanje zavisnog pravnog lica Messer Albagaz, Albanija rukovodstvo Društva je procenilo da postoje indikatori obezvredjenja za učešće u kapitalu ovog pravnog lica i shodno tome sprovedo je test obezvredjenja na dan 31. decembra 2019. godine.

Za potrebe utvrđivanja nadoknadive vrednosti navedenog učešća u kapitalu Društvo je koristilo koncept „vrednosti u upotrebi“ zasnovanog na projekciji i diskontovanju budućih neto novčanih tokova. Projekcije novčanih tokova bazirane su na planu poslovanja Messer Albagaz, Albanija za period od 2020. do 2024. godine.

Ključne kvantitativne pretpostavke korišćene u obračunu vrednosti u upotrebi odnose se na diskontu stopu, koja je utvrđena u iznosu od 11.5%, i stopu rasta u terminalnom periodu (2.8%). Diskontna stopa nije korigovana za efekte inflacije s obzirom da su isti uključeni u projekcije poslovanja, i predstavlja očekivanu prosečnu ponderisanu realnu stopu prinosa na uloženi kapital. Prilikom obračuna projekcija odnosno odabira ključnih pretpostavki rukovodstvo Društva se rukovodilo istorijskim podacima koji se odnose na poslovnje samog zavisnog preduzeća i na proceni očekivanih budućih trendova, koristeći podatke iz internih i eksternih izvora.

Vrednost u upotrebi utvrđena je na nivou celog Društva koje je za ove svrhe tretirano kao jedna jedinica koja generiše gotovinu. Procenjena vrednost u upotrebi odnosno nadoknadiva vrednost manja je od knjigovodstvene vrednosti učešća na dan 31. decembra 2019. godine i shodno tome rukovodstvo Društva je zaključilo da navedena imovina obezvređena i dodatno obezvređilo učešće u zavisnom pravnom licu Messer Albagaz u iznosu od RSD 107.812 hiljada.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Učešće u kapitalu Tehnogas Hellas	26.007	26.007
Ispravka vrednosti Učešća u kapitalu Tehnogas Hellas	(26.007)	(26.007)
Ukupno Tehnogas Hellas	-	-
Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica	31.158	31.545
Ispravka vrednosti učešća u kapitalu ostalih pravnih lica	(28.187)	(28.276)
Ukupno učešće u kapitalu drugih pravnih lica	2.971	3.269

29 DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Ostali dugoročni plasmani	168.965	176.617
Ostali dugoročni finansijski plasmani - bruto	168.965	176.617
Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih plasmana	(1.271)	(1.271)
Ostali dugoročni finansijski plasmani - neto	167.694	175.346

Ostali dugoročni plasmani prevashodno se odnose na stambene kredite odobrene zaposlenima uz kamatnu stopu od 3 % godšnje.

30 ZALIHE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Materijal i rezervni delovi	164.265	152.690
Nedovršena proizvodnja	36.573	37.043
Gotovi proizvodi	80.797	59.621
Roba	168.906	103.492
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	14.408
Dati avansi	32.960	107.126
Ukupno zalihe	483.501	474.380

31 POTRAŽIVANJA

(a) Potraživanja po osnovu prodaje

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Potraživanja po osnovu prodaje		
Kupci - matična i zavisna pravna lica u zemlji	34.649	28.409
Kupci - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	112.921	115.365
Kupci - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	290.955	377.847
Kupci u zemlji	2.672.038	2.792.871
Kupci u inostranstvu	389.800	402.758
Bruto potraživanja od kupaca	3.500.363	3.717.250
Ispravka vrednosti kupaca u zemlji	(995.257)	(1.037.516)
Ispravka vrednosti kupaca u inostranstvu	(289.497)	(288.855)
Ispravka vrednosti kupaca	(1.284.754)	(1.326.371)
Neto - kupci matična i zavisna pravna lica u zemlji	34.649	28.409
Neto - kupci matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	112.921	115.365
Neto - kupci ostala povezana pravna lica u inostranstvu	290.955	377.847
Neto - kupci u zemlji	1.676.781	1.755.355
Neto - kupci u inostranstvu	100.303	113.903
Ukupno - neto kupci	2.215.609	2.390.879

(b) Druga potraživanja

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Potraživanja od zaposlenih	168	141
Potraživanja za porez na dobit	563	-
Potraživanja za refundacije	4.525	4.412
Ostala kratkoročna potraživanja	17.139	17.139
Ispravka vrednosti ostalih kratkoročnih potraživanja	(16.919)	(16.919)
Druga potraživanja	5.476	4.773

32 KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	36.231	32.981
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	2.461.310	2.491.194
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti	2.984	2.984
Ispravka vrednosti finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti	(2.984)	(2.984)
Ukupno	2.497.541	2.524.175

Ostali kratkoročni finansijski plasmani odnose se na kratkoročno oročene depozite kod banaka u zemlji.

33 GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Hartije od vrednosti	119	304
Dinarski tekući računi	897.946	359.793
Blagajna	126	187
Devizni tekući računi	282.339	149.357
Ostala novčana sredstva	992	-
Ukupno	1.181.522	509.641

Deponovana novčana sredstva se nalaze kod domaćih banaka. Na dinarske i devizne tekuće račune obračunava se kamatna stopa koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS ili „beoniu“ za dinarska sredstva ili je vezana za „eoniu“ ako se radi o deviznim sredstvima.

34 AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Unapred plaćeni troškovi	5.732	11.780
Ostala AVR	20.516	19.481
Ukupno	26.248	31.261

35 OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital Preduzeća se u celini odnosi na obične akcije. Na dan 31. decembra 2019. godine akcijski kapital se sastoji od 1.036.658 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 1.800 RSD.

Većinski vlasnik Preduzeća je Messer Group sa 81.94% akcija i prava glasa.

Struktura akcijskog kapitala na dan 31. decembra 2019. godine:

	Broj običnih akcija	U hiljadama RSD	Pravo glasa u %
Messer Group	849.396	1.528.913	81,94
Aksijski kapital manjinskih akcionara	187.262	337.072	18,06
Ukupno	1.036.658	1.865.984	100,00

Preduzeće krajnje kontroliše porodica Messer, Nemačka.

36 KAPITAL

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Aksijski kapital	1.865.984	1.865.984
Ostali kapital	4.879	4.879
Emisiona premija	13.371	13.371
Zakonske rezerve	367.036	367.036
Statutarne rezerve	915.195	915.195
Neraspoređena dobit	15.448.653	14.099.528
Ukupno	18.615.118	17.265.993

37 DUGOROČNA REZERVISANJA

(a) Struktura dugoročnih rezervisanja je prikazana kako sledi:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dugoročna rezervisanja za sudske sporove	94.628	94.628
Ukupno	94.628	94.628

Na dan 31. decembra 2019. godine, Preduzeće je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći po osnovu verovatnih negativnih ishoda sudskih sporova koji se vode protiv Preduzeća.

- (b) Promene na dugoročnim rezervisanjima u toku 2018. i 2019. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Rezervisanje za sudske sprove
Stanje na dan 1. januara 2018. godine	65.975
Dodatna rezervisanja	30.653
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	2.000
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	94.628
Dodatna rezervisanja	-
Iskorišćena rezervisanja	-
Ukidanje u korist prihoda	-
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	94.628

38 OBAVEZE IZ POSLOVANJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dobavljači - matična i povezana pravna lica u inostranstvu	46.249	115.506
Dobaljači - ostala povezana pravna lica u inostranstvu	55.598	138.550
Dobaljači u zemlji	326.127	375.051
Dovaljači u inostranstvu	81.933	283.761
Ostale obaveze iz poslovanja	-	36
Ukupno - kratkoročne obaveze iz poslovanja	509.907	912.904

39 OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Ostale specifične obaveze iz poslovanja	120.088	105.068
Ostale kratkoročne obaveze	4.110	194
Ukupno	124.198	105.262

40 OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Obaveza za porez na dobit preduzeća	47.358	-
Ukupno	47.358	-

41 PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Unapred obračunati troškovi	232.426	19
Unapred naplaćeni prihodi	863	1.060
Ukupno	233.289	1.079

42 VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Tuđa oprema	160	160
Date bankarske garancije	67.630	48.174
Ostalo	1.074	1.074
Primljene garancije i jemstva	228	785
Stanje na dan 31. decembra	69.092	50.193

43 ZARADA PO AKCIJI

U RSD	2019.	2018.
Neto dobitak	1.789.705.310	1.822.695.000
Prosečan ponderisani broj akcija	1.036.658	1.036.658
Zarada po akciji u RSD	1.726	1.758

44 OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Preduzeće ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim licima. Preduzeće pruža usluge povezanim pravnim licima i istovremeno je korisnik njihovih usluga. Odnosi između Preduzeća i njegovih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima.

Transakcije sa povezanim licima prikazane su u sledećim tabelama:

(a) Potraživanja od prodaje

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Bulgaria	113.915	86.248
Messer Albagas	106.115	115.365
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	85.377	86.880
Messer Croatia Plin	37.231	57.195
MessrGMT	34.649	28.409
Messer Hungarogaz KFT	20.285	26.326
Messer Romania Gaz S.R.L	10.614	12.075
Messer Tehnoplina	8.305	6.325
Messer Tatragas	7.359	-
Mec Group	3.977	343
Messer Slovenija	2.828	73.006
Messer Belgia	2.502	10.700
Messer Polska	2.092	7.358
Messer Mostar Plin	1.394	1.039
Messer Ibérica de Gases SA	813	-
Messer B.V	653	5.786
Messer Industriegase GmbH	159	-
Messer Griesheim (China) Investment	60	-
Messer Energo Gas	45	-
Messer Haiphong Industrial Gases Co	36	-
WUJIANG MESSER INDUSTRIAL GAS CO	36	-
Messer Schweiz AG	24	-
Asco Kohlensäure AG	24	-
Castolin Gesmbh Austria	20	-
Messer Information Services GmbH	8	-
Messer Austria	2	23
Messer France	2	-
Messer Energo Gas	-	4.543
Ukupno	438.525	521.621

(b) Obaveze prema povezanim licima

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Group GMBH	42.705	111.944
Messer Gas Pak	37.501	112.849
MEC Group	6.884	7.153
Messer Austria	4.477	5.420
Messer Albagas	3.544	3.562
Messer Hungarogaz	2.632	1.207
Messer Informacioni	2.543	4.269
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	828	4.706
Messer Croatia Plin	569	2.915
Messer Polska	102	-
Messer Belgium	62	31
Ukupno	101.847	254.056

(c) Prihodi od prodaje robe, usluga, proizvoda, ostali poslovni prihodi

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Hungarogaz KFT	306.157	314.999
Messer Bulgaria	275.318	250.900
Messer AlbaGas	137.779	138.354
Messer Romania Gaz S.R.L	109.947	137.821
Messer Tehnoplina	106.283	111.356
Messer Croatia Plin	81.283	106.014
Messer Vardar Tehnogas d.o.o	72.665	98.030
Messer Mostar Plin	25.556	24.184
Messer Tatragas	17.853	3.537
Messer Polska	10.517	12.937
Messer GTM	9.796	20.937
MEC Group	4.375	2.669
Messer Group	3.975	-
Messer Slovenija	3.798	119.377
Messer Belgium	2.500	10.695
Messer Austria	2.441	6.187
Messer Ibérica de Gases SA	812	-
Messer B.V	653	5.784
Messer Schweiz AG	454	-
Messer Technogas Praha	255	-
Messer Energo Gas	200	4.549
Messer Industriegase GmbH	159	-
Messer Griesheim (China) Investment	60	-
Messer Haiphong Industrial Gases Co	36	-
WUJIANG MESSER INDUSTRIAL GAS CO	36	-
Messer France	26	-
Asco Kohlensäure AG	24	-
Messer Information Services GmbH	13	-
MP Production Sp. z o.o.	10	-
Messer BH Gas d.o.o.	-	1.511
Ukupno	1.172.981	1.369.841

(d) Potraživanja za date avanse

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Messer Cutting Welding	18.694	7.369
Ukupno	18.694	7.369

(e) Zarade i ostala primanja ključnog rukovodećeg osoblja Preduzeća (Odbora direktora)

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Kratkoročna primanja	13.853	10.423
Ukupno	13.853	10.423

45 NEUSAGLAŠENA POTRAŽIVANJA I OBAVEZE

U skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu Preduzeće je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i poveriocima. Usaglašavanje potraživanja i obaveza izvršeno je sa stanjem na dan 30. septembra 2019. godine.

Procenat usaglašanih potraživanja i obaveza na gore navedeni datum je sledeći:

U %	2019.	2018.
Potraživanja po osnovu prodaje	96,75%	96,48%
Dugoročna potraživanja	100%	100%
Ostala potraživanja	100%	100%
Obaveze iz poslovanja	100%	100%
Dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze	100%	100%
Ostale obaveze	100%	100%
Iznos neusaglašanih potraživanja po osnovu prodaje u hiljadama RSD	87.499	102.126

46 POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

(a) Sudski sporovi

Preduzeće je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Preduzeće procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka. Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo. Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova.

Konačan ishod sudskih sporova u toku je neizvestan. Kao što je obelodanjeno u Napomeni 37 na dan 31. decembra 2019. godine Preduzeće je formiralo rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 94.628 hiljada.

Na osnovu procene menadžmenta, i na bazi iskustva iz prethodnih godina, rukovodstvo Društva smatra da ne postoji potreba da dodatnim ukalkulisanjem i korekcijama u finansijskim Izveštajima.

(b) Izdata jemstva i garancije

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Carinske uprave	16.000
Garancija izdata u korist JKP Beogradski vodovod i kanalizacija	5.973
Garancija izdata u korist Kliničkog Centra Srbije	5.200
Garancija izdata u korist Eps Kolugara Lazarevac	4.979
Garancija izdata u korist JKP Beogradski vodovod i kanalizacija	2.987
Garancija izdata u korist JP EPS TENT	2.720
Garancija izdata u korist JKP Beogradski vodovod i kanalizacija	2.063
Garancija izdata u korist Termoinžinjeri	1.477
Garancija izdata u korist JP EPS	1.250
Garancija izdata u korist KBC Zemun	1.092
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	1.000
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	943
Garancija izdata u korist JP EPS	770
Garancija izdata u korist JP Putevi Srbije	600
Garancija izdata u korist Institut za zaštitu majki i dece	591
Garancija izdata u korist Termoinžinjeri	411
Garancija izdata u korist China Machinery Engineering	118

Ukupno na dan 31. decembar 2018. godine **48.174**

U hiljadama RSD

Garancija izdata u korist Uprave Carine	29.000
Garancija izdata u korist kupca JP EPS Ogranak RB Kolubara	8.688
Garancija izdata u korist kupca Beogradski vodovod i kanalizacija	7.104
Garancija izdata u korist EPS	6.930
Garancija izdata u korist KC Srbije	5.200
Garancija izdata u korist kupca JP EPS Kostolac	2.222
Garancija izdata u korist kupca JP EPS TENT	1.895
Garancija izdata u korist Termoinženjering	1.888
Garancija izdata u korist KBC Zemun	1.114
Garancija izdata u korist KBC Zvezdara	1.000
Garancija izdata u korist JUP Istraživanje i razvoj	898
Garancija izdata u korist kupca JP Putevi Srbije	800
Garancija izdata u korist Institut za zdravstvenu zaštitu majke i deteta	591
Garancija izdata u korist China Machinery Engineering	300

Ukupno na dan 31. decembar 2019. godine **67.630**

47 DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Uticao COVID-19 virusa

Svetska zdravstvena organizacija je 11. marta 2020. godine objavila da širenje korona virusa predstavlja pandemiju, usled čega je Vlada Republike Srbije ("Vlada") 15. marta 2020. godine proglasila vanredno

stanja. U odgovoru na potencijalno ozbiljnu opasnost koju COVID-19 predstavlja po zdravlje stanovništva, Vladini organi su preduzeli mere na suzbijanju pandemije, uključujući i uvođenje ograničenja na prekogranično kretanje ljudi, ograničenja na dolazak u zemlju posetilaca iz inostranstva i "zatvaranja" pojedinih industrijskih sektora, što je uslovljeno daljim razvojem situacije. Pojedina privredna društva su izdala uputstva svojim zaposlenima da ostanu kući i ograničila su ili privremeno obustavila svoje poslovanje.

Posledice koje nastaju kao rezultat COVID -19 krize tretiraju se kao nekorrigujući događaj nakon datuma bilansa stanja za potrebe izrade finansijskih izveštaja za 2019. godinu.

U danima nakon proglašenja vanrednog stanja, Društvo je zauzelo proaktivan stav u odnosu na novonastalu situaciju i sačinilo je akcioni plan poslovanja u slučaju vanrednog stanja. Osnovna pretpostavka i cilj akcionog plana jeste redukovanje kontakta između zaposlenih, klijenata i ostalih zainteresovanih strana u prostorijama Društva, tako da Društvo može na odgovoran način da se bori protiv širenja COVID-19 virusa. Prioritet rukovodstva Društva je bio da smesta uvede parcijalni rad od kuće za zaposlene čije prisustvo nije neophodno da bi se poslovni procesi Društva neometano odvijali. U prvom tromesečju 2020. godine (period koji se završava 31. marta 2020. godine) prihodi od prodaje su bili u skladu sa budžetom, promet u martu 2020. godine je bio viši u poređenju sa istim periodom u prethodnoj godini i bio je veći od prometa u januaru i februaru 2020. godine za 2,42% odnosno 6,26%. Društvo uglavnom očekuje efekat ove krize tokom drugog tromesečja, dok se oporavak očekuje u poslednjem mesecu drugog tromesečja, sa normalizacijom poslovanja u trećem tromesečju. Ta očekivanja su uglavnom zasnovana na trenutnom razvoju pandemije i odnosnih zvaničnih procena i izjava državnih organa.

Stvarni efekat potencijalnog uticaja će zavisiti od razmere krize. Iako na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije moguće izvršiti razumnu procenu sadašnjih i budućih posledica ove krize na poslovanje Društva, Društvo je svesno sledećih mogućih uticaja:

- Pojedini kupci su već obustavili proizvodnju za 2020. godinu (npr. auto industrija). Zbog prekida ili usporavanja lanaca snabdevanja i značajnog povećanja ekonomske neizvesnosti koja je imala negativan uticaj na ukupnu tražnju, može se očekivati da će promet u trećem tromesečju biti ispod budžetiranog ili uporednih vrednosti za prethodnu godinu
- Pogoršanje naplate potraživanja od kupaca i povećanje ispravke vrednosti za nenaplativa potraživanja u 2020. godini;
- Neraspoloživost zaposlenih na duži vremenski period u slučaju daljeg širenja pandemije, što bi moglo da ima negativan uticaj na sposobnost Društva da održi zahtevani nivo proizvodnje;
- Prekidi u transportu robe koji bi mogli da imaju za posledicu prekid u distribuiranju proizvoda do krajnjih kupaca;
- Eventualno preispitivanje ugovora sa kupcima;
- Potencijalno značajno smanjenje neto prihoda, EBITDA i dobiti pre poreza za 2020. godinu.

Kao odgovor na potencijalnu ekonomsku krizu Vlada Republike Srbije je objavila 31. marta 2020. godine planirani set mera za podsticaj privrede koje će biti preduzete sa ciljem ublažavanja posledica krize prouzrokovane zaraznom bolešću COVID-19. Cilj mera je da se očuva zaposlenost i podrže privredni subjekti kojima je poslovanje otežano tokom vanrednog stanja. Mere koje Vlada planira da preduzme, a koje mogu biti od koristi i za Preduzeće, jesu sledeće:

- Mere poreske politike, i
- Mere direktne pomoći privatnom sektoru.

Mere poreske politike se u najvećem delu odnose na odlaganje plaćanja dospelih poreskih obaveza uz kasniju otplatu na rate, najranije od početka 2021. godine, i obuhvataju sledeće mere:

- Odlaganje plaćanja poreza na zarade i doprinosa za privatni sektor za period do početka 2021. godine uz mogućnost dodatnog naknadnog odlaganja. Odloženi dug će se naknadno namirivati u najviše 24 mesečne rate bez obračunate zatezne kamate.
- Odlaganje plaćanja akontacija poreza na dobit u drugom kvartalu 2020.

Ove mere će se primenjivati jednako na sva privredna društva i preduzetnike bez obzira na njihovu veličinu ili ekonomsku snagu.

Mere direktne pomoći privatnom sektoru se odnose na direktna davanja i isplate pomoći privrednim društvima i preduzetnicima sa ciljem kontinuiteta isplata zarada. U vezi sa tim merama, Preduzeće kao veliko pravno lice moglo bi jedino da računa na direktnu pomoć u vidu uplate 50% minimalne zarade za svakog zaposlenog na privremenom plaćenom odsustvu koje je uređeno odredbama Zakona o radu. Ovom merom se neće ograničavati broj zaposlenih kojima je poslodavac odobrio meru privremenog plaćenog odsustva niti obim prava koji im je u toku odsustva određen.

Za svrhe identifikovanja mogućih budućih događaja i negativnih eksternih okolnosti, Društvo je sproveo projekciju nekoliko scenarija (stres testovi). Svrha tih scenarija je da se proceni sposobnost Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, u svetlu raspoloživih novčanih rezervi, uključujući i date avanse. Na dan 31. marta 2020. godine Društvo ima raspoložive novčane rezerve u iznosu od 3.839.314 hiljada dinara, što uključuje i date avanse u iznosu od RSD 1.181.866 hiljada. Prvi scenario predstavlja najekstremniji scenario zasnovan na pretpostavci da Društvo neće ostvariti nikakve prihode u narednih 9 meseci 2020. godine (april – decembar), sa sledećim ostalim ključnim pretpostavkama:

- Društvo održava samo neophodan nivo poslovanja (održavanje osnovnih troškova);
- Zaposleni koji će biti angažovani na zahtevanom nivou poslovanja preduzeća primaće punu zaradu, dok će ostali zaposleni biti na plaćenom odsustvu sa 60% postojeće zarade;
- Društvo će naplatiti nenaplaćena potraživanja na dan 31. mart 2020. godine, sa povećanjem stope nenaplativosti potraživanja za 40%;
- Sve neizmirene obaveze na dan 31. decembar 2020. godine će biti u potpunosti plaćana do 31. decembar 2020. godine; (obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada, druge obaveze)
- Društvo neće da konkuriše za raspoložive mere koje sprovodi Vlada u cilju podrške privatnom sektoru i jačanju privrede;

Stres test po navedenim pretpostavkama ukazuje da Društvo ima dovoljne novčane rezerve da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja do 31. decembra 2020. godine, i za značajan broj meseci nakon tog datuma.

Pored toga, Društvo je takođe uzelo u obzir druga scenarija, sa osnovnom pretpostavkom smanjenja prihoda od prodaje i povećanja nenaplativih potraživanja za 20%, 30% i 50%, sa održavanjem proizvodnje na nivou koji zadovoljava trenutnu tražnju, bez posebnih smanjenja troškova zarada i bez investicionih ulaganja u proširenje kapaciteta, između ostalih relevantnim inputa za scenarija, i zaključilo je da pod svakim scenarijom Društvo će biti sposobno da generiše pozitivne novčane tokove iz poslovnih aktivnosti i stoga će biti u mogućnosti da dodatno uveća svoje sadašnje novčane rezerve.

Rukovodstvo pažljivo prati razvoj situacije i nastoji da pronađe raspoložive načine da umani uticaj širenja korona virusa na samo Društvo. Društvo je uglavnom fokusirano na održavanje svojih proizvodnih sposobnosti, kao i na održavanje sadašnje likvidnosne pozicije.

Ovi finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, kao što je već obelodanjeno u napomeni 3.2. uz finansijske izveštaje. Rukovodstvo je analiziralo činjenice, okolnosti i neizvesnosti koji su prisutni na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja. Rezultati stres testova, kao što je gore spomenuto, pokazuju da Društvo raspolaže adekvatnim resursima da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja u periodu od najmanje 12 meseci posle datuma izveštavanja.

Stoga, rukovodstvo Društva je zaključilo da ne postoji materijalna neizvesnost u vezi sa pretpostavkom stalnosti poslovanja na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja.

Ostalo

Nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije odnosno dodatna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima za 2019. godinu.

U Beogradu, 31.03.2020. godine

Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Zakonski zastupnik

Olivera Rogović
Rukovodilac finansija i knjigovodstva

Đorđe Savić
Izvršni direktor

U skladu sa članom 29. i 30. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS" broj 62/2013), članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Messer Tehnogas“ AD iz Beograda, Banjički put 62, MB: 07011458 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2019. GODINU

1. Opšti podaci

Messer Tehnogas AD Beograd je akcionarsko društvo registrovano u Srbiji koje se bavi proizvodnjom i prometom tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme. Matični broj preduzeća je 07011458, PIB100002942. Isto ima registrovan ogranak (deo stranog društva) u Crnoj Gori.

Web adresa društva je www.messer.rs.

E-mail adresa društva je postoffice@messer.rs.

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata BD 13962/2005, 28.04.2005.

Osnovna delatnost društva je pod šifrom 02011, proizvodnja industrijskih gasova.

Broj izdatih običnih akcija je 1.036.658 a nominalna vrednost akcije je 1.800 RSD.

Messer Tehnogas kao akcionarsko društvo je uključeno u organizovano trgovanje Beogradske berze u segmentu trgovanja Open Market.

Uplaćeni i upisani kapital društva je 21.386.420,08 EUR.

Revizorska kuća koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj je: Revizorska kuća KPMG d.o.o. Beograd.

Preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda.

Sadašnji većinski vlasnik je Messer Group koji je pravni sledbenik Messer Griesheim sa učešćem u kapitalu od 81,93%, sa vlasništvom 849.396 običnih akcija.

Messer Tehnogas ima učešće u povezanim licima i to:

- Messer GTM d.o.o., Kosovska Mitrovica, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer GTM je 100%.
- Messer BH Gas d.o.o, Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovini, jednu u Sarajevu i jednu Zenici , vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer BH GAS je 100%.
- Messer Albagaz d.o.o., Tirana, Albanija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Albagas je 100%.
- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Sloveniji je 99,13%.

Sedište Preduzeća je u Beogradu, Banjički put br. 62.

2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione struktura pravnog lica

Preduzeće je registrovano za proizvodnju i promet tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme.

Proizvodni portfolio tehničkih gasova Messer Tehnogasa čine sledeći gasovi:

- Kiseonik,
- Azot,
- Argon,
- Ugljen-dioksid,
- Acetilen,
- Vodonik,
- Helijum,
- Suvi led,
- Azotsuboksid,
- Medicinski gasovi,
- Specijalni i čisti gasovi i gasne smeše,
- Rashladni fluidi i
- Ostali gasovi.

Pored prodaje industrijskih, medicinskih i specijalnih gasova, Messer Tehnogas se bavi i prodajom prateće opreme iz oblasti gasova, opreme za sečenje i zavarivanje, kao i tehnologije habanja i trenja najvećim delom iz programa Castolin Eutectic.

Preduzeće posluje u skladu sa sledećim standardima: ISO 9001-2015, ISO 14001-2004, FSSC 22000-2010, ISO 17025, HACCP. Pored toga poseduje i GMP Evropske unije za medicinski kiseonik i medicinski azotsuboksid.

Preduzeće ima jednodomno upravljanje pa osim Skupštine akcionara ima Odbor direktora. Izvršni član Odbora direktora je Izvršni direktor i zakonski zastupnik Društva.

Odbor direktora sačinjavaju:

- Johann Ringhofer, predsednik;
- Dragijana Radonjić-Petrović, član;
- Dragan Đuričin, član;
- Franz Gerfried Schmidt, član; i
- Đorđe Savić, član.

Izvršni direktor društva od 01.01.2019. je Đorđe Savić.

Menadžment društva sačinjavaju:

- Đorđe Savić, Izvršni direktor i zakonski zastupnik;
- Ilija Trujić, Prokurist;
- Biljana Juzbaša, Prokurist;
- Zoran Radibratović, Prokurist; i
- Mirko Goranović, Prokurist.

3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje relevantne za poslovne aktivnosti a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Prema proceni Ministarstva finansija Republike Srbije realni rast BDP-a u 2019. godini iznosio je 4,2 %, čime je inicijalna projekcija premašena za 0,7 p.p. Dinamičnija privredna aktivnost od očekivane rezultat je pre svega snažnijeg doprinosa građevinarstva posmatrano sa proizvodne strane, odnosno intenzivnijeg investiranja posmatrano po agregatima upotrebe. Industrijska proizvodnja je u decembru 2019. godine ostvarila međugodišnje povećanje fizičkog obima proizvodnje od 8,3 %. Ukupna industrija u 2019. godini ostvarila je rast fizičkog obima od 0,3%.

U 2019. godini obim ukupne spoljnotrgovinske razmene je međugodišnje veći za 11,3% i iznosio je 52,5 mlrd evra.

Pokrivenost robnog uvoza izvozom u 2019. godini iznosila je 73,4%. Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri Srbije su Nemačka, Italija i Ruska Federacija.

2019. godinu karakteriše nastavak pozitivnih kretanja zarada. Prosečna neto zarada je u novembru međugodišnje povećana za 11,4% nominalno, odnosno 9,8% realno i iznosila je 56.331 dinara.

Međugodišnja inflacija je u decembru iznosila 1,9%, što je u granicama dozvoljenog odstupanja od cilja NBS ($3 \pm 1,5\%$). Ukupna kreditna aktivnost u decembru je zabeležila snažan rast od 8,9%, mg, nominalno.

Dinar je prosečno u decembru 2019. godine međugodišnje nominalno i realno ojačao za 0,6 % i 1,2%, respektivno. Istovremeno, devizne rezerve su povećane za 18,8% i iznosile su 13,4 mlrd evra.

Na kraju 2019. godine budžet Republike je u suficitu u iznosu od 12,8 mlrd dinara.

Messer Tehnogas je 2019. godine imao neznatan pad poslovnih prihoda u poređenju sa prethodnom godinom.

Poslovanje Messer Tehnogasa 2019. godine u poređenju sa prethodnom godinom:

	31.12.2019.	31.12.2018.
BILANS USPEHA	RSD 000	RSD 000
Poslovni prihodi	8.718.193	8.769.732
Prihodi od prodaje robe	559.404	427.808
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	7.990.134	8.193.834
Drugi poslovni prihodi	168.655	148.090
Poslovni rashodi	6.524.764	6.663.116
Nabavna vrednost prodate robe	417.526	334.872
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	7.396	5.358
Povećanje vrednosti zaliha	38.563	-
Smanjenje vrednosti zaliha	17.846	45.765
Troškovi materijala	930.901	1.034.866
Troškovi goriva i energije	2.097.750	2.237.985
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali troš.	911.600	898.171
Troškovi proizvodnih usluga	809.670	769.443
Troškovi amortizacije i rezervisanja	881.487	832.569
Ostali poslovni rashodi	503.943	514.803
Poslovni dobitak	2.193.429	2.106.616
Finansijski prihodi	52.488	69.282
Finansijski rashodi	37.280	30.711
Prihodi od usklađenja vrednosti imovine	41.616	-
Rashodi od usklađenja vrednosti imovine	107.812	122.286
Ostali prihodi	29.694	47.956
Ostali rashodi	40.539	18.601
Dobitak/Gubitak iz redovnog poslovanja	2.131.596	2.052.256
Neto gubitak/dobitak poslovanja	(4.200)	(12.205)
Dobitak pre oporezivanja	2.127.396	2.064.461
Poreski rashodi perioda	371.983	256.991
Odloženi poreski rashodi/prihodi	34.293	15.225
Neto dobitak	1.789.706	1.822.695

Poslovanje Messer Tehnogasa 2019. godine u poređenju sa prethodnom godinom:

	31.12.2019.	31.12.2018.
BILANS STANJA	RSD 000	RSD 000
AKTIVA		
Stalna imovina		
Nematerijalna ulaganja	33.012	46.019
Nekretnine, postrojenja i oprema	7.531.422	7.143.806
Učešća u kapitalu	5.236.990	4.756.136
Ostali dugoročni finansijski plasmani	173.574	181.256
Dugoročna potraživanja	78.626	104.898
Ukupna stalna imovina	13.053.624	12.232.115
Zalihe	483.501	474.380
Potraživanja	2.335.697	2.501.947
Druga potraživanja	5.476	13.505
Kratkoročni finansijski plasmani	2.497.541	2.524.175
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.181.522	509.641
Porez na dodatu vrednost i AVR	26.477	66.319
Ukupna obrtna imovina	6.530.214	6.089.967
Odložena poreska sredstva	118.234	83.941
UKUPNA POSLOVNA AKTIVA	19.702.072	18.406.023
Vanbilansna aktiva	69.092	50.193
PASIVA		
Kapital		
Osnovni i ostali kapital	1.884.234	1.884.234
Rezerve	1.282.231	1.282.231
Neraspoređena dobit i gubitak	15.448.653	14.099.528
Ukupan kapital	18.615.118	17.265.993
Dugoročna rezervisanja	94.628	94.628
Dugoročni krediti		
Ostale dugoročne obaveze		
Kratkoročne obaveze		
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	39.643	26.157
Obaveze prema dobavljačima	509.907	912.868
Ostale kratkoročne obaveze	124.198	105.298
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	85.289	-
PVR	233.289	1.079
Ukupne kratkoročne obaveze	992.326	1.045.402
Odložene poreske obaveze	-	-
UKUPNA POSLOVNA PASIVA	19.702.072	18.406.023
Vanbilansna pasiva	69.092	50.193

FINANSIJSKI POKAZATELJI PREDUZEĆA		
Prinos na ukupan kapital	11,45	%
Neto prinos na sopstveni kapital	9,61	%
Stepen zaduženosti	5,52	%
Stopa neto dobitka	20,53	%
I stepen likvidnosti	119,07	%
II stepen likvidnosti	609,35	%
Opšti racio likvidnosti	6,58	%
Efikasnost naplate	1,18	%
Neto obrtni kapital	5.537.888	HRSD
Tržišna kapitalizacija	14.118.245.302	RSD
Dobit po akciji	1.726,42	RSD

Broj radnika po organizacionim jedinicama preduzeća:

Ogranci preduzeća	31.12.2019.	31.12.2018.
Beograd	138	134
Smederevo	49	51
Pančevo	35	36
Novi Sad	19	20
Niš	26	27
Bor	18	18
Kraljevo	47	43
Petrovac na moru	19	18
Ukupno	351	347

4. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, planirani budući razvoj, promene u poslovnim politikama društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Od 01.07.2016. godine kineska kompanija Hesteel je preuzela Železaru Smederevo, koja je najveći kupac Messer Tehnogasa. Dana 28.06.2016. Messer Tehnogas je sklopio dugoročan ugovor o snabdevanju sa Hesteelom (danas HBIS Group).

Dana 18.12.2018. drugog najvećeg kupca Messer Tehnogasa, Rudarsko-topionički basen (RTB) Bor preuzela je kineska kompanija Zijin International Finance Company Limited. Sa Zijin Bor Copper doo Bor u decembru 2019. godine obnovljen je ugovor o saradnji.

U planu poslovanja Messer Tehnogasa za 2020. godinu planirani su prihodi od prodaje u iznosu od 9.111.727 HRSD i investicije u iznosu od 2.099.865 HRSD.

Plan Preduzeća je da održi pozitivnu finansijsku situaciju i ostvarenje planiranih investicija kako bi održala svoju poziciju na tržištu.

5. Ciljeve i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite

Preduzeće u redovnim poslovnim aktivnostima se susreće i upravlja sledećim finansijskim rizicima:

- Valutnim rizikom,
- Tržišnim rizikom,
- Rizik likvidnosti,
- Kreditnim rizikom i
- Kamatnim rizikom.

Menadžment preduzeća na osnovu rezultata iz ranijih godina i na osnovu aktuelnih i prognoziranih ekonomskih, političkih i drugih događaja, donosi odluke kojima utiče na smanjenje ovih rizika. Zaposleni iz domena svojih odgovornosti redovno prate i obaveštavaju menadžment preduzeća o postojećim i potencijalnim rizicima.

U okviru Napomena uz finansijske izveštaje opisani su relevantni rizici od značaja za finansijski položaj Preduzeća i uspešnost poslovanja.

6. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti

Menadžment Preduzeća i odgovorni zaposleni iz stručnih organizacionih jedinica, mesečnim i kvartalnim analizama poslovanja sagledavaju cenovne, kreditne i likvidne rizike. Dnevnom sagledavanjem novčanih tokova kao i dnevnim praćenjem likvidnosti i kreditne sposobnosti svojih kupaca, Preduzeće kontinuirano prati i preduzima mere u cilju maksimalnog smanjenja rizika likvidnosti.

7. Svi važniji poslovni događaji koji su nastali nakon protoka poslovne godine za koju se izveštaj priprema

Uticaj COVID-19 virusa

Svetska zdravstvena organizacija je 11. marta 2020. godine objavila da širenje korona virusa predstavlja pandemiju, usled čega je Vlada Republike Srbije ("Vlada") 15. marta 2020. godine proglasila vanredno stanja. U odgovoru na potencijalno ozbiljnu opasnost koju COVID-19 predstavlja po zdravlje stanovništva, Vladini organi su preduzeli mere na suzbijanju pandemije, uključujući i uvođenje ograničenja na prekogranično kretanje ljudi, ograničenja na dolazak u zemlju posetilaca iz inostranstva i "zatvaranja" pojedinih industrijskih sektora, što je uslovljeno daljim razvojem situacije. Pojedina privredna društva su izdala uputstva svojim zaposlenima da ostanu kući i ograničila su ili privremeno obustavila svoje poslovanje.

Posledice koje nastaju kao rezultat COVID -19 krize tretiraju se kao nekorigujući događaj nakon datuma bilansa stanja za potrebe izrade finansijskih izveštaja za 2019. godinu.

U danima nakon proglašenja vanrednog stanja, Društvo je zauzelo proaktivan stav u odnosu na novonastalu situaciju i sačinilo je akcioni plan poslovanja u slučaju vanrednog stanja. Osnovna pretpostavka i cilj akcionog plana jeste redukovanje kontakta između zaposlenih, klijenata i ostalih zainteresovanih strana u prostorijama Društva, tako da Društvo može na odgovoran način da se bori protiv širenja COVID-19 virusa. Prioritet rukovodstva Društva je bio da smesta uvede parcijalni rad od kuće za zaposlene čije prisustvo nije neophodno da bi se poslovni procesi Društva neometano odvijali.

U prvom tromesečju 2020. godine (period koji se završava 31. marta 2020. godine) prihodi od prodaje su bili u skladu sa budžetom, promet u martu 2020. godine je bio viši u poređenju sa istim periodom u prethodnoj godini i bio je veći od prometa u januaru i februaru 2020. godine za 2,42% odnosno 6,26%. Društvo uglavnom očekuje efekat ove krize tokom drugog tromesečja, dok se oporavak očekuje u poslednjem mesecu drugog tromesečja, sa normalizacijom poslovanja u trećem tromesečju. Ta očekivanja su uglavnom zasnovana na trenutnom razvoju pandemije i odnosnih zvaničnih procena i izjava državnih organa.

Stvarni efekat potencijalnog uticaja će zavistiti od razmere krize. Iako na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije moguće izvršiti razumnu procenu sadašnjih i budućih posledica ove krize na poslovanje Društva, Društvo je svesno sledećih mogućih uticaja:

- Pojedini kupci su već obustavili proizvodnju za 2020. godinu (npr. auto industrija). Zbog prekida ili usporavanja lanaca snabdevanja i značajnog povećanja ekonomske neizvesnosti koja je imala negativan uticaj na ukupnu tražnju, može se očekivati da će promet u trećem tromesečju biti ispod budžetiranog ili uporednih vrednosti za prethodnu godinu
- Pogoršanje naplate potraživanja od kupaca i povećanje ispravke vrednosti za nenaplativa potraživanja u 2020. godini;
- Neraspoloživost zaposlenih na duži vremenski period u slučaju daljeg širenja pandemije, što bi moglo da ima negativan uticaj na sposobnost Društva da održi zahtevani nivo proizvodnje;
- Prekidi u transportu robe koji bi mogli da imaju za posledicu prekid u distribuiranju proizvoda do krajnjih kupaca;
- Eventualno preispitivanje ugovora sa kupcima;
- Potencijalno značajno smanjenje neto prihoda, EBITDA i dobiti pre poreza za 2020. godinu.

Kao odgovor na potencijalnu ekonomsku krizu Vlada Republike Srbije je objavila 31. marta 2020. Godine planirani set mera za podsticaj privrede koje će biti preduzete sa ciljem ublažavanja posledica krize prouzrokovane zaraznom bolešću COVID-19. Cilj mera je da se očuva zaposlenost i podrže privredni subjekti kojima je poslovanje otežano tokom vanrednog stanja. Mera koje Vlada planira da preduzme, a koje mogu biti od koristi i za Preduzeće, jesu sledeće:

- Mera poreske politike, i
- Mera direktne pomoći privatnom sektoru.

Mera poreske politike se u najvećem delu odnose na odlaganje plaćanja dospelih poreskih obaveza uz kasniju otplatu na rate, najranije od početka 2021. godine, i obuhvataju sledeće mere:

- Odlaganje plaćanja poreza na zarade i doprinosa za privatni sektor za period od početka 2021. godine uz mogućnost dodatnog naknadnog odlaganja. Odloženi dug će se naknadno namirivati u najviše 24 mesečne rate bez obračunate zatezne kamate.
- Odlaganje plaćanja akontacija poreza na dobit u drugom kvartalu 2020.

Ove mere će se primenjivati jednako na sva privredna društva i preduzetnike bez obzira na njihovu veličinu ili ekonomsku snagu.

Mera direktne pomoći privatnom sektoru se odnose na direktna davanja i isplate pomoći privrednim društvima i preduzetnicima sa ciljem kontinuiteta isplata zarada. U vezi sa tim

merama, Preduzeće kao veliko pravno lice moglo bi jedino da računa na direktnu pomoć u vidu uplate 50% minimalne zarade za svakog zaposlenog na privremenom plaćenom odsustvu koje je uređeno odredbama Zakona o radu. Ovom merom se neće ograničavati broj zaposlenih kojima je poslodavac odobrio meru privremenog plaćenog odsustva niti obim prava koji im je u toku odsustva određen.

Za svrhe identifikovanja mogućih budućih događaja i negativnih eksternih okolnosti, Društvo je sprovedo projekciju nekoliko scenarija (stres testovi). Svrha tih scenarija je da se proceni sposobnost Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, u svetlu raspoloživih novčanih rezervi, uključujući i date avanse. Na dan 31. marta 2020. godine Društvo ima raspoložive novčane rezerve u iznosu od 3.839.314 hiljada dinara, što uključuje i date avanse u iznosu od RSD 1.181.866 hiljada. Prvi scenario predstavlja najekstremniji scenario zasnovan na pretpostavci da Društvo neće ostvariti nikakve prihode u narednih 9 meseci 2020. godine (april – decembar), sa sledećim ostalim ključnim pretpostavkama:

- Društvo održava samo neophodan nivo poslovanja (održavanje osnovnih troškova);
- Zaposleni koji će biti angažovani na zahtevanom nivou poslovanja primaće punu zaradu, dok će ostali zaposleni biti na plaćenom odsustvu sa 60% postojeće zarade;
- Društvo će naplatiti nenaplaćena potraživanja na dan 31. mart 2020. godine, sa povećanjem stope nenaplativosti potraživanja za 40%;
- Sve neizmirene obaveze na dan 31. decembar 2020. godine će biti u potpunosti plaćana do 31. decembar 2020. godine (obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada, druge obaveze);
- Društvo neće da konkuriše za raspoložive mere koje sprovodi Vlada u cilju podrške privatnom sektoru i jačanju privrede;

Stres test po navedenim pretpostavkama ukazuje da Društvo ima dovoljne novčane rezerve da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja do 31. decembra 2020. godine, i za značajan broj meseci nakon tog datuma.

Pored toga, Društvo je takođe uzelo u obzir druga scenarija, sa osnovnom pretpostavkom smanjenja prihoda od prodaje i povećanja nenaplativih potraživanja za 20%, 30% i 50%, sa održavanjem proizvodnje na nivou koji zadovoljava trenutnu tražnju, bez posebnih smanjenja troškova zarada i bez investicionih ulaganja u proširenje kapaciteta, između ostalih relevantnim inputa za scenarija, i zaključilo je da pod svakim scenarijom Društvo će biti sposobno da generiše pozitivne novčane tokove iz poslovnih aktivnosti i stoga će biti u mogućnosti da dodatno uveća svoje sadašnje novčane rezerve.

Rukovodstvo pažljivo prati razvoj situacije i nastoji da pronade raspoložive načine da umanjiti uticaj širenja korona virusa na samo Društvo. Društvo je uglavnom fokusirano na održavanje svojih proizvodnih sposobnosti, kao i na održavanje sadašnje likvidnosne pozicije.

Ovi finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, kao što je već obelodanjeno u napomeni 3.2. uz finansijske izveštaje. Rukovodstvo je analiziralo činjenice, okolnosti i neizvesnosti koji su prisutni na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja. Rezultati stres testova, kao što je gore spomenuto, pokazuju da Društvo raspolaže adekvatnim resursima da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja u periodu od najmanje 12 meseci posle datuma izveštavanja. Stoga, rukovodstvo Društva je zaključilo da ne postoji materijalna neizvesnost u vezi sa pretpostavkom stalnosti poslovanja na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja.

Ostalo

Nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije odnosno dodatna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima za 2019. godinu.

8. Svi značajni poslovi sa povezanim licima

- U okviru Napomena uz finansijske izveštaje detaljno su obelodanjeni svi prihodi, obaveze i potraživanja sa povezanim licima.
- Messer Tehnogas AD je dana 16.07.2019. godine izvršio povećanje kapitala u Messer Sloveniji d.o.o čije je postao vlasnik 99,13% udela u toj kompaniji, dok je ostatak od 0,87% udela u vlasništvu Messer Slovenije – sopstveni udeli.

9. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Aktivnosti Društva u istraživanjima i razvoju novih primena u 2019.godini:

- Iz oblasti ekologije:
  1. Neutralizacija otpadnih voda pomoću ugljendioksida
  2. Tretman otpadne vode ozonom
  3. Tretman pitke vode ozonom
- Iz oblasti primene u prehrambenoj industriji:
  1. Primena zamrzavanja voća u tunelima tečnim azotom
  2. Primena hlađenja tečnim azotom u kuterima i mikserima u mesnoj industriji
- Iz oblasti industrije:
  1. Primena azota u elektronskoj industriji za mašine za lemljenje u zaštitnoj atmosferi
  2. Nova primena hlađenja svežeg betona pomoću azota
- Primena suvog leda:
  1. Čišćenje kulturno-istorijskog spomenika (Pobednik Beograd)
  2. Čišćenje u elektronskoj industriji –elektronskih sklopova
  3. Čišćenje tunela za pečenje farbe u mašinskoj industriji

10. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Na unapređenju uslova iz oblasti zaštite životne sredine u Preduzeću sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Ugradnja toplotna pumpa PB-58 za grejanje objekta PRV/manja potrošnja energije za grejanje korišćenjem otpadne toplote , odnosno manja potrošnja tehnološke pare, fabrika Smederevo.
- Ugradnja isparivačke stanice na rezervoara T-60 za tečni N2/smanjenje gubitaka na otparavanju a samim tim i manji trošak energije po jedinici proizvoda, bezbedniji rad i veći stepen sigurnosti snabdevanja procesnim azotom, fabrika Smederevo.

- Izvršena adaptacija magacina za medicinska sredstva na kome je zamenjena stolarija i postavljena led rasveta, fabrika Novi Sad.
- Na upravnoj zgradi urađena izolacija zidova stiroporom i tavanskog prostora sa kamenom vunom, obične sijalice na rasveti kruga zamenjene sa led lampama/smanjena potrošnja električne energije/,fabrika Pančevo.
- Ugradnja toplotne pumpe za grejanje objekata/znatno smanjenje utroška električne energije, fabrika Bor.
- Pokrenuta aktivnost na zamenu radioaktivnih javljača požara, ugradnja novih kotlova za grejanje proizvodnih i administrativnih prostora, fabrika Niš.

11. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Preduzeće ne poseduje sopstvene akcije. Preduzeće nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

12. Postojanje ogranaka

Preduzeće ima registrovane ogranke: Ogranak Fabrika Beograd u opštini Rakovica, Ogranak Fabrika Bor u opštini Bor, Ogranak Fabrika Kraljevo u opštini Kraljevo, Ogranak Fabrika Niš u opštini Merošina, Ogranak Fabrika Smederevo u opštini Smederevo, Ogranak Fabrika Novi Sad u opštini Novi Sad grad, Ogranak Fabrika Pančevo u opštini Pančevo, Ogranak Fabrika Niš, Centar u opštini Palilula Niš. I ogranak u Crnoj Gori Fabrika Petrovac u Petrovcu.

13. Finansijski instrumenti koje društvo koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja

Preduzeće klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije i to su:

- Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha investicije koje se drži do dospeća;
- Krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća.

U okviru Napomena uz finansijske izveštaje opisani su relevantni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja preduzeća i uspešnost poslovanja.

14. Pregled pravila korporativnog upravljanja

1. Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja koji Preduzeće primenjuje kao i mesto na kojem je njegov tekst javno dostupan.

Preduzeće primenjuje kodeks korporativnog upravljanja 2714/6 od 29.05.2012. koji se nalazi na sajtu www.messer.rs.

2. Sva bitna obaveštenja o praksi korporativnog upravljanja koje Preduzeće sprovodi, a posebno one koje nisu izričito propisane zakonom.

Preduzeće je u potpunosti sprovodilo sve principe predviđene kodeksom u cilju poboljšanja uslova poslovanja a u skladu sa Kodeksom korporativnog upravljanja doneti su i:

- Pravilnik o poslovnoj tajni;
- Direktiva o poklonima (kojom se bliže određuju uslovi primanja i davanja poklona, reprezentacije); i
- Compliance code, a sprovode se i compliance treninzi u cilju usavršavanja i osvežavanja znanja zaposlenih svih nivoa iz ove oblasti.

Preduzeće je nastavilo da razvija socijalni aspekt poslovne saradnje sa stručnim školama i obrazovnim institucijama i da stipendira studente na smeru zavarivanje na Mašinskom fakultetu.

3. Odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja ako takva odstupanja postoje i obrazloženje za ta odstupanja.

Nisu primećena odstupanja od Kodeksa korporativnog upravljanja.

Beograd, 31.03.2020. godine.

Dorđe Savić
Izvršni direktor

II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2019. GODINU

U skladu sa članom 29. i 30. Zakona o računovodstvu ("Sl. glasnik RS" broj 62/2013), članom 50. i 51. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“ broj 31/2011) i članom 3. Pravilnika o sadržini, formi i načinu objavljivanja godišnjih, polugodišnjih i kvartalnih izveštaja javnih društava („Službeni glasnik RS“ broj 14/2012) „Messer Tehnogas“ AD iz Beograda, Banjički put 62, MB: 07011458 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2019. GODINU

1. Opšti podaci

Messer Tehnogas AD Beograd je akcionarsko društvo registrovano u Srbiji koje se bavi proizvodnjom i prometom tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme. Matični broj preduzeća je 07011458, PIB100002942. Isto ima registrovan ogranak (deo stranog društva) u Crnoj Gori.

Web adresa društva je www.messer.rs.

E-mail adresa društva je postoffice@messer.rs.

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata BD 13962/2005, 28.04.2005.

Osnovna delatnost društva je pod šifrom 02011, proizvodnja industrijskih gasova.

Broj izdatih običnih akcija je 1.036.658 a nominalna vrednost akcije je 1.800 RSD.

Messer Tehnogas kao akcionarsko društvo je uključeno u organizovano trgovanje Beogradske berze u segmentu trgovanja Open Market.

Uplaćeni i upisani kapital društva je 21.386.420,08 EUR.

Revizorska kuća koja je revidirala poslednji finansijski izveštaj je: Revizorska kuća KPMG d.o.o. Beograd.

Preduzeće je inicijalno osnovano 1929. godine, kao fabrika za proizvodnju gasa, locirana u Rakovici u blizini Beograda.

Sadašnji većinski vlasnik je Messer Group koji je pravni sledbenik Messer Griesheim sa učešćem u kapitalu od 81,93%, sa vlasništvom 849.396 običnih akcija.

Messer Tehnogas ima učešće u povezanim licima i to:

- Messer GTM d.o.o., Kosovska Mitrovica, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer GTM je 100%.
- Messer BH Gas d.o.o, Petrovo, Sočkovac, Republika Srpska koje ima dve Poslovne jedinice u Bosni i Hercegovinoi, jednu u Sarajevu i jednu Zenici , vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer BH GAS je 100%.
- Messer Albagaz d.o.o., Tirana, Albanija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Albagas je 100%.
- Messer Slovenija, Ruše, Slovenija, vlasništvo Messer Tehnogasa u Messer Sloveniji je 99,13%.

Sedište Preduzeća je u Beogradu, Banjički put br. 62.

2. Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione struktura pravnog lica

Preduzeće je registrovano za proizvodnju i promet tehničkih i medicinskih gasova i prateće opreme.

Proizvodni portfolio tehničkih gasova Messer Tehnogasa čine sledeći gasovi:

- Kiseonik,
- Azot,
- Argon,
- Ugljen-dioksid,
- Acetilen,
- Vodonik,
- Helijum,
- Suvi led,
- Azotsuboksid,
- Medicinski gasovi,
- Specijalni i čisti gasovi i gasne smeše,
- Rashladni fluidi i
- Ostali gasovi.

Pored prodaje industrijskih, medicinskih i specijalnih gasova, Messer Tehnogas se bavi i prodajom prateće opreme iz oblasti gasova, opreme za sečenje i zavarivanje, kao i tehnologije habanja i trenja najvećim delom iz programa Castolin Eutectic.

Preduzeće posluje u skladu sa sledećim standardima: ISO 9001-2015, ISO 14001-2004, FSSC 22000-2010, ISO 17025, HACCP. Pored toga poseduje i GMP Evropske unije za medicinski kiseonik i medicinski azotsuboksid.

Preduzeće ima jednodomno upravljanje pa osim Skupštine akcionara ima Odbor direktora. Izvršni član Odbora direktora je Izvršni direktor i zakonski zastupnik Društva.

Odbor direktora sačinjavaju:

- Johann Ringhofer, predsednik;
- Dragijana Radonjić-Petrović, član;
- Dragan Đuričin, član;
- Franz Gerfried Schmidt, član; i
- Đorđe Savić, član.

Izvršni direktor društva od 01.01.2019. je Đorđe Savić.

Menadžment društva sačinjavaju:

- Đorđe Savić, Izvršni direktor i zakonski zastupnik;
- Ilija Trujić, Prokurist;
- Biljana Juzbaša, Prokurist;
- Zoran Radibratović, Prokurist; i
- Mirko Goranović, Prokurist.

3. Verodostojan prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje relevantne za poslovne aktivnosti a naročito finansijsko stanje u kome se ono nalazi, kao i podatke važne za procenu stanja imovine društva, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Prema proceni Ministarstva finansija Republike Srbije realni rast BDP-a u 2019. godini iznosio je 4,2 %, čime je inicijalna projekcija premašena za 0,7 p.p. Dinamičnija privredna aktivnost od očekivane rezultat je pre svega snažnijeg doprinosa građevinarstva posmatrano sa proizvodne strane, odnosno intenzivnijeg investiranja posmatrano po agregatima upotrebe. Industrijska proizvodnja je u decembru 2019. godine ostvarila međugodišnje povećanje fizičkog obima proizvodnje od 8,3 %. Ukupna industrija u 2019. godini ostvarila je rast fizičkog obima od 0,3%.

U 2019. godini obim ukupne spoljnotrgovinske razmene je međugodišnje veći za 11,3% i iznosio je 52,5 mlrd evra.

Pokrivenost robnog uvoza izvozom u 2019. godini iznosila je 73,4%. Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri Srbije su Nemačka, Italija i Ruska Federacija.

2019. godinu karakteriše nastavak pozitivnih kretanja zarada. Prosečna neto zarada je u novembru međugodišnje povećana za 11,4% nominalno, odnosno 9,8% realno i iznosila je 56.331 dinara.

Međugodišnja inflacija je u decembru iznosila 1,9%, što je u granicama dozvoljenog odstupanja od cilja NBS ($3 \pm 1,5\%$). Ukupna kreditna aktivnost u decembru je zabeležila snažan rast od 8,9%, mg, nominalno.

Dinar je prosečno u decembru 2019. godine međugodišnje nominalno i realno ojačao za 0,6 % i 1,2%, respektivno. Istovremeno, devizne rezerve su povećane za 18,8% i iznosile su 13,4 mlrd evra.

Na kraju 2019. godine budžet Republike je u suficitu u iznosu od 12,8 mlrd dinara.

Messer Tehnogas je 2019. godine imao neznatan pad poslovnih prihoda u poređenju sa prethodnom godinom.

Poslovanje Messer Tehnogasa 2019. godine u poređenju sa prethodnom godinom:

BILANS USPEHA	31.12.2019. RSD 000	31.12.2018. RSD 000
Poslovni prihodi	8.718.193	8.769.732
Prihodi od prodaje robe	559.404	427.808
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	7.990.134	8.193.834
Drugi poslovni prihodi	168.655	148.090
Poslovni rashodi	6.524.764	6.663.116
Nabavna vrednost prodane robe	417.526	334.872
Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	7.396	5.358
Povećanje vrednosti zaliha	38.563	-
Smanjenje vrednosti zaliha	17.846	45.765
Troškovi materijala	930.901	1.034.866
Troškovi goriva i energije	2.097.750	2.237.985
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali troš.	911.600	898.171
Troškovi proizvodnih usluga	809.670	769.443
Troškovi amortizacije i rezervisanja	881.487	832.569
Ostali poslovni rashodi	503.943	514.803
Poslovni dobitak	2.193.429	2.106.616
Finansijski prihodi	52.488	69.282
Finansijski rashodi	37.280	30.711
Prihodi od usklađenja vrednosti imovine	41.616	-
Rashodi od usklađenja vrednosti imovine	107.812	122.286
Ostali prihodi	29.694	47.956
Ostali rashodi	40.539	18.601
Dobitak/Gubitak iz redovnog poslovanja	2.131.596	2.052.256
Neto gubitak/dobitak poslovanja	(4.200)	(12.205)
Dobitak pre oporezivanja	2.127.396	2.064.461
Poreski rashodi perioda	371.983	256.991
Odloženi poreski rashodi/prihodi	34.293	15.225
Neto dobitak	1.789.706	1.822.695

Poslovanje Messer Tehnogasa 2019. godine u poređenju sa prethodnom godinom:

BILANS STANJA	31.12.2019. RSD 000	31.12.2018. RSD 000
AKTIVA		
Stalna imovina		
Nematerijalna ulaganja	33.012	46.019
Nekretnine, postrojenja i oprema	7.531.422	7.143.806
Učešća u kapitalu	5.236.990	4.756.136
Ostali dugoročni finansijski plasmani	173.574	181.256
Dugoročna potraživanja	78.626	104.898
Ukupna stalna imovina	13.053.624	12.232.115
Zalihe	483.501	474.380
Potraživanja	2.335.697	2.501.947
Druga potraživanja	5.476	13.505
Kratkoročni finansijski plasmani	2.497.541	2.524.175
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	1.181.522	509.641
Porez na dodatu vrednost i AVR	26.477	66.319
Ukupna obrtna imovina	6.530.214	6.089.967
Odložena poreska sredstva	118.234	83.941
UKUPNA POSLOVNA AKTIVA	19.702.072	18.406.023
Vanbilansna aktiva	69.092	50.193
PASIVA		
Kapital		
Osnovni i ostali kapital	1.884.234	1.884.234
Rezerve	1.282.231	1.282.231
Neraspoređena dobit i gubitak	15.448.653	14.099.528
Ukupan kapital	18.615.118	17.265.993
Dugoročna rezervisanja	94.628	94.628
Dugoročni krediti		
Ostale dugoročne obaveze		
Kratkoročne obaveze		
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	39.643	26.157
Obaveze prema dobavljačima	509.907	912.868
Ostale kratkoročne obaveze	124.198	105.298
Obaveze po osnovu PDV i ostalih javnih prihoda	85.289	-
PVR	233.289	1.079
Ukupne kratkoročne obaveze	992.326	1.045.402
Odložene poreske obaveze	-	-
UKUPNA POSLOVNA PASIVA	19.702.072	18.406.023
Vanbilansna pasiva	69.092	50.193

FINANSIJSKI POKAZATELJI PREDUZEĆA		
Prinos na ukupan kapital	11,45	%
Neto prinos na sopstveni kapital	9,61	%
Stepen zaduženosti	5,52	%
Stopa neto dobitka	20,53	%
I stepen likvidnosti	119,07	%
II stepen likvidnosti	609,35	%
Opšti racio likvidnosti	6,58	%
Efikasnost naplate	1,18	%
Neto obrtni kapital	5.537.888	HRSD
Tržišna kapitalizacija	14.118.245.302	RSD
Dobit po akciji	1.726,42	RSD

Broj radnika po organizacionim jedinicama preduzeća:

Ogranci preduzeća	31.12.2019.	31.12.2018.
Beograd	138	134
Smederevo	49	51
Pančevo	35	36
Novi Sad	19	20
Niš	26	27
Bor	18	18
Kraljevo	47	43
Petrovac na moru	19	18
Ukupno	351	347

4. Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, planirani budući razvoj, promene u poslovnim politikama društva, kao i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Od 01.07.2016. godine kineska kompanija Hesteel je preuzela Železaru Smederevo, koja je najveći kupac Messer Tehnogasa. Dana 28.06.2016. Messer Tehnogas je sklopio dugoročan ugovor o snabdevanju sa Hesteelom (danas HBIS Group).

Dana 18.12.2018. drugog najvećeg kupca Messer Tehnogasa, Rudarsko-topionički basen (RTB) Bor preuzela je kineska kompanija Zijin International Finance Company Limited. Sa Zijin Bor Copper doo Bor u decembru 2019. godine obnovljen je ugovor o saradnji.

U planu poslovanja Messer Tehnogasa za 2020. godinu planirani su prihodi od prodaje u iznosu od 9.111.727 HRSD i investicije u iznosu od 2.099.865 HRSD.

Plan Preduzeća je da održi pozitivnu finansijsku situaciju i ostvarenje planiranih investicija kako bi održala svoju poziciju na tržištu.

5. Ciljeve i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima, zajedno sa politikom zaštite svake značajnije vrste planirane transakcije za koju se koriste zaštite

Preduzeće u redovnim poslovnim aktivnostima se susreće i upravlja sledećim finansijskim rizicima:

- Valutnim rizikom,
- Tržišnim rizikom,
- Rizik likvidnosti,
- Kreditnim rizikom i
- Kamatnim rizikom.

Menadžment preduzeća na osnovu rezultata iz ranijih godina i na osnovu aktuelnih i prognoziranih ekonomskih, političkih i drugih događaja, donosi odluke kojima utiče na smanjenje ovih rizika. Zaposleni iz domena svojih odgovornosti redovno prate i obaveštavaju menadžment preduzeća o postojećim i potencijalnim rizicima.

U okviru Napomena uz finansijske izveštaje opisani su relevantni rizici od značaja za finansijski položaj Preduzeća i uspešnost poslovanja.

6. Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocenu njihove efikasnosti

Menadžment Preduzeća i odgovorni zaposleni iz stručnih organizacionih jedinica, mesečnim i kvartalnim analizama poslovanja sagledavaju cenovne, kreditne i likvidne rizike. Dnevним sagledavanjem novčanih tokova kao i dnevnim praćenjem likvidnosti i kreditne sposobnosti svojih kupaca, Preduzeće kontinuirano prati i preduzima mere u cilju maksimalnog smanjenja rizika likvidnosti.

7. Svi važniji poslovni događaji koji su nastali nakon protoka poslovne godine za koju se izveštaj priprema

Uticao COVID-19 virusa

Svetska zdravstvena organizacija je 11. marta 2020. godine objavila da širenje korona virusa predstavlja pandemiju, usled čega je Vlada Republike Srbije ("Vlada") 15. marta 2020. godine proglasila vanredno stanje. U odgovoru na potencijalno ozbiljnu opasnost koju COVID-19 predstavlja po zdravlje stanovništva, Vladini organi su preduzeli mere na suzbijanju pandemije, uključujući i uvođenje ograničenja na prekogranično kretanje ljudi, ograničenja na dolazak u zemlju posetilaca iz inostranstva i "zatvaranja" pojedinih industrijskih sektora, što je uslovljeno daljim razvojem situacije. Pojedina privredna društva su izdala uputstva svojim zaposlenima da ostanu kući i ograničila su ili privremeno obustavila svoje poslovanje.

Posledice koje nastaju kao rezultat COVID -19 krize tretiraju se kao nekorigujući događaj nakon datuma bilansa stanja za potrebe izrade finansijskih izveštaja za 2019. godinu.

U danima nakon proglašenja vanrednog stanja, Društvo je zauzelo proaktivan stav u odnosu na novonastalu situaciju i sačinilo je akcioni plan poslovanja u slučaju vanrednog stanja. Osnovna pretpostavka i cilj akcionog plana jeste redukovanje kontakta između zaposlenih, klijenata i ostalih zainteresovanih strana u prostorijama Društva, tako da Društvo može na odgovoran način da se bori protiv širenja COVID-19 virusa. Prioritet rukovodstva Društva je bio da smesta uvede parcijalni rad od kuće za zaposlene čije prisustvo nije neophodno da bi se poslovni procesi Društva neometano odvijali.

U prvom tromesečju 2020. godine (period koji se završava 31. marta 2020. godine) prihodi od prodaje su bili u skladu sa budžetom, promet u martu 2020. godine je bio viši u poređenju sa istim periodom u prethodnoj godini i bio je veći od prometa u januaru i februaru 2020. godine za 2,42% odnosno 6,26%. Društvo uglavnom očekuje efekat ove krize tokom drugog tromesečja, dok se oporavak očekuje u poslednjem mesecu drugog tromesečja, sa normalizacijom poslovanja u trećem tromesečju. Ta očekivanja su uglavnom zasnovana na trenutnom razvoju pandemije i odnosnih zvaničnih procena i izjava državnih organa.

Stvarni efekat potencijalnog uticaja će zavistiti od razmere krize. Iako na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja nije moguće izvršiti razumnu procenu sadašnjih i budućih posledica ove krize na poslovanje Društva, Društvo je svesno sledećih mogućih uticaja:

- Pojedini kupci su već obustavili proizvodnju za 2020. godinu (npr. auto industrija). Zbog prekida ili usporavanja lanaca snabdevanja i značajnog povećanja ekonomske neizvesnosti koja je imala negativan uticaj na ukupnu tražnju, može se očekivati da će promet u trećem tromesečju biti ispod budžetiranog ili uporednih vrednosti za prethodnu godinu
- Pogoršanje naplate potraživanja od kupaca i povećanje ispravke vrednosti za nenaplativa potraživanja u 2020. godini;
- Neraspoloživost zaposlenih na duži vremenski period u slučaju daljeg širenja pandemije, što bi moglo da ima negativan uticaj na sposobnost Društva da održi zahtevani nivo proizvodnje;
- Prekidi u transportu robe koji bi mogli da imaju za posledicu prekid u distribuiranju proizvoda do krajnjih kupaca;
- Eventualno preispitivanje ugovora sa kupcima;
- Potencijalno značajno smanjenje neto prihoda, EBITDA i dobiti pre poreza za 2020. godinu.

Kao odgovor na potencijalnu ekonomsku krizu Vlada Republike Srbije je objavila 31. marta 2020. Godine planirani set mera za podsticaj privrede koje će biti preduzete sa ciljem ublažavanja posledica krize prouzrokovane zaraznom bolešću COVID-19. Cilj mera je da se očuva zaposlenost i podrže privredni subjekti kojima je poslovanje otežano tokom vanrednog stanja. Mere koje Vlada planira da preduzme, a koje mogu biti od koristi i za Preduzeće, jesu sledeće:

- Mere poreske politike, i
- Mere direktne pomoći privatnom sektoru.

Mere poreske politike se u najvećem delu odnose na odlaganje plaćanja dospelih poreskih obaveza uz kasniju otplatu na rate, najranije od početka 2021. godine, i obuhvataju sledeće mere:

- Odlaganje plaćanja poreza na zarade i doprinosa za privatni sektor za period do početka 2021. godine uz mogućnost dodatnog naknadnog odlaganja. Odloženi dug će se naknadno namirivati u najviše 24 mesečne rate bez obračunate zatezne kamate.
- Odlaganje plaćanja akontacija poreza na dobit u drugom kvartalu 2020.

Ove mere će se primenjivati jednako na sva privredna društva i preduzetnike bez obzira na njihovu veličinu ili ekonomsku snagu.

Mere direktne pomoći privatnom sektoru se odnose na direktna davanja i isplate pomoći privrednim društvima i preduzetnicima sa ciljem kontinuiteta isplata zarada. U vezi sa tim

merama, Preduzeće kao veliko pravno lice moglo bi jedino da računa na direktnu pomoć u vidu uplate 50% minimalne zarade za svakog zaposlenog na privremenom plaćenom odsustvu koje je uređeno odredbama Zakona o radu. Ovom merom se neće ograničavati broj zaposlenih kojima je poslodavac odobrio meru privremenog plaćenog odsustva niti obim prava koji im je u toku odsustva određen.

Za svrhe identifikovanja mogućih budućih događaja i negativnih eksternih okolnosti, Društvo je sprovedo projekciju nekoliko scenarija (stres testovi). Svrha tih scenarija je da se proceni sposobnost Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, u svetlu raspoloživih novčanih rezervi, uključujući i date avanse. Na dan 31. marta 2020. godine Društvo ima raspoložive novčane rezerve u iznosu od 3.839.314 hiljada dinara, što uključuje i date avanse u iznosu od RSD 1.181.866 hiljada. Prvi scenario predstavlja najekstremniji scenario zasnovan na pretpostavci da Društvo neće ostvariti nikakve prihode u narednih 9 meseci 2020. godine (april – decembar), sa sledećim ostalim ključnim pretpostavkama:

- Društvo održava samo neophodan nivo poslovanja (održavanje osnovnih troškova);
- Zaposleni koji će biti angažovani na zahtevanom nivou poslovanja primaće punu zaradu, dok će ostali zaposleni biti na plaćenom odsustvu sa 60% postojeće zarade;
- Društvo će naplatiti nenaplaćena potraživanja na dan 31. mart 2020. godine, sa povećanjem stope nenaplativosti potraživanja za 40%;
- Sve neizmirene obaveze na dan 31. decembar 2020. godine će biti u potpunosti plaćana do 31. decembar 2020. godine (obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada, druge obaveze);
- Društvo neće da konkuriše za raspoložive mere koje sprovodi Vlada u cilju podrške privatnom sektoru i jačanju privrede;

Stres test po navedenim pretpostavkama ukazuje da Društvo ima dovoljne novčane rezerve da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja do 31. decembra 2020. godine, i za značajan broj meseci nakon tog datuma.

Pored toga, Društvo je takođe uzelo u obzir druga scenarija, sa osnovnom pretpostavkom smanjenja prihoda od prodaje i povećanja nenaplativih potraživanja za 20%, 30% i 50%, sa održavanjem proizvodnje na nivou koji zadovoljava trenutnu tražnju, bez posebnih smanjenja troškova zarada i bez investicionih ulaganja u proširenje kapaciteta, između ostalih relevantnim inputa za scenarija, i zaključilo je da pod svakim scenarijom Društvo će biti sposobno da generiše pozitivne novčane tokove iz poslovnih aktivnosti i stoga će biti u mogućnosti da dodatno uveća svoje sadašnje novčane rezerve.

Rukovodstvo pažljivo prati razvoj situacije i nastoji da pronade raspoložive načine da umanjí uticaj širenja korona virusa na samo Društvo. Društvo je uglavnom fokusirano na održavanje svojih proizvodnih sposobnosti, kao i na održavanje sadašnje likvidnosne pozicije.

Ovi finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, kao što je već obelodanjeno u napomeni 3.2. uz finansijske izveštaje. Rukovodstvo je analiziralo činjenice, okolnosti i neizvesnosti koji su prisutni na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja. Rezultati stres testova, kao što je gore spomenuto, pokazuju da Društvo raspolaže adekvatnim resursima da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja u periodu od najmanje 12 meseci posle datuma izveštavanja. Stoga, rukovodstvo Društva je zaključilo da ne postoji materijalna neizvesnost u vezi sa pretpostavkom stalnosti poslovanja na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja.

Ostalo

Nije bilo drugih značajnih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali korekcije odnosno dodatna obelodanjivanja u finansijskim izveštajima za 2019. godinu.

8. Svi značajni poslovi sa povezanim licima

- U okviru Napomena uz finansijske izveštaje detaljno su obelodanjeni svi prihodi, obaveze i potraživanja sa povezanim licima.
- Messer Tehnogas AD je dana 16.07.2019. godine izvršio povećanje kapitala u Messer Sloveniji d.o.o čije je postao vlasnik 99,13% udela u toj kompaniji, dok je ostatak od 0,87% udela u vlasništvu Messer Slovenije – sopstveni udeli.

9. Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Aktivnosti Društva u istraživanjima i razvoju novih primena u 2019.godini:

- Iz oblasti ekologije:
  1. Neutralizacija otpadnih voda pomoću ugljendioksida
  2. Tretman otpadne vode ozonom
  3. Tretman pitke vode ozonom
- Iz oblasti primene u prehrambenoj industriji:
  1. Primena zamrzavanja voća u tunelima tečnim azotom
  2. Primena hlađenja tečnim azotom u kuterima i mikserima u mesnoj industriji
- Iz oblasti industrije:
  1. Primena azota u elektronskoj industriji za mašine za lemljenje u zaštitnoj atmosferi
  2. Nova primena hlađenja svežeg betona pomoću azota
- Primena suvog leda:
  1. Čišćenje kulturno-istorijskog spomenika (Pobednik Beograd)
  2. Čišćenje u elektronskoj industriji –elektronskih sklopova
  3. Čišćenje tunela za pečenje farbe u mašinskoj industriji

10. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Na unapređenju uslova iz oblasti zaštite životne sredine u Preduzeću sprovedene su sledeće aktivnosti:

- Ugradnja toplotna pumpa PB-58 za grejanje objekta PRV/manja potrošnja energije za grejanje korišćenjem otpadne toplote , odnosno manja potrošnja tehnološke pare, fabrika Smederevo.
- Ugradnja isparivačke stanice na rezervoara T-60 za tečni N2/smanjenje gubitaka na otparavanju a samim tim i manji trošak energije po jedinici proizvoda, bezbedniji rad i veći stepen sigurnosti snabdevanja procesnim azotom, fabrika Smederevo.

- Izvršena adaptacija magacina za medicinska sredstva na kome je zamenjena stolarija i postavljena led rasveta, fabrika Novi Sad.
- Na upravnoj zgradi urađena izolacija zidova stiroporom i tavanškog prostora sa kamenom vunom, obične sijalice na rasveti kruga zamenjene sa led lampama/smanjena potrošnja električne energije/,fabrika Pančevo.
- Ugradnja toplotne pumpe za grejanje objekata/znatno smanjenje utroška električne energije, fabrika Bor.
- Pokrenuta aktivnost na zamenu radioaktivnih javljača požara, ugradnja novih kotlova za grejanje proizvodnih i administrativnih prostora, fabrika Niš.

11. Informacije o otkupu sopstvenih akcija

Preduzeće ne poseduje sopstvene akcije. Preduzeće nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

12. Postojanje ogranaka

Preduzeće ima registrovane ogranke: Ogranak Fabrika Beograd u opštini Rakovica, Ogranak Fabrika Bor u opštini Bor, Ogranak Fabrika Kraljevo u opštini Kraljevo, Ogranak Fabrika Niš u opštini Merošina, Ogranak Fabrika Smederevo u opštini Smederevo, Ogranak Fabrika Novi Sad u opštini Novi Sad grad, Ogranak Fabrika Pančevo u opštini Pančevo, Ogranak Fabrika Niš, Centar u opštini Palilula Niš. I ogranak u Crnoj Gori Fabrika Petrovac u Petrovcu.

13. Finansijski instrumenti koje društvo koristi, ukoliko je to značajno za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja

Preduzeće klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije i to su:

- Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha investicije koje se drži do dospeća;
- Krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospeća.

U okviru Napomena uz finansijske izveštaje opisani su relevantni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja preduzeća i uspešnost poslovanja.

14. Pregled pravila korporativnog upravljanja

1. Obaveštenje o kodeksu korporativnog upravljanja koji Preduzeće primenjuje kao i mesto na kojem je njegov tekst javno dostupan.

Preduzeće primenjuje kodeks korporativnog upravljanja 2714/6 od 29.05.2012. koji se nalazi na sajtu www.messer.rs.

2. Sva bitna obaveštenja o praksi korporativnog upravljanja koje Preduzeće sprovodi, a posebno one koje nisu izričito propisane zakonom.

Preduzeće je u potpunosti sprovodilo sve principe predviđene kodeksom u cilju poboljšanja uslova poslovanja a u skladu sa Kodeksom korporativnog upravljanja doneti su i:

- Pravilnik o poslovnoj tajni;
- Direktiva o poklonima (kojom se bliže određuju uslovi primanja i davanja poklona, reprezentacije); i
- Compliance code, a sprovode se i compliance treninzi u cilju usavršavanja i osvežavanja znanja zaposlenih svih nivoa iz ove oblasti.

Preduzeće je nastavilo da razvija socijalni aspekt poslovne saradnje sa stručnim školama i obrazovnim institucijama i da stipendira studente na smeru zavarivanje na Mašinskom fakultetu.

3. Odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja ako takva odstupanja postoje i obrazloženje za ta odstupanja.

Nisu primećena odstupanja od Kodeksa korporativnog upravljanja.

Beograd, 31.03.2020. godine.

Dorđe Savić
Izvršni direktor

III IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

Izjavljujem da je prema mome najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i da daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine, promenama na kapitalu i o ostalom rezultatu javnog društva, uključujući i njegova društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje

Ime i prezime	Naziv radnog mesta i dužnosti koje lice obavlja u Društvu
Olivera Rogović	Rukovodilac finansija i knjigovodstva <i>Olivera Rogović</i>

IV ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJIH IZVEŠTAJA

Godišnji izveštaj društva za 2019. godinu, je razmotren i odobren 31.03.2020. od strane Izvršnog direktora. Godišnji izveštaj društva u momentu objavljivanja još nije usvojen od strane Skupštine akcionara. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o usvajanju Godišnjeg izveštaja.

V. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA

Odluka o raspodeli dobiti društva za 2019. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti.

VI. NAPOMENA

Skupština društva nije usvojila Godišnji izveštaj. Odluka o usvajanju Godišnjeg izveštaja biće na usvajanju na redovnoj godišnjoj Skupštini. Odluka o usvajanju godišnjeg izveštaja biće naknadno objavljena u celosti.

Javno društvo je dužno da sastavi Godišnji izveštaj, objavi javnosti i dostavi ga Komisiji, a regulisanom tržištu, odnosno MTP dostavlja ovaj izveštaj ukoliko su hartije od vrednosti tog društva uključene u trgovanje, i to najkasnije četiri meseca nakon završetka svake poslovne godine, kao i da obezbedi da godišnji finansijski izveštaj bude dostupan javnosti tokom najmanje pet godina od dana objavljivanja. Društvo odgovara za tačnost i istinitost podataka navedenih u Godišnjem izveštaju.

U Beogradu,

Izvršni direktor

Dana 14.04. 2020.

Dorđe Savić

Dorđe Savić

Površ

